

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : Wegen naar de convertibiliteit, door de H. Prof. Dr. W. Röpke — Enkele technische beschouwingen over de convertibiliteit, door de H. Per Jacobsson — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Grafieken van de economische toestand van België — Statistieken.

WEGEN NAAR DE CONVERTIBILITEIT ⁽¹⁾

door de Heer W. RÖPKE,

Professor aan het *Institut Universitaire de Hautes Etudes Internationales*, te Geneve.

I. — Oriëntering

1. De huidige stand van de strevingen tot afschaffing van de wisselcontrôle wordt gekenmerkt door datgene wat zo vaak pleegt te gebeuren, wanneer een tot dusverre slechts van op afstand herkende en tot algemene oriëntering dienende doelstelling van de economische politiek daadwerkelijk verwezenlijkt en in onmiddellijk tastbare, praktische maatregelen moet omgezet worden : de onloochenbare moeilijkheden die met de praktische verwezenlijking gepaard gaan, treden zo zeer in de besprekingen op de voorgrond, dat het doel zelve vervaagt en de technische detailkwesties zin en richting van het geheel overschaduwden. Zulks is gans in het bijzonder het geval, telkens het gaat om een stap der economische politiek die van een geleide volkshuishouding naar een markteconomie moet voeren, d.w.z. van een volkshuishouding, die zich schier noodzakelijkerwijze ontwikkelt tot een stelsel van onbegrensd toenemende ingewikkeldheid dat uiteindelijk nog slechts door enkele deskundigen beheerst wordt, naar een tegengestelde ordening die wezenlijk door eenvoud en doorzichtbaarheid — haar hoofdzakelijke eigenschappen — gekenmerkt is.

2. Tekenend voor deze toestand is dat er reeds een zekere dosis moed nodig is om op een drukkend dilemma, dat de huidige stand der besprekingen bezwaart, opmerkzaam te maken, want het kan nauwelijks aangeroerd en gekenschetst worden, zonder aanstoot te geven. Des te noodzakelijker is het zich vooraf eenmaal op behoorlijke afstand tegenover de besprekingen der deskundigen te plaatsen om onbevange het volgende vast te stellen : terwijl iedere overgang van de vrije naar de dwangeconomie plots en zonder zorgen voor « overgangsmoeilijkheden » kan doorgevoerd worden, behoort het tot het wezen der geleide economie dat ze als een ingewikkeld bestuursapparaat tot oplossing van steeds opnieuw verschijnende ordeningsvraagstukken — die ze bij voortdurend pleegt in het leven te roepen — steeds verdedigd wordt door diegenen die dat apparaat bedienen en van deze bediening in de ruimste zin van het woord « leven », tegen iedere besliste poging tot opheffing er van en tot terugkeer naar een eenvoudige en doorzichtbare markteconomie zonder contrôle-apparaat, en zulks in naam en met de overrompelende macht van een technische kennis die voor de buitenstaander moeilijk toegankelijk is. Hetgeen economische controlesystemen in eigenlijke zin geldt, is evenzo toepasselijk op alle ingewikkelde organisaties in de aard van de Gemeenschap voor Kolen en Staal en van de E.B.U. Overal treft ons hetzelfde beeld : eenmaal dat die organisaties in het leven geroepen zijn, leiden zij naar een nieuwe toestand

(1) Dit artikel werd geschreven vóór de jongste wijzigingen in de wisselreglementering van Groot-Brittannië en West-Duitsland.

die in zijn toenemende ingewikkeldheid nog slechts door deskundigen volledig begrepen wordt; doch juist omdat die deskundigen in en met de organisatie werken, hebben ze over het algemeen « belang » bij het behoud van het status quo, zij het ook slechts in de subtiele, morele betekenis, zodat het hun schier onmogelijk moet zijn de betekenis van hun beroepsarbeid en de waarde van hun bijzondere kennis ter sprake te brengen. Men kan niet vragen dat de leiders van de Gemeenschap voor Kolen en Staal of van de E.B.U. ons een beeld van de door hen bestuurde instelling schilderen dat niet de schakeringen van zulke subtiele belangen vertoont, en het kan dan ook geen verwondering wekken dat onder hen nog niemand gevonden werd die — hetgeen toch steeds denkbaar ware — de passiva van die instellingen hoger dan hun activa gewaardeerd heeft. Zulks pleit niet tegen die leiders, want ze gedragen zich daarbij slechts als doodgewone mensen, doch wel tegen diegenen die van hen bovenmenselijke dingen vragen, wanneer ze van hun speciale kennis een objectieve beslissing betreffende een stap tot terugkeer naar de markteconomie (zoals in het geval der convertibiliteit) verwachten. Diegenen aan wie God een bediening geeft, schenkt hij ook de bij die bediening passende innerlijke overtuiging.

3. Het dilemma, voor hetwelk wij inzake terugkeer tot de convertibiliteit eens te meer geplaatst zijn, ligt dan ook hierin dat wij enerzijds de technische kennis van diegenen die tegelijkertijd bij de zaak « belang » hebben, niet kunnen ontberen, maar dat wij anderzijds over een klaarblijkelijke psychologische wet heenstappen wanneer wij ons op die kennis verlaten. Tegenhanger hiervan is het andere dilemma, dat wij enerzijds het bestaan van min of meer belangrijke overgangsmoeilijkheden niet kunnen loochenen, maar dat wij ons anderzijds daardoor niet van een hardnekkige nastreving van het einddoel mogen laten afbrengen. De manier waarop thans het status quo inzake wisselcontrole en de daarop gevestigde E.B.U. verdedigd wordt, ligt er juist in aan de overgangsmoeilijkheden een zodanig gewicht te geven dat het einddoel ver op de achtergrond geschoven wordt.

4. Vroeg of laat komt niettemin het ogenblik waarop aan alle bedenkingen door een kloekmoedige en alles omvattende *beslissing* een einde dient gemaakt. In de kwestie van de inwisselbaarheid der Europese munten is dat ogenblik thans aangebroken. Ieder verder talmen ware om verschillende redenen bedenkelijk en zelfs gevaarlijk. *Ten eerste* werkt niets zo ontmoedigend als een steeds maar verder gerekte bespreking, waarop geen daden volgen. Daar echter de afschaffing van de wisselcontrole wezenlijk een moreel-politieke kwestie is, zoals we nog zullen aantonen, dient aan dat gevaar van ontmoediging de grootste aandacht geschonken. *Ten tweede* waren de economische, politieke en psychologische voorwaarden voor de afschaffing van de

wisselcontrole sedert 1945 nooit gunstiger dan thans, terwijl we — alleen reeds in verband met de mogelijkheid van een, zij het ook maar lichte, economische teruggang in de Verenigde Staten, die het voor de Europese landen moeilijker zou maken het evenwicht van hun betalingsverkeer met het buitenland te handhaven — helemaal niet zeker zijn dat ze niet opnieuw slechter worden. *Ten derde* blijkt thans, nadat de economische sanering overigens goed gevorderd is, het internationaal betalingsverkeer, wegens de belemmerende wisselcontrole en haar weerslag op het internationaal handels- en kapitaalverkeer, het knelpunt te zijn waardoor de vooruitstrevende economische krachten van het Westen het sterkst gehinderd worden. Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat de wegruiming van dat knelpunt, nadat alle bemoeiingen om er doorheen te stoten tot dusverre mislukten, tot de grondvoorwaarden van daadwerkelijke verdere vooruitgang in de wederopbouw en de uitbreiding van de Westerse economie behoort. Het is nog niet te overzien, wat deze uiteindelijke wegruiming van het knelpunt der internationale betalingen betekenen zal voor de vraag, of de economische opbloei thans door stagnatie en teruggang zal vervangen worden, dan wel of een nieuwe wijde ruimte voor expansie zal geschapen worden — een ruimte die des te waardevoller zou zijn omdat een verzwakking van de tot dusverre verwezenlijkte opbloei veel van het onlangs in de strijd tegen collectivisme en inflatie gewonnen terrein opnieuw zou doen verliezen. Daartegenover dient aan hen die nog aarzelen en weifelen de bevrijdende en ontlastende werking van de afschaffing van de wisselcontrole voorgehouden. In verband daarmee bestaat voor een dringend en beslist optreden een *vierde* reden, welke ook de Bank voor Internationale Betalingen in haar laatste jaarverslag (blz. 241) terecht onderstreept: indien niet spoedig door een herstel der inwisselbaarheid van het geld de voornaamste belemmering voor het internationaal kapitaalverkeer tussen de Westelijke landen wordt weggeruimd, dan bestaat het gevaar dat die landen, die hun investeringen niet meer met eigen spaarmiddelen op een toereikend peil kunnen houden om een voldoende vooruitgang en werkgelegenheid te verzekeren, opnieuw hun toevlucht tot inflationistische financieringsmiddelen zullen moeten nemen, waardoor meteen de pogingen om de convertibiliteit te herstellen, een zware druk zouden krijgen. Indien thans niet eindelijk de hand aan de ploeg geslagen wordt, dreigen we opnieuw in de gevaarvolle, vicieuze cirkel te geraken waarin inflatie, wisselcontrole en verlamming van het internationaal betalingsverkeer elkaar aansporen. Daarbij komt een *vijfde* gewichtige reden: allen die met de zaak bekend en vertrouwd zijn, zijn het er nagenoeg over eens dat zolang de wisselcontrole als een hoofdoorzaak van de internationale economische ontworping voortbestaat, de bemoeiingen om een Europese economische eenmaking in de richting van een continentale planeconomie en -autarkie gedreven worden. Het is goed en nodig dat men er de dweepers

met Europese economische eenmaking steeds weer op wijst dat, op het ogenblik waarop de handelsbelemmeringen in Europa door opheffing van de wisselcontrôle tot niet onredelijk hoge invoertarieven herleid worden, het vraagstuk van de Europese economische eenmaking praktisch opgelost is, en dan nog op een wijze die tegelijkertijd de trans-Europese economische eenmaking insluit.

Is het reeds vrij moeilijk mensen te vinden die dat begrijpen, dan zal het met de zaak der redelijkheid steeds hopeloziger gesteld zijn, naarmate men de mensen in Europa langer laat wachten op de echte en open eenmaking door convertibiliteit. Indien de voorstanders van de echte en open (meteen ook de markteconomische) eenmaking zich verder in begeestering door de voorstanders van de onechte, geslotene en dirigistische eenmaking laten overtreffen, dan zal Europa uiteindelijk door deze laatste gevormd worden. Wie een zodanig Europa van de dirigistische romantiek voor noodlottig houdt, heeft redenen te over om zo spoedig mogelijk door de afschaffing van de wisselcontrôle de voorwaarden voor een markteconomisch en voor de wereld openstaand Europa te scheppen. Ook van dat gezichtspunt uit, is iedere maand wellicht kostbaar. Een *zesde* reden voor het dringend karakter der convertibiliteit is de toestand in een belangrijk land als Duitsland, zoals hij uit het resultaat van de jongste verkiezingen voor de Bundestag voortvloeit. Nadat een verrassend grote meerderheid der Duitse bevolking ingezien heeft dat de wegruiming van de wisselcontrôle vooraan moet staan op het hervormingsprogramma, waarvan de uitvoering thans de sociale markteconomie moet voltooiën, is het onmogelijk geworden ze te ontgoochelen. Daarenboven staat dit programmapunt met de voornaamste andere punten (hervorming van de kapitaalmarkt, belastinghervorming, herstel van de mededinging) in zo nauw verband dat men op geen enkele plaats van dat front vooruitgang kan maken, wanneer men gemakshalve en weifelend de convertibiliteit op de achtergrond schuift. Hiermee houdt een laatste en *zevende* reden voor een snel optreden verband. In weinig andere landen is de toestand voor de afschaffing van de wisselcontrôle zo gunstig als in Duitsland, omdat de jongste verkiezingen voor een termijn van vier jaar een regering aan het bewind brachten die niet alleen stabiel is, maar ook de toepassing van een gezonde economische en monetaire politiek waarborgt; aldus is voor een heden ten dage ongewone duur het meest gunstige politiek-economische klimaat voor de convertibiliteit verzekerd. Die toestand moet evenwel zo snel mogelijk te baat genomen worden. Want hoe verder deze gunstige tijd verstrijkt, des te meer wordt dat klimaat weer onderhevig aan verwarrende discussies en gepieker. Omgekeerd: hoe sneller en doortastender door de afschaffing van de wisselcontrôle een volledig nieuwe toestand geschapen wordt, des te geringer wordt het gevaar dat na afloop van de termijn van vier jaar het ganse politiek-economische stelsel, dat

wezenlijk van de convertibiliteit afhankelijk is, opnieuw ter sprake gebracht wordt. De tijd alleen werkt hier dus zeer snel of wel voor of wel tegen de Duitse regering, naargelang ze al dan niet handelend optreedt. Is de deviezencontrôle eenmaal afgeschaft en is deze afschaffing daarenboven deel geworden van een nieuw internationaal geldsysteem, dan is het voor een latere meer links georiënteerde regering vrij moeilijk het bereikte resultaat door een terugkeer naar een « linkse » economische en monetaire politiek opnieuw in het gedrang te brengen. Zulks geldt vooral ook Groot-Brittannië, indien de huidige conservatieve regering opnieuw door een Labourbewind moest afgelost worden. De jongste ontwikkeling in Denemarken, waar een aan het bewind gekomen sociaal-democratische regering terug koers zet in het spoor van de inflationistische planeconomie, dat men voorheen verlaten had, toont daarentegen zeer duidelijk hoe vlug het gunstig geschapen economisch klimaat, waarin de betalingsbalans kon in evenwicht gebracht worden, opnieuw kan omslaan indien niet voorheen de convertibiliteit verzekerd is. Daaruit volgt niet alleen dat de fundamentele vrijwaring van de markteconomie de vaste grondslag van de convertibiliteit is, zoals thans in Duitsland, maar ook omgekeerd, dat de overgang naar de convertibiliteit het zekerste plechtanker van de markteconomie is. Terwijl de tegenstanders van de markteconomie goed weten wat achter hun min of meer openlijke tegenstand tegen de convertibiliteit schuil gaat, mag men betwijfelen of omgekeerd de voorstanders van de markteconomie even goed inzien dat de overgang naar de convertibiliteit de voornaamste stap is die thans moet gezet worden om de markteconomie te vrijwaren. Op dat plan wordt de eigenlijke beslissende strijd voor of tegen de markteconomie als ordeningsbeginsel van het Westen voorbereid, doch hij is voor de markteconomie reeds dan verloren wanneer niets geschiedt, en het streven naar convertibiliteit doodloopt. Het is niet onnodig zulks in alle lauwe geesten duidelijk in te prenten.

5. De kwestie van de terugkeer tot de convertibiliteit — welke met die van de afschaffing van de wisselcontrôle samenvalt — is aldus duidelijk van het plan der wetenschappelijke ontleding, die voortreffelijk werk leverde, en der technische besprekingen binnen het bereik der politieke beslissingen gebracht. Er dient nu een sprong gewaagd, die in vele opzichten met de Duitse sprong in de markteconomie (1948) kan vergeleken worden: en wel hierin dat de tijd meer dan rijp geworden is, verder dat het een kloekmoedige sprong moet zijn, en tenslotte dat men, zoals toen, tegenover de angstvallige berekeningen van de deskundigen, het vertrouwen in de uit de vrijheid ontspringende krachten van de zelfgenezing en van de zelf werkende evenwichtsdrang moet stellen, in zoverre de marktvrijheid haar vaste grond in monetaire tucht kan vinden. Zoals toen in het binnenland, moet thans in het internationaal verkeer de regelende dwang uit de monetaire marktvoorwaarden zelf voortvloeien. Juist zoals

toen getuigt het niet van lichtvaardigheid, maar van beraden inzicht, de marktvrijheid zelf in de verwachtingen in te schakelen als een nieuw en beslissend gegeven dat zulke veranderingen zal teweegbrengen dat het onmogelijk is de thans bekende bestanddelen van de betalingsbalans eenvoudig te extrapoleren.

In werkelijkheid is steeds meer het inzicht doorbroken dat de afkondiging der convertibiliteit zelf een beslissende bijdrage zou leveren tot de oplossing van de betalingsmoelijkheden, die tot dusverre van vele zijden aangevoerd werden om die afkondiging te verdagen. De afschaffing van de wisselcontrôle — wel te verstaan op voorwaarde dat het via de wisselkoersen tot uiting komend evenwicht van de nationale kringloopgrootheden bereikt en gehandhaafd wordt — schept dan ook in ruime mate haar eigen voorwaarden, en zulks niet alleen door de (indien, wel te verstaan, de andere omstandigheden niet helemaal nadelig zijn) gunstige beïnvloeding van het kapitaalverkeer met het buitenland, maar ook door de normalisering van het internationaal dienstenverkeer.

6. Niet het minst in sommige kringen die zich door het nastreven van monetaire tucht in het binnenland de grootste verdiensten verworven hebben, bestaat de neiging zich tegen de afschaffing van de wisselcontrôle hoewel niet fundamenteel te verzetten, dan toch door haar op de lange baan te schuiven, omdat men daarin lichtzinnigheid en een soort van achteloosheid meent te bespeuren. Daar nu echter diegenen die thans in Europa de overgang naar de convertibiliteit met de meeste overtuiging aanpreken ook diegenen zijn die met evenveel ijver voorstander zijn van monetaire tucht en de verdiensten der circulatiebanken en der ministers van Financiën in de strijd tegen de inflatie de warmste bijval betuigen, ontstaat hier een zeer jammerlijke spanning. Zij is des te meer te betreuren daar ze helemaal onnatuurlijk is, omdat zij op een misverstand berust. Convertibiliteit vragen betekent niet beroep doen op achteloosheid en lichtzinnigheid; het is eerder een oproep om, na de gelukkige herstelling van het innerlijk economisch evenwicht, ook het uitwendige niet langer van politiedwang maar van monetaire tucht afhankelijk te maken. Wisselcontrôle is op de inflatie afgestemd; ze is het aangepaste middel waarmee de regeringen de betalingsbalans tegen de gevolgen van hun eigen inflatiepolitiek zoeken te beschermen. Het gaat niet op dat diegenen die zich in de strijd tegen de inflatie door niemand de loef lieten afsteken, zich in de kamp om de *internationale* bevrijding van het geld bij de toch al sterke partij van de verdedigers van het status quo scharen, zij het ook slechts door een zuiver academische beginselverklaring ten gunste van de convertibiliteit als een « ver » doel, dat waard is nagestreefd te worden. Logischerwijze moet daarentegen een daadwerkelijke bestrijding van inflatie in het binnenland gepaard gaan met de

afschaffing van de wisselcontrôle naar buiten. Wie voorstander is van « gezond » geld, moet het op de ganse lijn zijn. Doch geld dat ook thans nog door wisselcontrôle van een zijner wezenlijke eigenschappen, namelijk zijn vrije bruikbaarheid in het buitenland, beroofd blijft, is geen « gezond » maar wel « ziek » geld. De wisselcontrôle maakt het tot « ziek » geld en ze vormt meteen het meest opvallende symptoom van zijn « zieke » toestand. Diegene die de wisselcontrôle verder verdedigt, geeft meteen ongewild uiting aan de voor de circulatiebanken krenkende mening dat ze hun taak om de nationale valuta niet alleen in het binnenland maar ook tegenover het buitenland bruikbaar te maken, niet naleeft. Leiders van circulatiebanken, die de hun toevertrouwde munt voor de convertibiliteit onrijp verklaren, leveren dan ook aldus voor zichzelf een slechte getuigenis af. Ze klagen ongewild zichzelf aan, en dan nog in een der gewichtigste gevallen meestal ten onrechte.

7. Met de afschaffing van de wisselcontrôle is het overigens gesteld zoals met de gouden standaard, die in dit verband opnieuw ernstig moet onder ogen gezien worden, omdat het herstel van de convertibiliteit slechts dan in zijn juist daglicht gesteld wordt, indien men daarachter de noodzakelijkheid erkent een werkelijk internationaal geldstelsel herop te bouwen, waarvoor, na alle pijnlijke ervaringen, slechts de gouden standaard als voorbeeld overblijft. De voornaamste belemmering voor het herstel in ere van de gouden standaard is niet van objectieve maar wel van subjectieve aard, nl. het nog zeer jonge maar reeds dogmatisch verstarde geloof dat het gaat om een definitief afgedane zaak ten voordele waarvan men zich niet meer zonder blozen durft uitspreken. In het geval van de convertibiliteit, zoals in dat van de daarover heen na te streven gouden standaard, worden de gedachtenwisselingen nog steeds gekenmerkt door de neiging om aan het status quo, in weerwil van zijn zeer recente oorsprong, vast te houden als aan iets dat door de gewoonte geheiligd is. Volgens de wet van de geestelijke traagheid projecteert men steeds gemakkelijk de gewoonte in de toekomst, zonder van voldoende filosofisch inzicht blijkt te geven om te bedenken dat ook op het geestelijk plan de gewoonten komen en gaan. Of beter gezegd : men stelt zich aan als een rechter die zich tegen de wederopneming van een proces verzet. Wis en zeker is het met het geval der convertibiliteit echter zo gesteld (hetgeen in het geval van de gouden standaard op zijn minst zeer waarschijnlijk is) dat de innerlijke rijping veel verder gevorderd is dan naar buiten blijkt. Dan is er nog slechts een krachtige stoot nodig om de nog schuchtere tendens tot omkeer vrije ruimte te geven.

8. Daarbij valt Duitsland een gans bijzondere rol te beurt, die helemaal zou overeenstemmen met de rol die het sedert 1948 in het herstel van de markteconomie en in de ondermijning van de collectivistische tijdsgeest op het gebied van de binnen-

landse economische politiek met zulk buitengewoon goed gevolg gespeeld heeft. Het zou zich daarbij niet moeten beroepen op een « historische zending », maar op de uitslag en de ervaringen van zijn markt-economische koers en wellicht ook op de omstandigheid dat, wanneer het zich thans aan de spits van de terugkeer naar de convertibiliteit stelt, het aldus weder goedmaakt wat het vroeger met zijn tegenovergesteld voorbeeld in de uitbreiding van de wisselcontrole misdaan heeft. Daarbij komt zijn huidige positie in het internationale (en vooral Europese) handels- en betalingsverkeer hem zeer te stade. Nadat dit land het vraagstuk van zijn vroegere internationale schulden enigszins zal in het reine getrokken hebben en — zoals men hopen mag — ook voor het probleem der geblokkeerde markten een gedeeltelijk bevredigende oplossing zal gevonden hebben, is het door zijn gedwongene en oneconomische crediteurpositie als lidstaat van de E.B.U. en partner van tweezijdige betalingsakkoorden, het grootste slachtoffer van de wisselcontrole in Europa (ja in de gehele wereld) geworden. Natuurlijk zoekt het daarbij de steun van de andere slachtoffers (Zwitserland, België, Nederland), waarmee het samen de afdreiging welke de debiteurlanden van de E.B.U. van overeenkomst tot overeenkomst op de crediteurlanden uitoefenen, hoopt te kunnen kortwieken. Daarbij heeft dit natuurlijk blok der Europese « dwangbankiers » het voordeel dat het kan rekenen op de gelijke streving naar convertibiliteit van Groot-Brittannië, d.w.z. een land dat thans in de E.B.U. wel schuldenaar is, doch sterke motieven van andere aard heeft om tot de convertibiliteit over te gaan en de E.B.U. door een internationaal stelsel van vrije inwisselbaarheid te vervangen.

II. — Doel en werkwijze

9. Een bedenkelijk uitzicht van de geschetste ontwikkeling, met haar afstomping, ligt hierin dat men, in plaats van zoals vroeger van wisselcontrole en van haar afschaffing te spreken, de gewoonte aangenomen heeft van inconvertibiliteit en herstel der convertibiliteit te spreken. Dit spraakgebruik heeft om verschillende redenen ingang gevonden, en uiteindelijk ongetwijfeld niet het minst omdat het bijzonder goed geschikt is om de betekenis van het Duitse woord « Devisenzwangswirtschaft », die duidelijk wijst op een bijzondere verschijningsvorm der « gedwongen economie », onschuldig voor te stellen als iets technisch ingewikkelds, dat geen moreel-politieke zin heeft. Aldus wordt evenwel de duidelijkheid van het na te streven doel opgeofferd. Dat doel moet gans eenvoudig zijn : afschaffing van de wisselcontrole en meteen terugkeer naar een toestand zoals hij op normale wijze vóór meer dan twintig jaar in de wereld bestaan heeft. De Canadese regering heeft de verdienste zulks scherp in het licht gesteld te hebben, toen ze op 14 December 1951 verordende

« that effective immediately all foreign exchange controls are being terminated » en er ter verklaring aan toevoegde « The Canadian public is now permitted to hold foreign currencies and to dispose of them in any manner it sees fit, and nonresidents may dispose of their Canadian assets without restriction by the Canadian Government » (1).

10. De eenvoud van de doelstelling sluit natuurlijk niet uit dat het aangewezen kan zijn trapsgewijze langs een groeiende convertibiliteit vooruit te gaan, namelijk wanneer men meent dat een land niet rijp is om het Canadese voorbeeld te volgen. Alle plannen en voorstellen, die van werkelijkheidszin getuigen, stellen een dergelijke trapsgewijze methode voorop. Onder de menigvuldige methodes die overwogen worden of reeds verwezenlijkt werden, kan reeds bij voorbaat afgezien worden van diegene die men als « onechte » convertibiliteit tegenover de « echte » convertibiliteit kan stellen, d.w.z. een convertibiliteit die wel het betalingsverkeer van de wisselcontrole bevrijdt, doch het er mee gepaard gaande goederen- en dienstenverkeer aan des te scherpere controles en beperkingen — vooral van kwantitatieve aard — onderwerpt. Hoewel overal gerekend moet worden met een hoogst gevaarlijke neiging de weg naar de convertibiliteit met de *dolus eventualis* van een autarkische handelspolitiek op te gaan, is het, t.a.v. het voor de hand liggende gevaar van een dergelijke *herverzekering bij de autarkie*, moeilijk geworden ze openlijk te verdedigen. Het is overduidelijk dat een dergelijke zuiver « financiële » of « vormelijke » convertibiliteit de inhoud aan de schijn offert en niet veel meer dan eenvoudige vorm zou zijn, derhalve ook oneerlijk en ongeschikt om het doel te bereiken waarheen met de afschaffing van de wisselcontrole gestreefd wordt : het herstel van een vrije, multilaterale wereldhandel, welke, bevrijd van bureaucratische willekeur en discriminerende praktijken, ook de internationale economische betrekkingen, hoofdzakelijk — d.w.z. binnen de perken van de vooralsnog niet weg te ruimen, doch zoveel mogelijk te verminderen hinderpalen der nationale douanepolitiek — de ordenende en drijvende kracht der prijzen, opnieuw laat werken. Herstel van de convertibiliteit moet derhalve berusten op de *onwrikbare grondstelling* dat de kwantitatieve handelsbeperkingen moeten ophouden de voornaamste teugels der betalingsbalans te zijn en dat de verantwoordelijke instanties in ieder land er toe gebracht worden zich in de toekomst te houden aan de *klassieke instrumenten van de betalingsbalanspolitiek* : overbrugging van de afwijkingen op korte termijn door open-marktpolitiek (aan- en verkoop van goud en deviezenreserves) en uitschakeling van fundamentele afwijkingen door de (nu eens beperkende dan weer uitbreidende) regeling van de grootte der binnenlandse kringloop (kredietpolitiek en in de tweede

(1) *International Financial News Survey*, International Monetary Fund, 21 December 1951.

plaats begrotingspolitiek); de manipulatie van de wisselkoers is een ander instrument dat hen gedurende een overgangstijd en binnen bepaalde grenzen thans moet gelaten worden. Deze grondstelling zal van in den beginne als vaste basis gesteld worden en mogelijk door internationale verdragen en instellingen gewaarborgd worden; alle verdere stappen in de richting van het herstel der convertibiliteit zullen hierop steunen.

11. In de strijd tegen deze voortwerkende en derhalve zeer gevaarlijke neiging steeds weer terug te grijpen naar maatregelen van collectivistisch-autarkische beïnvloeding van de betalingsbalans (« austeritey » met als tegenhanger de « export drive ») en, om met slagwoorden te spreken, de discontopolitiek door de « liberalisatieschommel » te vervangen, mag men niet aflaten te betogen dat aan een dergelijke betalingsbalanspolitiek in alle omstandigheden zeer zware *nadelen* vastzitten en dat ze op den duur zelfs *zonder uitwerking* blijft. Onder alle omstandigheden gaat ze met het ernstig *nadeel* gepaard : a) dat ze het evenwicht, in tegenstelling met de overeenstemmende klassieke methodes, ten prijze van internationale ontwrichting en een weinig rationele structuur van de binnenlandse voortbrenging beoogt; b) dat ze een ernstige weerslag op de buitenlandse handel van andere landen uitoefent en aldus vergeldingsmaatregelen uitlokt (zij is een « beggar-your-neighbour-policy »); c) dat ze een bureaucratisch voogdijschap over verbruikers in de aanwending van hun inkomen onderstelt, en d) dat ze protectionistische belangen schept die een herziening van een dergelijke politiek uitermate bemoeilijken en de neiging doen ontstaan betalingsbalansmoeilijkheden te overdrijven en voor bescherming van particuliere belangen uit te buiten. Anderzijds mist de collectivistisch-autarkische betalingsbalanspolitiek juist hierom haar uitwerking dat ze de eigenlijke oorzaken van een fundamentele evenwichtsverstoring van de betalingsbalans, namelijk het teveel aan binnenlandse koopkracht, onaangeroerd laat of zelfs de toestand nog verergert, omdat door de invoerbepalingen de goederenhoeveelheid, die het tegenwicht van de uitgezette geld- en inkomensmassa vormt, verminderd wordt.

12. De beschouwingen zijn, zoals wij hierna nog zullen tonen, van belang, wanneer men een oordeel wil vormen over de methode van een gedeeltelijk herstel van de convertibiliteit die de Britse regering overweegt en die sedertdien in de besprekingen op de voorgrond getreden zijn. De op het eerste gezicht zeer verrassende grondgedachte van deze methode beoogt de volledige vrije aanwending van ponden die door buitenlanders verworven werden, en derhalve dus de onbepaalde convertibiliteit van de buitenlandse pondentegoeden tegen andere valuta (uitwendige convertibiliteit of convertibiliteit voor de buitenlanders) met de volledige handhaving van de wisselcontrole voor de ingezetenen te verbinden. Met andere woorden : de verkrijging van ponden

door goederen- en diensteninvoer naar Groot-Britannië (of door kapitaaluitvoer uit Groot-Britannië) zal, zoals voorheen, aan de deviezencontrole - de voornaamste quantitative controle op de buitenlandse handel - onderworpen blijven en slechts de verwisseling van ponden *verkregen* door buitenlanders in andere valuta zou vrijgegeven worden. Wie ergens in de wereld buiten Groot-Britannië pondentegoeden verwerft, zal de mogelijkheid verkrijgen ze in elke andere valuta, en in het bijzonder in dollars, om te zetten.

13. Dit plan heeft overal verrassing gewekt, omdat het enerzijds niet zonder moeilijkheden en gevaren door te voeren is en niet het minst omdat het met het voortbestaan van de E.B.U. onverenigbaar schijnt, en het anderzijds in strijd is met de natuurlijke voorstellingen over datgene wat in de eerste plaats nodig is. Een orgaan als de « Neue Zürcher Zeitung » heeft hier van een schijnconvertibiliteit gesproken (1), er aan toevoegend dat dit plan de « paarden achter de wagen spant » en de eigenlijke kern van de geldconvertibiliteit niet aanraakt (2). De internationaal hoog aangeschreven economische adviseur van de Egyptische Nationale Bank (N. Koestner) heeft, betreffende het Britse plan, de uiterst scherpe bedenking gemaakt, dat het slechts de huidige verwarring der gedachten en het woordmisbruik aantoonde, er aan toevoegend : « Thus another clear concept coming down to us from a different world has been debased and shares the company of others like liberty, democracy, cosmopolitanism and the like » (3). De verrassing was des te groter daar t.a.v. het huidige betalingssysteem, zoals het voor het pond ontwikkeld is, het verschil met de huidige toestand voor de meeste landen niet zeer groot zou zijn. Aldus is de indruk gewekt dat ook wat deze uitwendige convertibiliteit betreft, het wezen aan de schijn geofferd wordt - niet zonder belangrijke offers waartoe vooral de E.B.U. behoort - en onder het motto « ut aliquid fieri videatur ». Men komt aldus licht tot het besluit dat door deze methode van afschaffing van de wisselcontrole een minimum van vooruitgang met een maximum aan schade en offers (nogmaals vooral het E.O.E.S.-betalingssysteem) zou bereikt worden. Hoewel daarentegen terecht kan aangevoerd worden dat zo in de buitenvestingen van de wisselcontrole een niet te versmaden bres geslagen wordt, het centrale bolwerk, n.l. de wisselcontrole, als regeringsinstrument van de betalingsbalans en vandaar als grootste hinderpaal voor een vrije internationale mededinging blijft bestaan. Men moet er dus met alle kracht tegen opkomen.

14. Zulks te meer daar er reden voor pessimisme is over het vooruitzicht om van deze bres uit, tenslotte binnen afzienbare tijd de centrale vesting te

(1) N° 1.276 van 3 Juni 1953.

(2) N° 2.234 van 27 September 1953.

(3) *Economic Bulletin National Bank of Egypt*, 1953, n° 2, blz. 85.

veroveren. Het gevaar is niet denkbeeldig dat, nadat alle inspanningen op dit nevendoeel gericht geweest zijn, het betrokken land zich in de nieuwe toestand gaat vastnemen en zich enkel met het woord en de schijn der convertibiliteit vergenoegen zal. Blijft de wisselcontrole als regelende factor voor de aanschaffing van de valuta van dat land en voor het betalingsverkeer van binnen naar buiten bestaan, dan betekent zulks dat van het land zelfs datgene niet zou mogen verlangd worden wat voor de noodzakelijke en radicale ommekeer onontbeerlijk is : het verzaken van een met vrij betalingsevenwicht onverenigbare binnenlandse economische en financiële politiek (volledige werkgelegenheid, goedkoop geld, planeconomie, een voor de productiviteit ontmoedigende of inflationistische begrotingspolitiek) en het prijsgeven van een collectivistische leiding van de buitenlandse handel samen met de daarmee verbonden neiging tot bescherming van particuliere economische belangen. Deze methode betekent in dat opzicht ook een « convertibility without tears ». Ze maakt het de regering mogelijk zich op het herstel der convertibiliteit te beroemen, zonder de koers van haar eigen binnenlandse economische politiek wezenlijk te wijzigen, noch de onderdekking van de wisselcontrole beschutte particuliere belangen aan te tasten. In zoverre ze de convertibiliteit een stelsel noemt dat de wisselcontrole als zodanig moet opheffen, « wast ze zich de huid zonder haar — tenminste grondig — nat te maken ». Dat zulks in het geval van Groot-Brittannië een bijzondere betekenis heeft, die meer dan gezichtsbedrog is, zal verder eveneens nog aangetoond worden.

15. In het stelsel der uitwendige convertibiliteit ligt jammer genoeg ook niets dat uit eigen kracht de ontwikkeling over dit stadium als eenvoudige etappe zou verder brengen. Het tegendeel is veel meer te vrezen : regering en particuliere belangen zullen zich achter de overblijvende binnenlandse inconvertibiliteit des te steviger verschansen naarmate de toegeving op het gebied der uitwendige convertibiliteit met meer gerucht gedaan werd. Voor het betrokken land in zijn geheel heeft ze natuurlijk vóór alles het ernstig nadeel dat ze het geldsysteem verder als het ware in een « muizenval » opgesloten laat en aldus het stigma onuitgewist laat dat het verhindert zich vrij in het internationaal kapitaalverkeer in te schakelen. Terwijl enerzijds de neiging veld wint, bij gebrek aan internationaal langlopend kapitaal, op de voor de betalingsbalans storende methode der binnenlandse gedwongen kapitaalvorming terug te grijpen, blijft het internationaal kortlopend kapitaalverkeer als een nagenoeg onontbeerlijk middel voor het evenwicht der betalingsbalans van dat land verder inactief. De uitwendige convertibiliteit alleen maakt de valuta van dat land niet tot echt internationaal geld; het blijft een half-zwakke valuta en de terugwerkingen op de betalingsbalans zullen niet nalaten steeds nieuwe argumenten voor het behoud van de

binnenlandse inconvertibiliteit te leveren. Met alle waardering voor de trapsgewijze methode tot afschaffing van de wisselcontrole, moet men toch onderstrepen dat onder alle denkbare methodes van dien aard de hierboven geschetste voor de meeste landen de minst gepaste is. De weg naar de volle convertibiliteit wordt niet gebaad, doch eerder versperd, en daarenboven wordt aan de overige landen een helemaal niet na te volgen voorbeeld gegeven. Voor dat doel is de ontbinding der E.B.U. gewis een te hoge prijs.

16. De methode van de uitwendige convertibiliteit kan met twee argumenten verdedigd worden. Men kan *of wel* aanvoeren dat de goederen- en dienstenbalans van een land nog niet voldoende stabiel is om het toe te laten de wisselcontrole als regelend middel prijs te geven. Dan gaat het in de grond echter slechts om een geval van louter vormelijke (onechte) convertibiliteit en collectivistisch-autarkische herverzekering, waarover we hierboven reeds het nodige gezegd hebben. *Of wel* beroept men zich bij het behoud van de binnenlandse inconvertibiliteit op het gevaar van de kapitaalvlucht. Dan gaat het evenwel om een bijzonder vraagstuk waarover we het nog zullen hebben en dat — in zoverre het aldus kan aangezien worden — een bijzondere oplossing vereist die met het fundamenteel herstel ook van de binnenlandse convertibiliteit verenigbaar zou zijn.

17. Indien spijt al die bedenkingen de uitwendige convertibiliteit niettemin door de Engelse regering nagestreefd wordt, is zulks om bijzondere redenen te verklaren die voor *Groot-Brittannië*, doch niet voor andere landen en zeker niet Duitsland gelden. Vooreerst is het onloochenbaar dat de splitsing tussen begunstigde buitenlanders en ingezetenen, die bij hen achterstaan, volledig de grondgedachte van de Engelse na-oorlogse economische politiek met haar « austerity », haar « export drive » en haar benadeling van de ingezetenen tegenover de niet-ingezetenen weerspiegelt. Deze grondgedachte strookt, zoals bekend, in het geheel niet met de Belgische en Duitse politiek. Ten *tweede* kan men het in werkelijkheid ten zeerste betwijfelen of *Groot-Brittannië* t.a.v. de traagheid waarmee zich — uit hoofde van de inwendige politieke toestand en de moeilijk te genezen socialistische infectie van het land in al haar aspecten — het herstel van een niet-inflationistische markteconomie voltrekt, reeds het stadium van de binnenlandse economische en financiële sanering bereikt heeft dat zou toelaten de wisselcontrole, zij het maar voor het dienstenverkeer, af te schaffen. Zolang het op deze weg van de binnenlandse stabiliteit geen grotere vooruitgang maakt, blijft hem derhalve niets dan deze methode indien het tegelijkertijd toch iets voor de convertibiliteit van het pond wil doen. Ten *derde*, zulks louter omwille van prestigeredenen te doen, past helemaal in het raam van zijn internationale politieke en economische positie. Het is die positie, ten

vierde, die het herstel van de uitwendige convertibiliteit van het pond een redelijke grond geeft, daar zij het hoewel niet tot een vrij verkrijgbare maar dan toch tot een vrij aanwendbare internationale valuta zou maken en Groot-Brittannië een aanzienlijk deel van zijn vroegere plaats als internationale grondstoffenmarkt zou terugschikken. Ten *vijfde*, valt het Groot-Brittannië ook zwaar de eigenlijke wisselcontrôle (de innerlijke convertibiliteit) prijs te geven, omdat het ongaarne zijn leidende stelling in het sterlinggebied opgeeft; het gaat hier om het sterlinggebied zoals het sedert 1939 bestaat, berustend op de wisselcontrôle van de aangesloten Staten en vooral van Groot-Brittannië. Zoals de Reserve Bank van Nieuw-Zeeland het enkele jaren terug op scherpe wijze uitdrukte: « The sterling area today is a monetary area defined by the United Kingdom Government from time to time in terms of his exchange control regulations » (1).

18. Het Britse voorstel voor een aanvankelijk slechts uitwendige convertibiliteit kan slechts op grond van de bijzondere omstandigheden en verzuchtingen van dat land verstaan worden. Daar het ook voor Groot-Brittannië op den duur meer nadelen dan voordelen heeft, moet het als voorbeeld voor alle andere landen de internationale beweging tot afschaffing van de wisselcontrôle in het slop brengen. Nu is het zelfs in het Britse geval nauwelijks uit te voeren, indien de Verenigde Staten niet een steun verlenen door uitbreiding van de Britse valutareserves — min of meer in de vorm van een uiteraard slechts als waarborg dienend « convertibility fund ». Een dergelijke verbetering van de internationale liquiditeit moet voor de Britse regering vooral onontbeerlijk schijnen omdat zij, zolang het sterlingblok in zijn huidige vorm bestaat, rekening moet houden met de bijzondere betalingsbalansrisico's die uit de ongewoon grote schommelingen van de grondstoffenmarkten van de meeste lidstaten van het sterlinggebied voortvloeien. Anderzijds valt het echter te begrijpen dat de thans moeilijk te mobiliseren hulpvaardigheid van de Verenigde Staten niet gemakkelijk te winnen is voor een plan dat slechts een zeer beperkt doel nastreeft en dat slechts uit Brits oogpunt een zekere aantrekkingskracht heeft, doch juist hierom geen bevredigend antwoord geeft op de vraag wat van de reeds gemaakte vooruitgang inzake Europese economische integratie - E.B.U. en E.G.K.S. - geworden zal.

19. Tegenover de Britse methode kan een andere gesteld worden die door Zwitserland met onloochenbare resultaten gevolgd werd en derhalve ook als voorbeeld voor andere landen veel aanhangers telt. In tegenstelling met de Britse methode bestaat ze hierin, dat ze de ingezetenen van het monetair gebied volle convertibiliteit schenkt (hetgeen Zwitserland wezenlijk tot een land zonder wisselcontrôle maakt), doch ze daarentegen voor niet-

ingezetenen beperkt in zoverre het landen met niet-inwisselbare valuta betreft. Tegelijkertijd zijn de door Zwitserland ingevoerde handelspolitieke belemmeringen voor het verkrijgen van Zwitserse franken (of voor de aanwending van Zwitserse franken door Zwitsers in het buitenland) tot een minimum herleid. Die weg is ongetwijfeld natuurlijker dan de Britse en hij heeft zijn uitstekende praktische deugdelijkheid bewezen. Hij heeft het dubbel voordeel dat hij: a) het mogelijk maakt een afzonderlijk land, dat de natuurlijke voorwaarden van een betalingsevenwicht min of meer bereikt heeft, zijn wisselcontrôle op te heffen, zonder het bloot te stellen aan de discriminering van landen met niet-inwisselbare valuta, noch aan uitbuiting als bron van dollars, en b) de overgang van een afzonderlijk land of van een groep landen tot de echte convertibiliteit mogelijk maakt, *doch het meteen door de uitwendige inconvertibiliteit tegenover landen met niet-inwisselbare valuta toelaat lid van de E.B.U. te blijven*. De Britse methode is met de E.B.U. niet verenigbaar, deze is het wel. Dat de uitwendige inconvertibiliteit gedeeltelijk blijft bestaan en meteen ook het ganse apparaat van het gebonden betalingsverkeer is een ernstig tekort. Doch het is ten eerste oneindig geringer dan de onvolkomenheid van een stelsel zoals het Britse, dat een ganse (en gewichtige) helft van de inconvertibiliteit laat bestaan. Ten tweede is volgens het Zwitserse stelsel de leemte niet te wijten aan het land dat de convertibiliteit nastreeft, maar is ze veeleer een noodzakelijk afweermiddel tegen de nahinkende landen, die het nog niet zover gebracht hebben. Hoe meer landen deze methode aanhangen, des te kleiner wordt de leemte, en zulks dan nog op automatische wijze, hetgeen in het Britse stelsel geenszins het geval is. Een land dat het Zwitserse stelsel aankleeft, kan een dergelijke ontwikkeling slechts toejuichen. Is het blok der aldus optredende landen groot genoeg, dan worden de zijwegen voor de landen met zwakke valuta zo beperkt dat het handelsverkeer met hen op basis van harde valuta kan verrekend worden en derhalve van de gedeeltelijke uitwendige inconvertibiliteit kan afgezien worden. Convertibiliteit volgens de Zwitserse methode betekent dat het betrokken land er noch belang bij heeft, noch over de mogelijkheid beschikt om de uitwendige inconvertibiliteit voort te zetten, in zoverre dat andere landen zijn voorbeeld volgen. In tegenstelling met de convertibiliteit volgens Brits model schept zij geen status quo, waarin men zich kan of mag verschansen.

20. Hoewel de Zwitserse methode tot dusverre in de besprekingen eigenaardig genoeg slechts een geringe rol gespeeld heeft, wijst ze nochtans in de goede richting. Ze is een echte trapsgewijze methode, waarin een stadium het andere voorbereidt en vergemakkelijkt. Ze is de natuurlijke techniek voor een tussenstadium waarin afzonderlijke landen zich niet langer meer door moeilijk vooruitstrompende landen het tempo willen laten opleggen, noch

(1) *Bulletin of the Reserve Bank of New Zealand*, Juni 1951.

zich door hen laten uitbuiten, noch de verantwoordelijkheid willen opnemen om, door eigenmachtig optreden, nieuwe ernstige storingen in het internationaal betalingsverkeer te verwekken. Ze is de techniek van de samenleving tussen de vooruitstrevenden en de achterblijvers, die haar bruikbaarheid bewezen heeft. Ze kan in alle graden gedoseerd en gematigd worden, wanneer een land meent dat het zich door trapsgewijze vooruitgang (toenemende vrijmaking, ook tegenover het dollargebied, en steeds verder gaande afschaffing van de deviezencontrôle voor de ingezetenen, en, wat Duitsland betreft, de thans aan gang zijnde inkrimping van het geblokkeerde marktgoed) het einddoel der volledige convertibiliteit moet nastreven. Indien de ontwikkeling niet over de E.B.U. geschied was, maar over de toenemende versterking der afzonderlijke Europese geldeenheden volgens het Belgische voorbeeld, zou zulks ongetwijfeld de weg geweest zijn waarop de internationale terugkeer naar de convertibiliteit zich zou voltrokken hebben; in zoverre zich ondertussen een dergelijke versterking voltrokken heeft, was het in de richting door het Zwitserse voorbeeld aangewezen en niet volgens de thans door Groot-Brittannië voorgehouden methode.

21. Aldus raken we echter ook de vraag aan of de Zwitserse methode nog aan de huidige toestand aangepast is, zoals hij door de oprichting en de ontwikkeling van de E.B.U. geschapen is. De zeer lofwaardige vooruitgang welke door die instelling bereikt werd, is tegen een dubbele prijs gekocht: voor alle landen die zich houden aan monetaire tucht, door de voorschotten welke ze aan de ongedisciplineerde landen bij voortduring en in stijgende mate als crediteurlanden bij de E.B.U. noodgedwongen verlenen, en voor diegene onder hen die, zoals ongetwijfeld Duitsland, structurele crediteurlanden der E.O.E.S. zijn, bovendien door de bevriezing van het niet in goud betaalde deel van hun natuurlijk overschot in het handelsverkeer met de E.O.E.S.-landen, hetwelk ze voor de dekking van hun natuurlijk tekort met de overzeese landen nodig hebben. Daarbij komt dat alle crediteurlanden nog bij voortduring gevoelige schade lijden omdat de extreme debiteurlanden, die van de crediteurlanden gedwongen bankiers maken, hen ook nog op het handelspolitieke plan, de last van het ontoereikend evenwicht op hun betalingsbalans door afschaffing der liberalisering overdragen. *Een land zoals Duitsland, dat de eigenschappen van een technische schuldeiser, van een structurele schuldeiser en van een land dat zijn handel nagenoeg volledig vrijgemaakt heeft, met elkaar verenigt, is in alle drie opzichten tegelijk slachtoffer van de E.B.U.* Gelet op de verhouding van grootte is het derhalve die lidstaat van de E.B.U. die de hoofdlast van de E.B.U. te dragen heeft. In het advies dat ik in de zomer 1950 aan de regering van Adenauer verstrekte (1), betoogde ik achtereenvolgens dat

(1) « Ist die Deutsche Wirtschaftspolitik richtig ? », Stuttgart en Keulen, 1950, blz. 88.

Duitsland als lid van een dergelijke slechts gedeeltelijke betalingsunie de vermelde nadelen van een structureel crediteurland zou leren kennen, dat de werking der E.B.U. een voortdurende bereidheid onderstelde vanwege de naar economisch evenwicht strevende landen om de voortzetting van de tot betalingsbalansstoringen leidende politiek van de andere landen te financieren en dat alles daarvan afhangt, of het mechanisme van de Unie de aangesloten landen tijd en aansporing geeft om de noodzakelijke herziening van hun nationaal economische politiek aan te vatten en daardoor de Betalingsunie zelf overbodig te maken. Jammer genoeg heb ik aldus de toestand, zoals hij zich thans voordoet, juist gezien en ik heb ook gelijk gekregen wanneer ik zonder optimisme oordeelde over het vooruitzicht op een gedisciplinerende en zich aldus overbodig makende werking van de E.B.U. Wanneer ik er tenslotte aan toevoegde dat het te betwijfelen ware of men op het onbegrensd geduld van de crediteurlanden zou kunnen rekenen, dan is thans gewis die grens bereikt (1). *Geen enkel plan tot terugkeer naar de convertibiliteit kan dan ook bevrediging schenken indien het niet uit het slop helpt waarin de E.B.U. geraakt is.* Doch de eenvoudige aanbeveling het Zwitserse voorbeeld te volgen, kan niet langer volstaan. Veel meer moet ook onderzocht worden hoe tegelijkertijd het vraagstuk van de E.B.U. kan opgelost worden. Uiteindelijk komt het ogenblik waarop een sprong dient gewaagd. Daarover zullen we het in het laatste gedeelte hebben.

22. Wanneer men alle tot dusverre gekende plannen tot terugkeer naar de convertibiliteit onderzoekt, treedt naar voren dat als voornaamste moeilijkheid gewezen wordt op het gevaar van een onberekenbare kapitaaluitvoer die men voorhoofdfronsensend en enigszins demagogisch als *kapitaalvlucht* bestempelt. Ook wanneer men niet, in overeenstemming met het Britse plan, zover gaat omwille van dat gevaar aan de ganse binnenlandse inconvertibiliteit vast te houden, gelooft men over het algemeen toch de afschaffing van de wisselcontrôle tot het dienstenverkeer te moeten beperken en een min of meer strenge contrôle van het

(1) Alleszins werkt daarbij zeer vertragend de omstandigheid dat de last welke op de crediteurlanden der E.B.U. drukt, niet gemakkelijk te omschrijven is. Terwijl de uitvoerindustrieën rechtstreeks belang hebben bij de voortzetting van een voor de ganse natie kostelijke toestand, wordt de vraag gesteld wie eigenlijk de last der kredieten draagt en hem tegelijk als zodanig ondergaat. In Zwitserland worden de voorschotten vooral door de begroting gedragen, vanwaar de last zich op vage wijze over de belastingplichtigen verdeelt. In Duitsland is de drager van de last nog moeilijker vast te stellen, daar het de circulatiebank (Bank Deutscher Länder) is, welke de E.B.U.-voorschotten financiert, hetgeen naargelang van de conjunctuurtoestand of wel als een compenserende kredietexpansie (zoals thans), of wel als een inflationistische kredietexpansie ondergaan wordt. In beide gevallen staat tegenover het vaak verspreid gevoel van een geleden nadeel de concentratie der voordelen bij enkele belanghebbenden — een psychologisch mechanisme verwant met datgene waarop het protectionisme berust. Ook de vergelijking van het Marshall-plan dringt zich op.

kapitaalverkeer te moeten handhaven. Die gedachte schijnt even overtuigend als eenvoudig om door te voeren. En toch is noch het ene, noch het andere het geval. Ten *eerste* dient goed onderzocht of het gevaar van kapitaalvlucht in het geval van afschaffing van de wisselcontrôle en in het algemeen economisch klimaat waarin die afschaffing thans alleen mogelijk is, niet zeer overschat is. Vanwaar zal het kapitaal komen dat tot vluchten bereid is? Welke zijn de motieven? Hoe hoog kunnen die bedragen zijn? Waarheen zullen ze wegvloeien? Wie kan er belang bij hebben, zijn doorgaans toch in een bedrijf vastgelegd vermogen te gelde te maken en het naar het buitenland over te brengen tenzij diegene die zijn geld nareist? Wellicht bestaat er in Engeland, met zijn kil economisch klimaat en met het Angelsaksisch karakter, het werkelijke gevaar dat kapitalen naar het buitenland worden aangetrokken. Liggen echter de verhoudingen in Duitsland onder dit tweërlei opzicht niet gans anders? Kan hiertegen de ontmoedigende nabijheid van het communistische Imperium als eventuele aanleiding tot kapitaalvlucht niet opwegen? Het is in de *tweede* plaats een vergissing de « kapitaalvlucht » enkel als een gevolg van onberekenbare psychologische factoren te beschouwen. Stimulans en mogelijkheid blijven noodzakelijk bepaald door de binnenlandse economische politiek en in het bijzonder door de kredietpolitiek die slechts streng dient gevoerd te worden om desgevallend niet alleen een eventuele kapitaalvlucht (bijv. in de vorm van overdreven tegoeden in het buitenland voortvloeiend uit de opbrengst van de uitvoer) in te dijken, doch ook om het gevluchte kapitaal te doen terugkeren, en dit des te meer wanneer de ondernemingen verstoken blijven van de gemakkelijke manier om hun bedrijfsbehoeften met goedkoop krediet te dekken. Een indrukwekkend voorbeeld hiervan zijn de ervaringen die Italië, na de hervorming van Einaudi, in de herfst van 1947, en onlangs nog Oostenrijk hebben opgedaan. *Daar een strenge kredietpolitiek de hoofdvoorwaarde is voor het evenwicht der betalingsbalans en der convertibiliteit, moet een land dat aldus voor de afschaffing der deviezencontrôle rijp geworden is terzelfder tijd perken kunnen stellen aan de kapitaalvlucht.* Omgekeerd, moet een land met een inflationistische kredietpolitiek dit gevaar volledig ernstig opnemen; in dat geval is het echter niet in staat de convertibiliteit van zijn munt te herstellen. Hieraan is een *derde* punt verbonden. De gedachte dat de kapitaalvlucht moet afgegrensd worden, steunt over het algemeen op de wanhopige opvatting dat men in het beste geval toch maar kan vasthouden aan wat er overblijft nadat alles in het werk gesteld werd om het internationaal krediet van het land te bederven en het door de deviezencontrôle zelf tot een « kapitaalval » te maken. Het beantwoordt echter aan een moediger en positiever economische politiek het vraagstuk gans anders te stellen en uit te gaan van de overtuiging dat alles er op aan komt zich van de hope-loze opvatting van het « eenrichtings »-kapitaal-

verkeer (in de betekenis van kapitaalvlucht) te ontdoen en het « tegenovergestelde verkeer » te bevorderen. De grootste belemmering daarvoor is echter naast andere oorzaken van kapitaalafschrikking (in Duitsland vooral de verlamming der kapitaalmarkten en inzonderheid de stelselmatige slechte behandeling van het aandeel) de deviezencontrôle zelf. Zij betekent een morele waardevermindering van de munt en een merkteken dat noodzakelijkerwijze moet aanleiding geven tot de afvloeiing van kapitaal naar het buitenland. Zij schept een « muizenvallenstandaard » met alle bekende gevolgen van dien. Zij beantwoordt aan een dwangeconomie in het binnenland, die steeds « billijk » verdelen wil wat er bestaat in de plaats van de krachten te bevrijden die het voorhandene kunnen vermeerderen. Het hoort nog steeds tot de totalitaire collectivistische wereldbeschouwing de mensen als misdadigers te beschouwen die hun spaargelden, vorderingen en beleggingen niet zonder meer willen blootstellen aan het lot dat een collectivistisch-inflationistische economische politiek van het land hen voorbereidt of dreigt voor te bereiden; met hetzelfde recht zou men dan het streven van bekwame mensen om zich door emigratie aan een dergelijk lot te onttrekken, als verwerpelijke « arbeidsvlucht » kunnen verbieden, steunend op het argument dat ze de economie evenzeer schaadt als de kapitaalvlucht. Beide zijn het treurige voorrecht van totalitaire Staten. Het getuigt meer van beschaving en van wijsheid de economische politiek aan de mens en niet de mens aan de economische politiek aan te passen.

23. Daaruit volgt het allesbehalve lichtvaardige besluit dat de afschaffing van de deviezencontrôle in overigens gunstige omstandigheden (in het bijzonder bij een passende tucht in de binnenlandse monetaire en financiële politiek en bij « juiste » wisselkoersen) juist het gevaar van kapitaalvlucht vermindert of helemaal uitsluit, dan wanneer men juist om die reden meent de deviezencontrôle te moeten handhaven. Ook een munt heeft haar « goodwill », die zo belangrijk is als de faam der producten van een land, en de stelling van Zwitserland als onwrichtbaar bolwerk van muntstabiliteit en -vrijheid berust zowel op het ene als op het andere. De belangrijkste steun voor haar betalingsbalans is de « goodwill » van de Zwitserse frank. Deze steun herwinnen moet op dit ogenblik het hoofdstreven zijn van een land dat deze, evenals Duitsland, verloren heeft. De belangrijkste voorwaarde daartoe is, naast de waardevastheid, de vrijheid van het geldwezen, d.w.z. de convertibiliteit. Dat alleen is reeds een voldoende reden tot uiterste voorzichtigheid in de toepassing van de contrôle op het kapitaalverkeer, welke men na het herstel van de convertibiliteit nog voor het dienstenverkeer noodzakelijk zou achten. De deur die van binnen naar buiten gesloten wordt, is echter ook van buiten naar binnen gesloten. *Wat in louter statische berekening voor de betalingsbalans als voordelig wordt geacht, gaat in de dyna-*

mische werkelijkheid mogelijkerwijze meermaals verloren. Geldt dit voor het kapitaalverkeer op lange termijn dat tot hiertoe hoofdzakelijk werd behandeld, dan is dit niet minder toepasselijk op het *kapitaalverkeer op korte termijn.* Op dit gebied wordt het zelfs zeer duidelijk hoe verkeerd het zou zijn de vrijmaking van het kapitaalverkeer uit te stellen tot wanneer de betalingsbalans vanzelf terug in evenwicht komt. Want juist het internationale geldverkeer is een van de wezenlijke factoren van het evenwicht der betalingsbalans die te vergelijken is met de nationale geldmarkt, zonder dewelke het bankwezen van een land voortdurend aan zware schokken zou onderhevig zijn. Het is het stootkussen dat de aanhoudende schommelingen van de betalingsbalans in ruime mate opvangt en zonder hetwelk de ganse last van de voortdurende onevenwichtigheden door de reservepolitiek en door het dienstenverkeer zou moeten gedragen worden, wat de taak uitermate verzwaart, zo niet onmogelijk maakt. Het feit dat de goudbewegingen binnen de E.B.U. een grotere omvang hebben aangenomen dan ten tijde van de gouden standaard houdt daarmee verband. *Het herstel van een nieuw internationaal evenwicht op basis van vrije convertibiliteit moet de vrijheid van het internationale kapitaalverkeer als wezenlijke voorwaarde insluiten.* Bovendien dient « het kind niet samen met het badwater weggegooid » en elke controle op het kapitaalverkeer met het buitenland in één dag afgeschaft, afgezien van het bijzonder probleem der Sperrmarke dat in het kader van de gezamenlijke liberalisatieactie zowel een oplossing vereist als toelaat. Men moet zich natuurlijk tegen uiterste gebeurlijkheden trachten te vrijwaren, hoe onwaarschijnlijk die ook mogen zijn. Daar echter een kapitaalvlucht van werkelijk gevaarlijke omvang zich in de huidige omstandigheid slechts langs het bankwezen om kan voltrekken, zal het volstaan met de banken een gentlemen's agreement af te sluiten ter instelling van een discrete controle en desgevallend met invoering van vergunningen voor grote bedragen; dit is een stille oplossing die ook in de Zwitserse praktijk niet onbekend is. Voor het overige mogen zoveel bankbiljetten en juwelen uitgevoerd worden als men wil, zo men met het ministerie van Financiën heeft afgerekend.

24. Het probleem van het internationale betalingsverkeer moet beschouwd worden als een deel van een ruimer en omvangrijker probleem, nl. van het eigenlijke kernprobleem : de terugkeer naar convertibiliteit. Dit laatste ligt in het herstel van de *internationale liquiditeit*, die elk land voldoende bewegingsvrijheid laat. Het herstel van het internationaal kapitaalverkeer op korte termijn dient dit doel, en in dit licht moet ook het probleem van de *wisselreserves* beschouwd worden. Hoe actiever het kapitaalverkeer kan gemaakt worden, des te geringer dienen de wisselreserves te zijn, en omgekeerd; dit verklaart hoofdzakelijk waarom de landen in de periode van de gouden standaard slechts opvallend

lage reserves bezaten. *Het probleem der wisselreserves kan derhalve op dit ogenblik niet los beschouwd worden van de vraag wat van de herneming van het internationaal kapitaalverkeer te verwachten is en in hoever ze dient bevorderd.* Een plan dat die herneming door het behoud van de deviezencontrole op het kapitaalverkeer absoluut insluit, veronderstelt daarom uitermate hoge wisselreserves en een des te groter beroep op Washington. Zeker kan in dit geval de omvang der benodigde wisselreserves verlaagd worden zo de mogelijkheid om de wisselkoersen te verruimen, vergroot wordt. Afgezien van het feit dat waarschijnlijk in vele gevallen een aanpassingsperiode met belangrijke schommelingen der wisselkoersen, naar het voorbeeld van Canada, theoretisch zal moeten toegestaan worden en vaak ook een aanzienlijke waardevermindering zal vereist zijn, moet men zich nochtans duidelijk voor ogen houden dat een *voortdurende verzaking van het ideaal van stabiele wisselkoersen onverenigbaar is met een nieuw echt internationaal geldstelsel en bovendien in het internationaal kapitaalverkeer een moeilijk te schatten speculatieve factor invoert.*

25. Deze beschouwingen doen niets af van de betekenis van een aangroei der deviezenreserves door middel van de *Amerikaanse hulpverlening.* Deze vormt zelfs een sleutelpunt van gans de internationale streving, vooral voor Groot-Brittannië, dat met de hoger vermelde aanzienlijke risico's van het sterlingblok af te rekenen heeft. De Europese landen zullen de beslissende stap naar een integrale Europese convertibiliteit, die in beginsel het kapitaalverkeer omvat, slechts wagen indien ze juist op dergelijke hulp kunnen rekenen. Het risico van de opneming van het kapitaalverkeer in de convertibiliteit vereist een des te sterkere ruggesteun van ruime reserves, zij het slechts als « fleet in being ». Waar het op aankomt is toch dat hoe gering de waarschijnlijkheid is dat deze reserves werkelijk zullen moeten ingezet worden, hoe waarschijnlijker het zal zijn dat het herlevende internationale kapitaalverkeer de liquiditeitsfunctie van de reserves zal overnemen. Stelt men de Amerikaanse regering een dergelijk plan voor van terugkeer naar volledige convertibiliteit (en niet louter uitwendige, zoals volgens het Britse plan), en dit voor een zo groot mogelijke groep landen, dan zal ze er gemakkelijker van kunnen overtuigd worden dat de door haar ter beschikking te stellen deviezenreserves wel voor een dergelijk plan onontbeerlijk zijn, doch tegelijkertijd heel waarschijnlijk tot een loutere functie van reserve-katalysator zullen beperkt blijven; ze zullen derhalve niet dienen ingezet te worden omdat hun bestaan alleen een beslissende steun zal zijn voor de herleving van het internationale kapitaalverkeer (1).

(1) Om de huidige terughouding der Amerikaanse regering tegenover het vraagstuk der deviezenreserves ten volle te begrijpen, dient gewezen op haar bezorgdheid om door een al te vrijgevege hulp een gezonde binnenlandse monetaire en finan-

26. Er wordt terecht op gewezen dat het starre handhaven van een onveranderlijke goudprijs na de eerste wereldoorlog een der grootste en verst-dragende vergissingen uit die periode is geweest, omdat de goudprijs ingevolge de wereldinflatie sedert 1914 in een gevaarlijke wanverhouding tegenover het internationaal prijzenpeil is gaan staan. Dit leidde toen eensdeels tot ernstige deflatieverschijnselen, anderdeels echter tot een goudbesparende vorm van de geldstandaard (de « gold exchange standard ») en tot een opgehoopte internationale kredietvervlechting die dan in 1931 de internationale liquiditeitscrisis veroorzaakte en de wereldhuishouding tot nog toe beheerste. De belangrijkste en kordaatste hulp die de Verenigde Staten wellicht voor het herstel van de internationale liquiditeit zouden kunnen verstrekken, ware een drastische verhoging van de Amerikaanse goudprijs van \$ 35 tot \$ 50 à 60, welke maatregel aan een tenslotte onhoudbare en volledig abnormale toestand een einde zou stellen. De overtuiging wint veld dat tegen de huidige goudprijs de waarde van de internationale goudvoorraad veel te laag ligt om als basis te kunnen dienen voor een vrij internationaal betalingsverkeer. Zo de prijsverhoging uiteindelijk moest doorgevoerd worden, dan zouden waarschijnlijk de meeste problemen in verband met internationale liquiditeit spontaan een oplossing krijgen waartegen de vaak aangehaalde nadelen niet opwegen. Zeker ware het gevaarlijk deze ontspannende maatregel ten geschenke te geven aan een wereld die besloten is hem slechts aan te wenden om zijn ongedisciplineerde economische en monetaire politiek verder door te voeren, veeleer dan door binnenlandse economische stabilisatie naar buitenlandse muntvrijheid over te gaan. Het blijft echter af te wachten of men er niet zal in slagen de Verenigde Staten tot wijziging van hun starre houding tegenover dit vraagstuk te bewegen, wanneer hen door een voldoende aantal landen een ernstig en gegrond plan wordt voorgelegd voor herstel van de convertibiliteit en aangetoond wordt dat de uiteindelijke aanpassing van de goudprijs aan het internationale prijzenpeil de meest doeltreffende en meest kordate steun zou betekenen.

ciële politiek der Europese regeringen niet te ontzenuwen. Ze heeft aldus de indruk vóór een moeilijke keuze te staan zolang ze geen voldoende vertrouwen in het monetair beleid der betrokken Europese landen heeft. Dienaangaande heeft onlangs de Assistant Secretary of the Treasury, de H. Andrew N. Overby, die op dit gebied als bijzonder bevoegd mag beschouwd worden, zich in een openbare redevoering voor de U.S. Council of the International Chamber of Commerce (16 December 1953) in volgende klare bewoordingen uitgedrukt : « It is at least possible to visualize that if domestic policies are lacking in flexibility, a very large stabilization credit for convertibility purposes would prove too great a temptation, and countries so situated would resort to its undue use rather than take the appropriate internal measures or change their exchange rate in time. At least, in considering the necessary size of stabilization credits for convertibility operations, one should not ignore the possibility that smaller stabilization credits within our present resources may be adequate for the job. The size of the stabilization credits is less important than the appropriateness of policies and the willingness to change them as required ».

(Uittreksel uit de tekst der redevoering).

III. — Richtlijnen van een werkprogramma

27. Een werkprogramma dat uit de voorgaande uiteenzetting de besluiten trekt over datgene wat thans praktisch kan en moet gebeuren, moet uitgaan van de zeer eenvoudige, doch steeds opnieuw vergeten waarheid dat de *weg naar convertibiliteit slechts loopt over een wijziging van de nationale economische politiek van elk land afzonderlijk*. « Convertibility begins at home », en wat binnen elk land afzonderlijk geschiedt, blijft derhalve doorslaggevend voor het herstel van het buitenlandse evenwicht door een niet inflationistische markt-economie. Het heeft weinig zin het « Käseglocken-prinzip » van de E.B.U. aan de hand van de daaruit voortvloeiende ervaringen opnieuw te beproeven en zoveel mogelijk landen in een nieuw internationaal orgaan te verenigen als de oorzaken van de internationale onevenwichtigheid, in de nationale economische politiek gelegen, verder hun invloed blijven uitoefenen. Er dient van beneden af, d.i. op nationaal plan, begonnen zoals ook de deviezencontrole van het ene land tot het andere zelfstandig ingevoerd werd, ook al kwam zij onder een geestelijke en economische wisselwerking tot stand.

28. Van belang is aldus het duidelijke besluit van elk land afzonderlijk niet alleen de afschaffing van de deviezencontrole, doch ook van haar economisch politieke voorwaarden te verlangen. Meer nog, er bestaat geen gegronde reden waarom de terugkeer naar convertibiliteit niet op dezelfde wijze als de uitbreiding van de deviezencontrole zou kunnen gebeuren en niet ieder land, dat energie en doorzicht genoeg bezit, ze zelfstandig terug zou kunnen afschaffen. Canada en Mexico bewijzen dat dit geen louter theoretische mogelijkheid is en België had op het ogenblik van de inrichting van de E.B.U. het doel nagenoeg bereikt. Het is ook wel belangwekkend er zich rekenschap van te geven dat deze weg veruit de meest natuurlijke had gebleken zo de E.B.U. geen verwickelingen had in het leven geroepen waaruit een Europees land zich afzonderlijk nog moeilijk kan losrukken. Omgekeerd, bewijst het mislukte experiment van de convertibiliteit van het Britse pond in 1947 dat het geen zin heeft aan een land buitenlandse hulp voor het herstel van de convertibiliteit te verlenen wanneer de binnenlandse voorwaarden in het geheel niet vervuld zijn.

29. Het is echter duidelijk dat een gezamenlijk optreden oneindig beter is dan een afzonderlijke actie en het des te doelmatiger is naarmate de daartoe samenwerkende landen talrijker en economisch sterker zijn, en wel om drie redenen. *Voor-eerst* nemen de moeilijkheden, aan de vrijmaking van het deviezenverkeer verbonden, vanzelfsprekend af bij een toenemende gezamenlijke actie. *Ten tweede* komt het er niet alleen op aan de deviezencontrole in een afzonderlijk land af te schaffen, doch veel meer een internationaal geldstelsel die

naam waardig te scheppen. Dit was na de mislukking van het stelsel van Bretton Woods de lofwaardige doelstelling bij de oprichting van de E.B.U. en hoewel de uitvoering niet aan de verwachtingen beantwoordde, kan het er toch maar alleen om gaan hetzelfde doel met betere middelen te bereiken. Men moet dit in het juiste historische kader bekijken en zich duidelijk voor ogen houden dat het er na meer dan twintig jaar thans om gaat in de plaats van het toenmaals ineengestorte, onvolmaakte en vooral door de Verenigde Staten verkeerd gerichte geldstelsel, dat op een onechte gouden standaard beruiste, een nieuw doeltreffend geldstelsel van het Westen uit de huidige chaos der nationale deviezencontroles op te bouwen. Dit veronderstelt echter: *nationale economische sanering en internationale samenwerking*. Ten derde berust de hoop de uitgeputte landen tot medewerking aan te sporen op het aanmoedigend en stimulerend optreden der baanbrekers. Een zelfstandige actie van een alleenstaand land zou zeker niet zonder verreichende gevolgen blijven, vooral wanneer het een leidend land als Groot-Brittannië betreft; doch ze zouden natuurlijk ver beneden de verwachtingen blijven die van een belangrijke groep gangmakers mogen verhoopt worden; slechts in dit laatste geval is een betalingspolitiek denkbaar die de achterblijvende landen noodzakelijkerwijze, ondanks alle binnenlandse politieke moeilijkheden en ideologische opvattingen, nauwelijks een andere keuze laat dan zelf de weg naar binnenlandse economische en monetaire tucht op te gaan. Zulk een stelsel van « dwangopvoeding » was toch ook een der lofwaardige denkbeelden die voorzaten bij de oprichting van de E.B.U., welke, nadat ze in de huidige vorm spijtig genoeg niet voldoende doeltreffend gebleken is, moet herzien en verbeterd worden. Men zou aldus tot een der wezenlijke beginselen van de gouden standaard terugkeren.

30. Tot vóór kort was het zeker de meest voor de hand liggende en steeds opnieuw uitgesproken gedachte de E.B.U. als vertrekpunt te nemen en langs haar om de afzonderlijke landen geleidelijk naar de vrije convertibiliteit terug te voeren. De bij haar oprichting heersende en vaak geuite opvatting was toch dat zij slechts een noodinstelling zou zijn waarvan het doel was zichzelf overbodig te maken. Men doet geen afbreuk aan de verwezenlijkingen en verdiensten van de E.B.U. wanneer die verwachtingen thans als niet te vervullen moeten beschouwd worden. Deze instelling bestaat nu nog slechts dank zij het geduld der crediteurlanden (zo structurele als betalings-technische) (1), en dit geduld kan niet aanhoudend van de ene « rallonge » tot de andere verlengd worden. Zelfs zo de E.B.U. haar doel van

(1) Het geduld der Verenigde Staten mag niet vergeten worden, want zonder hun menigvuldige financiële steun zouden de debiteurlanden de adem kwijt geraken zohaast ze een toenemend gedeelte van hun schulden in goud moeten betalen. Wanneer de lening der Wereldbank aan Noorwegen moest afgesloten worden, zou ook die instelling in de rij der financiers van de E.B.U. opgenomen worden.

dwangopvoeding der niet-gedisciplineerde landen beter had bereikt, dan blijft ze toch nog steeds een louter gedeeltelijke betalingsunie die voortdurend onvereffenbare overschotten op de betalingsbalans veroorzaakt; dit is de onherstelbare vergissing die bij haar oprichting begaan werd. Het heroïsch voorstel dit fundamenteel bezwaar door een uitbreiding van de E.B.U. tot de overige wereld te verhelpen, wordt op dit ogenblik over het algemeen en met reden als volledig utopisch bestempeld. Er dient aan toegevoegd dat het niet grondig werd bestudeerd. Evenzeer als een meer uitgebreide betalingsunie berust de E.B.U. op de deviezencontrole der leden, waarvan zij de gevolgen — ten nadele van de crediteuren — tracht te milderen en in feite ook verzacht zolang de crediteuren oordelen dat deze verzachting haar prijs waard is. De — ja zelfs totale en bestendige — « liberalisatie » leidt niet naar ware convertibiliteit; de volledige vereffening der saldi in goud of harde deviezen is de enige mogelijkheid, doch in dit geval zou de E.B.U. tegelijkertijd overbodig en het herstel van de convertibiliteit in alle landen zonder meer mogelijk worden.

31. Zo de weg over de E.B.U. niet begaanbaar is, dan blijkt het doeltreffend de ware mogelijkheden zodanig te rangschikken dat eerst het meest ideale en dan geleidelijk het telkens minder goede beproefd wordt om tenslotte te eindigen bij het uiterste minimum dat op dit ogenblik zal moeten onder ogen genomen worden. Het ware natuurlijk best wanneer men er in mocht slagen de huidige E.B.U.-landen (bij liquidatie der E.B.U.) met de andere betalingszones te verenigen door middel van een soort *wereldmunt- en -handelscharter* in een *wereldomvattend stelsel van vrije inwisselbare munten* (met algehele convertibiliteit en niet alleen uitwendige of inwendige), en zulks onder naleving van een verplichtende handelspolitieke deontologie in de zin van de G.A.T.T., de E.O.E.S. en het Charter van Havanna. Daarbij ware het aan te bevelen het gewicht van een dergelijke « groep van inwisselbare munten » — welke natuurlijk elk nieuw lid welkom zou heten — aan te wenden om het betalingsverkeer met de overige landen niet volgens het Zwitserse beginsel van gebonden maar volgens het Amerikaanse principe van vrij betalingsverkeer te regelen; dit zou een sterkere aanwakkering zijn voor de achtergebleven landen om bij de groep aan te sluiten. Het is nochtans moeilijk in de uitvoerbaarheid van zulk een vooruitstrevend plan te geloven en nog meer in de oprechtheid der leden bij de eerlijke vervulling van de door hen aanvaarde verplichtingen. Alle ervaringen die tot nog toe met zulke algemene oplossingen — van Bretton Woods tot het Charter van Havanna — werden opgedaan, spreken dergelijke verwachtingen tegen. Zolang het binnenlandse rijpingsproces der landen geen grotere vooruitgang maakt, valt veeleer te vrezen dat opnieuw het uiterlijke apparaat van een internationaal orgaan opgericht wordt welk de daarachter voortbestaande wanorde nauwelijks en slechts voor

korte tijd zal kunnen verbergen (het « Käseglockenprinzip »). Zo echter de binnenlandse voorwaarden vervuld zijn en de landen eerlijk bereid zijn de spelregelen in acht te nemen, dan ware ook het ogenblik gekomen voor het herstel van de internationale gouden standaard die de enige mogelijke vorm blijkt van een nieuwe internationale geldregeling en de volkshuishoudingen door zijn mechanisme beter dan een wereldmuntverdrag zou verbinden.

32. Zoals de zaken nu staan, zou men zich met de tweede oplossing van een — zo groot mogelijke — kern van landen moeten tevreden stellen die de « wagen aan het rollen brengen ». Van het vasteland uit beschouwd, zou de volgende stap er in moeten bestaan een poging te wagen om met *Groot-Brittannië*, als hoofd van de grootste afzonderlijke muntzone, tot een overeenkomst aangaande een gemeenschappelijk plan en een gemeenschappelijke werkwijze te geraken. Een dergelijke overeenkomst wordt nochtans uitermate bemoeilijkt door het feit dat om vroeger aangehaalde redenen de huidige Britse opvatting van « uitwendige » convertibiliteit door het vasteland bezwaarlijk kan aanvaard worden. Alhoewel er enige kans bestaat om de Britse regering tot de opvatting van het vasteland over te halen (niet in de laatste plaats door te zinspelen op het feit dat anders de, vooral voor Groot-Brittannië, onontbeerlijke Amerikaanse hulp haast onbereikbaar is), is het resultaat, omwille van de bijzondere redenen die de opvatting van Groot-Brittannië bepalen, zeer onzeker.

33. Komt deze overeenkomst met Londen niet tot stand, dan is de meest voor de hand liggende en ook de meest natuurlijke oplossing dat zich de lastdragers van de E.B.U., nl. de landen die zich in beginsel in dezelfde toestand bevinden en door een economisch-politieke opvatting verbonden zijn (Zwitserland, België, Nederland, West-Duitsland en Oostenrijk — de toetreding van Denemarken is wegens de jongste regeringswijziging bemoeilijkt), verenigen en een gemeenschappelijk plan voor deviezenvrijmaking beramen en vastleggen. De gedachte dringt zich op dat die landen van Europa welke de huidige door de E.B.U. geschapen toestand als uiteindelijk onhoudbaar aanvoelen, en als crediteurlanden min of meer het evenwicht met de dollarzone bereikt hebben, voor de overgang naar convertibiliteit rijp geworden zijn en het initiatief moeten nemen. Het door hen op te stellen plan moet het herstel beogen van de integrale convertibiliteit en tevens de opheffing van alle quantitative beperkingen op het verkeer binnen deze kern. Een moeilijk probleem blijft de vaststelling van de verhouding van deze « convertibiliteitsgroep », zowel t.o.v. de andere lidstaten van de E.B.U. als t.o.v. Groot-Brittannië en het sterlingblok.

34. Wat de *verhouding tot de andere lidstaten van de E.B.U.* betreft, dient elke onverbiddelijkheid volledig vermeden, waardoor deze landen aan hun

lot zouden overgelaten en Europa naar een toestand van bilaterale desintegratie zou kunnen teruggevoerd worden. Men kan zich indenken dat landen met inwisselbare munten de Zwitserse methode verkiezen, d.w.z. met de andere lidstaten het gebonden betalingsverkeer voortzetten en blijven afrekenen langs de E.B.U., doch — en dit zou dan de nieuwigheid zijn — voor het interne verkeer de vrije convertibiliteit zouden aanwenden waardoor de moeilijkheden vermeden worden waarmee Zwitserland in het beginstadium van de E.B.U. in zijn betalingsverkeer met België af te rekenen had (1). Daartegen wordt aangevoerd dat daarmede de E.B.U. met haar voortdurende crises niet zou overwonnen worden. De aldus bereikte inkrimping van de E.B.U. zou echter reeds de overige landen er sterk toe aansporen zich aan het nieuwe stelsel aan te passen en zohaast mogelijk tot de « club » der inwisselbare valuta's toe te treden. Deze aansporing moet gesteund worden door een zulkdanige verscherping van de debiteur- en liberalisatiemaatregelen dat de E.B.U. haar belang verliest, daar ze alsdan de parasitaire debiteurpolitiek zo goed als geen mogelijkheden meer biedt.

35. De *verhouding van de « club » tegenover Groot-Brittannië* hangt van de beslissing af die daar getroffen wordt. Zo de toestand aldaar niet verandert, dan geldt voor Groot-Brittannië hetzelfde als voor de andere lidstaten van de E.B.U. Zo het zich echter voor de overgang naar « uitwendige » convertibiliteit uitspreekt, dan hoeft de E.B.U. niet meer voortgezet te worden en is ze rijp voor liquidatie. Dan ontstaat er echter uit het vastelandsblok en het sterlingblok een zo grote groep van inwisselbare munten dat er kan aan gedacht worden het betalingsverkeer met de andere landen van gebonden naar vrij over te schakelen (volgens het Amerikaanse voorbeeld) en daardoor een toestand te scheppen die ook de andere landen tot convertibiliteit aanspoort. Er blijkt aldus tussen de beide convertibiliteitsgroepen, niettegenstaande hun verschillende opvatting over inwisselbaarheid, een *modus vivendi* mogelijk te zijn totdat ook Groot-Brittannië voor invoering van de integrale convertibiliteit zal rijp zijn.

36. Dit plan met zijn door onderhandelingen bepaalde varianten, zal in de lucht blijven hangen zo lang *Washington* niet tot het beschikbaar stellen van reserves bereid gevonden wordt, want zonder deze reserves zal er weinig — en in het geval van Groot-Brittannië in het geheel geen — hoop bestaan de regeringen tot convertibiliteit te bewegen. Derhalve moet het, dank zij dit plan, mogelijk zijn de huidige terughouding van *Washington* te overwinnen. Omgekeerd zou een belofte vanwege *Washington* een buitengewoon doeltreffend middel zijn om de Europese regeringen voor het plan te winnen.

(1) Cf. het uitstekend artikel « Convertibilität und Europäische Zahlungsunion », *Neue Zürcher Zeitung*, n° 351, 13-2-1954.

37. Zo met al deze middelen binnen afzienbare termijn — er zij nogmaals op gewezen dat de tijd dringt — geen tastbaar resultaat te bereiken is, rijst de vraag welk *minimum optreden* er voor een afzonderlijk land als *Duitsland* overblijft. Het kan en moet dan tweërlei zaken doen. *Eensdeels* moet het bij de afschaffing van de deviezencontrôle zover gaan als met een zelfstandig optreden om economische en politieke redenen verenigbaar is en zich daarbij aan het Zwitserse voorbeeld houden. Dit zou vooral betekenen : toenemende liberalisatie, ook tegenover de dollarzone, en geleidelijke vrijmaking van de betalingsbalansbeperkingen voor de ingezetenen. De invoering van een volledig vrije goudmarkt (volgens het Turkse en Mexikaanse voorbeeld) zou geschikt zijn om zich aan het nieuwe klimaat te wennen en eventuele neiging tot kapitaalvlucht op te vangen. De betalingsbeperkingen voor het reizigersverkeer dienen opgeheven en de grenscontrôle op de reizigers (zoals thans nog in Denemarken) volledig afgeschaft. Dat zou insluiten dat ook in Duitsland tenslotte, evenals in Italië en Frankrijk, een einde gesteld wordt aan de door bolsjewistisch Rusland ontdekte handelswijze, de invoer van eigen geld te verbieden of tot het hoogst nodige bedrag te beperken, zodat de dispariteit tussen de vrije koers der bankbiljetten in het buitenland en de officiële koers zou verdwijnen. Het risico dat door het vrije reizigersverkeer het creditsaldo op de E.B.U. zal afnemen, dient gelopen te worden. Hiermee raken we aan het *tweede* punt : samen met deze zelfstandige maatregelen moeten de crediteurlanden van de E.B.U. bewust zijn van de macht die zij tezamen bezitten en die aanwenden om een zodanige verscherping der crediteur- en liberalisatiemaatregelen in de E.B.U. door te voeren dat deze instelling, die voortaan haar bruikbaarheid verloren heeft, kan worden afgeschaft.

38. De voorafgaande beschouwingen kunnen als volgt samengevat worden : in Europa hebben thans landen, zoals België en West-Duitsland, door hun op monetaire discipline gerichte inspanningen, hun munten reeds zodanig gehard dat zij ernstig de terugkeer naar vrije muntconvertibiliteit kunnen overwegen (1). Andere Europese landen, zoals Nederland, Oostenrijk en Denemarken, zijn daar niet ver meer af. Doch geen enkel land afzonderlijk kan zelfstandig de sprong wagen, wegens de betrekkingen met de E.B.U. waarin het verstrikt zit. Niemand neemt het initiatief en zeker niet de E.B.U., die met een stelsel van vrije convertibiliteit onverenigbaar is. Anderzijds zijn dezelfde landen die door eigen inspanning het dichtst bij de convertibiliteit staan, ook diegene die als aanhoudend hoofdcrediteur van de E.B.U. de financiële last er van te dragen hebben. Iedereen weet — alhoewel het niet steeds luidop verklaard wordt — dat de E.B.U. voor

(1) Dit werd in het jaarverslag 1953 van de Nationale Bank van België reeds uitdrukkelijk vastgesteld. Brussel 1954, blz. 11-12.

een terugkeer naar convertibiliteit wijken moeten, doch allen wachten op leiding en gemeenschappelijk optreden. De weg zou onmiddellijk vrij zijn, moest Groot-Brittannië de convertibiliteit van het pond herstellen. Aangezien dit echter na het weinig bemoedigende Randall-verslag thans minder waarschijnlijk is dan een jaar terug, rijst de vraag of de continentale landen voor onbepaalde tijd op de convertibiliteit moeten wachten. Natuurlijk kan en moet elk land zijn stelsel van deviezencontrôle geleidelijk afschaffen en daarbij het Zwitserse voorbeeld voor ogen hebben; in dit opzicht werd reeds merkbare vooruitgang geboekt. Tenslotte kan echter de vraag niet meer ontweken worden wat er gebeuren moet met de E.B.U., die niet onbeperkt kan gehandhaafd worden. Derhalve moeten de hoofdcrediteuren — en dit is de hier verdedigde gedachte — een gemeenschappelijk werkplan opstellen in bestendige samenwerking met Groot-Brittannië en de Verenigde Staten, ten einde een kern te vormen met vrije convertibiliteit zowel onderling als met de dollarzone, terwijl ze hun betalingen met de andere lidstaten van de E.B.U. via deze instelling voortzetten, doch tegelijkertijd op scherpere voorwaarden voor de debiteurlanden aandringen. Dat zou de E.B.U. en de onder haar bescherming gevoerde politiek van de debiteurlanden steeds minder aantrekkelijk maken en aldus uiteindelijk het huidige dode punt overwinnen. De hoop is niet ongegrond dat een dergelijk ontwerp de dubbele uitwerking zou hebben zowel Groot-Brittannië tot grotere inspanning bij het herstel van de convertibiliteit der ponden aan te zetten, alsook de Verenigde Staten tot meer daadwerkelijke hulp aan te sporen.

IV. — Slot

39. De thans bijna gewone reactie op bovenstaande denkbeelden en voorstellen is de, als wijze en bezonken geldende, waarschuwing tegen ongeduld en overhaasting. Dit wijst echter op niets anders dan op een volledige miskenning van de toestand. Waar is dan de onstuimigheid die men denkt te moeten beteugelen? Waar gebeurt dan de onbezonnen stormloop tegen de deviezencontrôle? Waar zijn de regeringen, instellingen en groepen die op herstel van de convertibiliteit aandringen? Juist in de mate waarin de onaangenaamste formaliteiten der deviezencontrôle verzacht worden, zullen de brede lagen der bevolking daarin berusten, terwijl slechts de ingewijden weten dat het essentiële niet daarin ligt, maar in het uiteindelijk onhoudbaar gebrek aan internationale economische ordening. Des te gemakkelijker hebben het de machtige belanghebbenden van de deviezencontrôle en van de E.B.U., die des te gevaarlijker zijn naarmate ze er niet alleen materieel maar ook geestelijk belang bij hebben. Des te onontbeerlijker zijn de weinige stemmen der voorlichters, vermaners en aandringers die

vasthouden aan het gezegde van Wilhelm Busch :
Tugend will ermuntert sein,
Bosheit kann man schon allein.

Diegenen die ook thans nog - bijna tien jaar na het einde van de tweede wereldoorlog - steeds nieuwe argumenten zoeken om de terugkeer naar convertibiliteit uit te stellen, doen niet ten onrechte het vermoeden rijzen dat ze dit punt op de lange baan zouden willen schuiven waarop zich ook reeds de Duitse hereniging en het Oostenrijkse Staatsverdrag bevinden : de lange baan van de problemen der internationale politiek, die steeds opnieuw naar voren gebracht en steeds opnieuw uitgesteld worden.

40. Dit leidt tot een algemene opmerking. Men kan zich namelijk niet langer aan de indruk onttrekken dat de energie waarmee de convertibiliteit geëist wordt, niet een louter probleem van temperament is, maar veeleer bepaald wordt door de drang naar een *economische en morele verwerping der deviezencontrôle*. De onverschilligen en zij die zich in detailmoeilijkheden verstrikken, wekken de indruk dat ze de eigenlijke betekenis van de deviezencontrôle, als een inrichting waarover zich een land en een tijd te schamen hebben, in het geheel niet voldoende begrijpen. Hoe verder de discussies in technische details treden, des te meer blijkt de deviezencontrôle als een loutere bestuurstechnische kunstgreep beschouwd te worden, waarvan de doelmatigheid slechts door deskundigen kan beslist worden, en des te zwakker wordt het bewustzijn van de historische uitzondering der deviezencontrôle die als een collectivistische maatregel een uitdaging is voor de vrijheidsgezinde ordening in het geheel en de markteconomische ordening in het bijzonder. *In de wisselcontrôle bereikt het economisch nationalisme van onze tijd zijn hoogtepunt*. Zij is het eigenlijke remblok van ware internationale integratie en van elke staathuishouding die naam waardig. Zij misvormt het internationale dienstenverkeer op een tenslotte onverdraaglijke wijze en zij verlamt het internationale kapitaalverkeer. Ze is oneerlijk, daar ze de ware economische verhoudingen verbergt, naar « nationalisatie der insolventie » voert en de ene landen toelaat op kosten van de andere te parasiteren. Ze is politiedwang, bureaucratie, leugen en nationale onhebbelijkheid; ze is een collectivistische parasiet binnen een reeds overwegend markt-economische en zich naar de grondbeginselen der markteconomie richtende wereld. Ze is een brandmerk dat elke munt depreciëert; elk land, dat eergevoel bezit en de waardering der andere op prijs stelt, zou er zich moeten van ontdoen als van een hem onwaardige zaak. Ze verkondigt de wereld dat een dergelijk land geen orde weet te handhaven en

bestempelt het als een politiestaat. Diegene, die ongevoelig is voor die depreciatie, moet echter niet vergeten dat de geldschietters van de vrije landen daarvoor des te gevoeliger zijn en dit gevoel komt de landen, die een ontwaarde munt handhaven, duur te staan.

In werkelijkheid zal men het inzicht moeten doen veld winnen, dat een Staat die zijn eigen geld door wisselcontrôle afgrendelt en de aanwending er van op bureaucratische wijze met min of meer willekeurige verbodsbepalingen belemmert, nauwelijks minder amoreel handelt — afgezien van oorlogstijd of van een onmiskenbare noodtoestand — dan diegene die deze verbodsbepalingen overtreedt of praeter legem naar uitwegen zoekt. Wisselcontrôle is een van de ergste parasieten van een vrije maatschappelijke ordening, die de markteconomie insluit en er door bepaald wordt. Nogmaals druipt ze in tegen de openbare orde van een niet-totalitaire, niet-collectivistische Staat, zoals hij in het Westen moet bestaan. Wie in de wisselcontrôle slechts een betalingstechniek ziet, die uit het oogpunt harer doelmatigheid moet beoordeeld worden, geeft aldus op ontstellende wijze te kennen hoe zeer bij hem het bewustzijn van deze hogere gezichtspunten zoek geraakt is. Het schijnt zeer ongelegen daaraan te herinneren, doch het tegendeel is waar. Dat de wisselcontrôle zich zo lang in vreedstijd gehandhaafd heeft en op internationaal plan een overwegende positie heeft ingenomen, toont hoe men onder druk van de gewoonte het gevoel verloren heeft dat ze een beschaafd land onwaardig is en dat ze tot bij het uitbreken van de laatste oorlog, in het licht van hetgeen in de totalitaire Staten geschiedde, ook aldus aangeschreven stond. Zonder die afstomping van de politiek-morele maatstaven ware zulks niet mogelijk geweest, en de afschaffing van de wisselcontrôle zou reeds sedert lang merkbaar gevorderd zijn indien die afstomping niet bleef voortduren. Die politiek-morele factor is aldus de voornaamste hinderpaal geworden voor de terugkeer naar de convertibiliteit, en zijn wegruiming vormt dan ook, meer dan alle vernuftige plannen en berekeningen, de hoofdvoorwaarde voor een werkelijke vooruitgang op die weg. Slechts wanneer die politiek-morele hinderpaal uitgeschakeld is, kan men er op rekenen dat de regeringen en volkeren ernstig bereid zijn om de gezamenlijke opvatting van hun economische en financiële politiek in zoverre te wijzigen als de terugkeer tot de convertibiliteit het vereist. De afschaffing van de wisselcontrôle is derhalve niet in de eerste plaats een vraag van geldtechniek, doch ze houdt verband met de maatschappelijke en economische filosofie en met de hiermee overeenstemmende gezamenlijke economische ordening.

ENKELE TECHNISCHE BESCHOUWINGEN OVER DE CONVERTIBILITEIT

door de Heer Per JACOBSSON,

Economisch Adviseur bij de Bank voor Internationale Betalingen

Alhoewel het herstel van de muntconvertibiliteit alom gewenst wordt, blijven er talrijke meningsverschillen bestaan betreffende de technische modaliteiten van de terugkeer naar convertibiliteit en de achtereenvolgende stadia van de verwezenlijking dezer doelstelling. Die meningsverschillen verdienen onze aandacht, aangezien het welslagen van de convertibiliteit gedeeltelijk afhangt van een geleidelijke en harmonieuze overgang van de huidige toestand naar het te bereiken doel.

Sommigen denken dat de convertibiliteit zohaast mogelijk dient hersteld te worden. Ik ben eveneens van mening dat de gedachtenstroming, welke op dit ogenblik ten gunste van die maatregel tot uiting komt, in geen enkel geval mag geremd worden; ik zou echter willen onderstrepen dat, wanneer van de terugkeer naar convertibiliteit gesproken wordt, twee verschillende zaken in het oog dienen gehouden :

1) de invoering van een reeks maatregelen om de voorwaarden te scheppen waarin de munten kunnen inwisselbaar gemaakt worden;

2) een formele beslissing, waardoor de convertibiliteit van een bepaalde datum af ingesteld wordt; dit sluit voor sommigen uitteraard de zogenaamde binnenlandse convertibiliteit in zoals die in Zwitserland bestaat, met name het recht voor de ingezetenen om vrij de buitenlandse munten, met inbegrip van de U.S.-dollar, tegen nationale munt aan te kopen.

Mijns inziens bevinden er zich op dit ogenblik zeer weinig landen in de voor een formele terugkeer naar convertibiliteit vereiste voorwaarden; men dient zich thans derhalve te beperken tot de verwezenlijking van die voorwaarden.

De belangrijkste redenen waarom er m.i. nog een voorbereidend stadium noodzakelijk is, kunnen als volgt nader omschreven worden :

1) alhoewel het merendeel der Staten gedurende de laatste twee jaar belangrijke vorderingen hebben gemaakt in de richting van de binnenlandse financiële stabiliteit, en de toestand der betalingsbalansen verbeterd is, meen ik nochtans dat er in nagenoeg alle landen nog essentiële maatregelen dienen getroffen te worden alvorens een stelsel van vrije convertibiliteit zonder gevaar kan ingevoerd worden. Niettegenstaande de oplossing van dit vraagstuk goed vordert, heeft West-Duitsland nog niet hele-

maal met het probleem der « Sperrmarke », noch met dit der gezamenlijke andere buitenlandse schulden, afgerekend. Er worden eveneens nog andere vraagstukken gesteld. Het gaat er voortaan niet meer om fundamentele hervormingen door te voeren, waardoor grote moeilijkheden van economische of politieke aard zouden ontstaan, doch meestal om kleine aanpassingen die daarom niet minder belangrijk zijn;

2) de terugkeer naar convertibiliteit zou in feite vooral neerkomen op de vrijmaking van het betalings- en handelsverkeer met de dollarzone; de meeste landen hebben inderdaad reeds een hoog peil van liberalisatie tegenover de andere gebieden van de wereld bereikt, inzonderheid ten gevolge van de in de schoot van de E.O.E.S. genomen maatregelen ten einde de afschaffing van de beperkingen op het ruilverkeer met de lidstaten te bevorderen.

Ware het in die voorwaarden niet wijs tragswijze te werk te gaan, aangezien de gevolgen van een plotselinge vrijmaking van het ruil- en betalingsverkeer met de dollarzone niet met zekerheid kunnen vastgesteld worden? De jongste vooruitgang in deze richting werd trouwens geleidelijk verwezenlijkt en neemt in de verschillende landen niet dezelfde vorm aan. In Groot-Brittannië bestond hij hoofdzakelijk in de heropening van de vrije grondstoffenmarkten. België, Nederland en West-Duitsland hebben een toegenomen gedeelte van hun in dollar betaalbare invoer vrijgemaakt. Die tendenties zullen zonder twijfel bevestigd worden, doch het is weinig waarschijnlijk dat de regeringen van West-Europa zich in staat achten, zonder uitstel, het vrije handels- en betalingsverkeer met de dollarzone te herstellen;

3) sommige landen hebben geleidelijk het stelsel der internationale financiële transfers vrijgemaakt door voor deze verrichtingen vrije wisselmarkten in te richten, waarop de noteringen in feite vaak de officiële wisselkoersen benaderen. Zo hun toepassing gehandhaafd en uitgebreid wordt, zouden die maatregelen kunnen leiden tot het herstel van een integrale convertibiliteit.

Een belangrijk punt dat zelden behoorlijk onderstreept wordt, is de mogelijkheid de in de voormelde drie paragrafen aangestipte vorderingen in *het kader van de E.B.U.* te verwezenlijken. Het is duidelijk

dat sommige kringen de mening voorstaan dat de E.B.U. zo snel mogelijk dient afgeschaft te worden. Terecht worden de nadelen in het licht gesteld van een *regionaal* monetair akkoord dat slechts kan werken mits de handhaving van de wisselcontrole; verder wordt er op gewezen dat de spanningen voortvloeiend uit de structurele overschotten van sommige landen mettertijd nog zullen toenemen. Er wordt eveneens opgeworpen dat de E.B.U. het een zeker aantal debiteurstaten mogelijk maakt een gebrekkige economische en financiële politiek te voeren ten nadele van de Unie - d.i. de crediteurlanden -, zodat de E.B.U. thans een hinderpaal blijkt voor het herstel van de convertibiliteit.

Wijzen we er in de eerste plaats op dat de E.B.U. aanvankelijk als een tijdelijke oplossing werd beschouwd en dat op dit ogenblik in feite de vraag rijst of de Unie op het einde van het lopende financieel dienstjaar, d.i. op 30 Juni 1954, dient ontbonden te worden of voor een nieuwe periode van twaalf maanden dient verlengd. De argumenten ten gunste van de verlenging kunnen als volgt nader worden bepaald :

1) zoals reeds vermeld, dienen door verschillende landen nog een reeks maatregelen getroffen te worden die over het algemeen binnen het kader van de E.B.U. kunnen genomen worden;

2) het is niet helemaal waar dat de lidstaten een onbezonnen financiële politiek kunnen voeren ten nadele van de E.B.U. Wanneer hun quota uitgeput zijn, moeten ze het totaal van hun maandelijks tekort in goud aanzuiveren en zelfs voordien moeten ze in de hoogste schijven 50 of 70 pCt. van hun tekort in goud betalen;

3) een schielijke ontbinding van de E.B.U. zou kunnen leiden tot een teruggang van de vrijmaking van de handel en zou bepaalde landen tot het bilateralisme kunnen terugvoeren. Men heeft er echter alle belang bij dergelijke achteruitgang te vermijden;

4) weliswaar zouden bepaalde landen - zoals Zwitserland, België, Nederland, West-Duitsland en misschien Oostenrijk - er kunnen toe gebracht worden de kredietlijnen die ze in het kader van de E.B.U. toestaan, te verhogen. Aangezien die landen echter over het algemeen hun monetaire en zelfs hun dollarreserves versterken, brengt een dergelijke kredietuitbreiding voor hen geen werkelijke moeilijkheden mee, vooral daar zij buiten het mechanisme van de E.B.U. waarschijnlijk moeilijk meer solvente debiteuren zullen vinden.

Het is juist dat de E.B.U. geen definitieve oplossing is en het ware zeker ontgoochelend moest de convertibiliteit niet binnen een jaar worden hersteld. Men mag er zich derhalve aan verwachten dat de E.B.U. tijdens de periode van Juli 1954 tot Juni 1955 in liquidatie zal gesteld worden.

Dergelijke maatregel zal echter slechts kunnen genomen worden zo elk land zich werkelijk inspant om die maatregelen te doen toepassen die tot het

herstel van de convertibiliteit kunnen leiden; in dit opzicht is het gebied der openbare financiën niet het minst belangrijke onder diegene waarop nog nieuwe vooruitgang dient geboekt te worden.

Het zal derhalve nog enkele tijd vergen alvorens *de bijdrage door de crediteurlanden te verstrekken* kan bekomen worden. Er werd - hier en daar - aangedrongen op een prijsverhoging vanwege de Verenigde Staten van het goud boven zijn officieel peil van \$ 35 per ons, ten einde de waarde der monetaire reserves te verhogen. Het onlangs door de Randall-commissie gepubliceerde verslag handelt niet over deze kwestie; het stelt daarentegen bepaalde wijzigingen voor in de wetgeving en de administratieve praktijken der Verenigde Staten, ten einde de afzet op de Amerikaanse markt te vergemakkelijken. Ten einde de monetaire reserves te verhogen en bijkomende deviezenbronnen te verschaffen, stelde het eveneens voor niet alleen de beschikbare middelen van het Internationaal Monetair Fonds intensiever aan te wenden, doch ook dat het Federal Reserve-stelsel, samen met de andere centrale banken, de mogelijkheid zou onderzoeken tussen de circulatiebanken van de betrokken landen wederzijdse kredietlijnen te openen. Sommige van deze voorstellen moeten aan het Congres der Verenigde Staten voorgelegd worden, terwijl andere het voorwerp zullen uitmaken van besprekingen tussen regeringen en tussen centrale banken; in ieder geval - hoe men zich ook moge haasten om ze uit te werken - zullen de schikkingen om de Verenigde Staten te doen bijdragen tot het herstel van de convertibiliteit, waarschijnlijk een termijn van zes maanden tot een jaar vereisen.

In bepaalde kringen werden de voordelen onderstreept van het Zwitserse stelsel, waarin de ingezetenen vrij vreemde deviezen kunnen aankopen, in tegenstelling met het Britse stelsel, dat de convertibiliteit slechts aan niet-ingezetenen voorbehoudt. Men heeft zelfs de inrichting van een « club » landen beoogd, welke in staat zou zijn de binnenlandse en buitenlandse convertibiliteit te herstellen, met name Zwitserland, West-Duitsland, België en Nederland. Mij dunkt dat in de huidige omstandigheden bij dit voorstel niets te winnen valt. Noodzakelijk is echter dat elk land de voor het evenwicht van zijn economie onontbeerlijke maatregelen invoert. Het belangrijkste probleem waarmee Duitsland heeft af te rekenen, is dat der buitenlandse schulden en der oprichting in Duitsland van een werkelijke kapitaalmarkt; Groot-Brittannië dient zich te bekommeren om zijn buitenlandse schuld in de vorm van « Sterling balances »; Frankrijk, daarentegen, heeft geen moeilijkheden voortvloeiend uit het aanhouden van Franse franken door vreemdelingen, doch het heeft andere problemen op te lossen. Elk land dient zijn eigen toestand te onderzoeken en de maatregelen te treffen welke het in staat zullen stellen aan het herstel van de convertibiliteit mee te werken.

De voorstanders van een onmiddellijke terugkeer naar een stelsel van convertibiliteit in een bepaald aantal landen - met inbegrip van de binnenlandse convertibiliteit - hebben trouwens zelf gewezen op de noodzakelijkheid nieuwe specifieke maatregelen te nemen die door elk der betrokken landen afzonderlijk dienen ingevoerd te worden; daarom meen ik dat er in feite geen fundamentele verschillen bestaan tussen hun opvattingen en de mijne wat de wijze betreft waarop de convertibiliteit dient hersteld te worden. Ik geloof evenmin dat ze begrijpen hoe onbeduidend de afwijkingen kunnen worden tussen het stelsel dat zij aanbevelen en het regime der aan de niet-ingezetenen voorbehouden convertibiliteit door de Engelsen voorgesteld. Zij onderstrepen terecht dat de reden waarom de Engelsen aarzelen aan de ingezetenen, houders van ponden sterling, de onvoorwaardelijke mogelijkheid te bieden buitenlandse deviezen aan te kopen, ligt in de vrees voor een belangrijke kapitaaluitvoer. Zijzelf echter zijn geen tegenstanders van maatregelen om in bepaalde uiterste gevallen kapitaaluitvoer te beletten. Aangezien zich op dit ogenblik een kapitaalvlucht van enige omvang slechts langs het bankwezen om kan voordoen, achten ze een gentlemen's agreement met de banken een afdoende contrôle. Aldus zou een vergelijk mogelijk worden tussen de Engelse en continentale convertibiliteitsplannen. Er dient niet uit

het oog verloren dat het Zwitserse stelsel, welk een tamelijk ver doorgedreven contrôle handhaaft op de betalingen vanwege een groot aantal landen, geen aan te bevelen systeem is voor een munt van wereldbetekenis zoals het pond sterling.

Dit betoog dient niet beschouwd te worden als een pleidooi voor uitstel van de terugkeer naar convertibiliteit, welke een der eerste doelstellingen moet blijven. Er dient aan herinnerd dat de wisselcontrôle, waardoor de munten oninwisselbaar gehouden worden, slechts een andere naam is voor rantsoenering van deviezen, en inzonderheid van dollars. Welnu, het totaal der gouden dollarreserves buiten de Verenigde Staten steeg in 1953 met 2,6 milliard dollar. Indien de Europese landen hun financiën voorzichtig beheren, de monetaire overheid van Washington en New York haar goedkoop-geldpolitiek handhaaft en de U.S.S.R. blijft goud verkopen, zullen eerlang de goud- en wisselreserves waarschijnlijk volstaan om elke rantsoenering van de dollar overbodig te maken, zodat de convertibiliteit zal kunnen hersteld worden. In verband met deze vooruitzichten is het waarschijnlijk dat in het akkoord tot verlenging van de E.B.U. voor een jaar een bepaling zal ingeschakeld worden waardoor het probleem van de ontbinding der Unie in de loop van het jaar aan een nieuw onderzoek zal kunnen onderworpen worden, indien bepaalde lidstaten dit wensen.

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIË

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons Maartnummer 1954 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN

BAEYENS H., De banken en de financiering van het Staatsbeleid. Betekenis van het dekkingsregime zoals het was en worden moet. (*Economica-Docummentatie, Tijdschrift van de School voor Economische Wetenschappen, Leuven, IV, n° 1, 1954, blz. 11-26.*)

CHAPEL Y., Le régime administratif du contrôle des changes dans l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise. (*Revue Internationale des Sciences administratives, Brussel, XIX, n° 3, 1953, blz. 695-709.*)

Commission Bancaire. Bilans publiés ou déposés entre le 25 décembre 1952 et le 22 décembre 1953 par les banques constituées sous forme de société anonyme, de société coopérative, d'union du crédit ou de société de droit colonial belge. (*Dewarichet, Brussel, 1954, 142 blz.*)

DELMOTTE L., De Belgische geld- en kapitaalmarkt in Januari 1954. (*Economisch-Statistische Berichten, uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut, Rotterdam, XXXIX, n° 1916, 24 Februari 1954, blz. 158-159.*)

DELMOTTE L., De Belgische geld- en kapitaalmarkt in Februari 1954. (*Economisch-Statistische Berichten, uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut, Rotterdam, XXXIX, n° 1920, 24 Maart 1954, blz. 243.*)

D'HAEYE M., De banken en de kapitaalbehoeften. (*Studiecentrum voor het bankwezen, Bruylant, Brussel, 1954, boekje n° 48, blz. 3-27.*)

Exportfinanciering. (*Economische Voorlichting, Den Haag, XLVIII, n° 11, 12 Maart 1954, blz. 1-2.*)

NEUMAN N., De quelques aspects du régime réglementaire des banques belges. (*Studiecentrum voor het bankwezen, Bruylant, Brussel, 1954, boekje n° 49, blz. 29-51.*)

VREDENBERG van der HORST J., De betrekkingen tussen de Nationale Bank van België en de Belgische Staat. (*Economisch-Statistische Berichten, uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut, Rotterdam, XXXIX, n° 1918, 10 Maart 1954, blz. 187-190.*)

WAUTERS L., Commercieel krediet aan de buitenlandse handel. (*V.E.V.-Berichten, Tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXIX, n° 5, 15 Maart 1954, blz. 457-487.*)

2. BEURS- EN SPAARWEZEN

DELMOTTE L., De Belgische geld- en kapitaalmarkt in Januari 1954. (*Economisch-Statistische Berichten, uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut, Rotterdam, XXXIX, n° 1916, 24 Februari 1954, blz. 158-159.*)

DELMOTTE L., De Belgische geld- en kapitaalmarkt in Februari 1954. (*Economisch-Statistische Berichten, uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut, Rotterdam, XXXIX, n° 1920, 24 Maart 1954, blz. 243.*)

D'HAEYE M., De banken en de kapitaalbehoeften. (*Studiecentrum voor het bankwezen, Bruylant, Brussel, 1954, boekje n° 49, blz. 3-27.*)

LIBER., L'anémie de capitaux. (*Energie, Bulletin de l'Association des Centrales Electriques Industrielles de Belgique, Brussel, n° 121, November-December 1953, blz. 2077-2085.*)

3. PRIJZEN EN LONEN

BARON SNOY et d'OPPUERS, Une révolution économique : la Belgique, pays à hauts salaires. (*Compte-rendu des travaux de la Société d'Economie Politique de Belgique, Brussel, Januari 1954, n° 223, blz. 34.*)

DEPRIMOZ J., Les salaires et le niveau de vie ouvrier en Belgique. 1936-1951. (*Colln, Parijs, 1954, blz. 328.*)

LALOIRE M., La révolution belge des salaires. (*La Revue Nouvelle, Brussel, X, n° 3, 15 Maart 1954, blz. 285-291.*)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

BAEYENS H., De banken en de financiering van het Staatsbeleid. Betekenis van het dekkingsregime zoals het was en worden moet. (*Economica-Docummentatie, Tijdschrift van de School voor Economische Wetenschappen, Leuven, IV, n° 1, 1954, blz. 11-26.*)

Etude de la législation fiscale d'après-guerre (suite). (*Bulletin de Documentation, Ministère des Finances, Service d'Etudes et de Documentation, Brussel, Januari 1954, Bijlage, blz. 1-20.*)

VREDENBERG van der HORST J., De betrekkingen tussen de Nationale Bank van België en de Belgische Staat. (*Economisch-Statistische Berichten, uitgave van het Nederlandsch-Economisch Instituut, Rotterdam, XXXIX, n° 1918, 10 Maart 1954, blz. 187-190.*)

5. FINANCIËLE ORGANEN BEHEERST DOOR BIJZONDERE WETTELIJKE BESCHIKKINGEN OF GEPLAATST ONDER DE WAARBORG OF DE CONTROLE VAN DE STAAT

CHAPEL Y., Le régime administratif du contrôle des changes dans l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise. (*Revue Internationale des Sciences Administratives*, Brussel, XIX, n° 3, 1953, blz. 695-709.)

DE GUCHTENEERE A., Activiteit van de Spaarkas in het kader van de wet van 29 Mei 1948. (*Huisvesting*, Brussel, VII, n° 2-3, Februari-Maart 1954, blz. 110-118.)

6. WEDERUITRUSTING — STRIJD TEGEN DE WERKLOOSHEID

DELPEREE A., Chômage, plein emploi et politique de l'emploi. (*Revue belge de Sécurité Sociale*, Brussel, I, n° 1 en 2, Januari-Februari 1954, blz. 13-30.)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE INSTELLINGEN

Administrative convertibility the next step? (*The Statist*, Londen, CLIX, n° 3968, 27 Maart 1954, blz. 414-416.)

A wider payments union. (*The Statist*, Londen, CLIX, n° 3967, 20 Maart 1954, blz. 385-386.)

BOURGAUX A., Le commerce extérieur du Congo belge. (*Commerce et Industrie*, *Revue officielle de la Fédération Nationale des Chambres de Commerce et d'Industrie*, Brussel, VIII, n° 7, Januari-Februari 1954, blz. 21-24.)

Can convertibility be delayed? (*The Statist*, Londen, CLIX, n° 3967, 20 Maart 1954, blz. 388-389.)

De Kongolese buitenlandse handel in 1953. (*Weekberichten van de Kredietbank*, Brussel, IX, n° 10, 7 Maart 1954, blz. 73-74, 79.)

De verlenging van de Europese Betalingsunie. (*Economische Voorlichting*, Den Haag, XXXVIII, n° 12, 19 Maart 1954, blz. 1-2.)

D'HAËZE M., Le Fonds Monétaire International et la collaboration monétaire internationale durant la dernière décennie. (*Annales de Sciences Economiques Appliquées*, Leuven, XII, n° 1, Februari 1954, blz. 25-26.)

DIETERLEN P., Plaidoyers pour l'or. (*Les Cahiers Economiques*, *Bulletin de l'Institut d'Observation Economique*, Parijs, Maart 1954, blz. 17-19.)

Does Germany want to wreck the E.P.U.? (*The Statist*, Londen, CLIX, n° 3965, 6 Maart 1954, blz. 312-313.)

Germany makes another stride towards convertibility. (*The Statist*, Londen, CLIX, n° 3966, 13 Maart 1954, blz. 340-341.)

KATZ S., Sterling instability and the postwar sterling system. (*The Review of Economics and Statistics*, Cambridge, XXXVI, n° 1, Februari 1954, blz. 81-87.)

MEINHOLD H., Konvertibilitätsreihe und internationale Arbeitsteilung. (*Wirtschaftsdienst*, herausgegeben vom Hamburgischen Welt-Wirtschafts Archiv, Hamburg, XXXIV, n° 2, Februari 1954, blz. 78-87.)

Où l'existence de l'U.E.P. est en cause. (*Wirtschaftliche Mitteilungen*, Lausanne, XXXIII, n° 11, 17 Maart 1954, blz. 125.)

PLOUVIER W., Problemen van onze handelsexpansie. (*V.E.V.-Berichten*, *Tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond*, Antwerpen, XXIX, n° 5, 15 Maart 1954, blz. 459-474.)

RICHEBACHER K., Gespaltene Ausländer-Konvertibilität (II). (*Der Volkswirt - Wirtschafts- und Finanz-Zeitung*, Francfort, VIII, n° 8, 20 Februari 1954, blz. 11-12.)

ROBERTSON D., The path of progress towards currency convertibility. (*Optima*, Johannesburg, IV, n° 1, Maart 1954, blz. 1-4.)

The future of Sterling. (*The Bankers' Magazine*, Londen, n° 1320, Maart 1954, blz. 213-216.)

8. FINANCIËLE ASPECTEN VAN BENELUX

BREZET J., Een nieuwe phase in de actieve geldmarktpolitiek. (*Economisch-Statistische Berichten*, uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut, Rotterdam, XXXIX, n° 1916, 24 Februari 1954, blz. 151-154.)

Foreign exchange reserves and capital export. (*Quarterly Review*, *Nederlandsche Handel-Maatschappij*, Amsterdam, n° 4, 1954, blz. 2-7.)

VAN SPAENDONCK B., « Le miracle hollandais ». De economische en sociale ontwikkeling van Nederland sinds 1945. (*De Christelijke Werkgever*, uitgave van de Federatie der Katholieke Werkgevers van België, Brussel, X, n° 3, Maart 1954, blz. 129-135.)

9. SCHUMAN-PLAN

DAVIN L., Impact of the Schuman plan upon Belgian coal and steel industries. (*Belgian trade review - monthly publication of the Belgian Chamber of Commerce in the United States*, Antwerpen, IX, n° 2, Februari 1954, blz. 11-12, 28.)

Die Konzentration in der Französischen Eisen- und Stahlindustrie. (*Sonderveröffentlichung des Rheinisch-Westfälischen Instituts für Wirtschaftsforschung*, Essen, III, Maart 1954, blz. 1-16.)

HUFFSCHMID B., Kohlenpreise erzwingen Entscheidungen. (*Der Volkswirt*, *Wirtschafts- und Finanz-Zeitung*, Francfort, VIII, n° 10, 6 Maart 1954, blz. 14-15.)

KREUTZ L., Montan-Union vor neuen Aufgaben. (*Der Volkswirt*, *Wirtschafts- und Finanz-Zeitung*, Francfort, VIII, n° 11, 13 Maart 1954, blz. 11-12.)

La sidérurgie européenne et le marché commun de l'acier. (*Etudes et Documents du Centre de Recherches économiques et sociales*, Parijs, Mei 1953, versch. blz.).

LAVERGNE B., La « Grande impuissance » de la Haute Autorité du pool charbon-acier. (*L'Année politique et économique*, Parijs, XXVII, n° 117, Januari-Februari 1954, blz. 80-87.)

LEEMANS V., Van Schumanplan tot Europese economische gemeenschap. (*Economisch en Sociaal Tijdschrift*, Antwerpen, VII, n° 4, October 1953, blz. 200-209.)

PECO F., La politica di investimenti dell'Alta autorità Carbosiderurgica. (*Rivista di Politica Economica*, Rome, XLIV, n° 1, Januari 1954, blz. 39-53.)

PECO F., Progress of the Italian Steel industry. (*Banco di Roma, Review of the Economic Conditions in Italy, Rome, VIII, n° 2, Maart 1954, blz. 151-164.*)

SCHUMAN R., Origines et élaboration du « Plan Schuman ». (*Les Cahiers de Bruges, bulletin trimestriel du Collège de l'Europe, Brugge, III, n° 4, December 1953, blz. 266-286.*)

The European steel market. (*Economic Commission for Europe - Steel committee, Verenigde Naties, Genève, 1954, blz. 100.*)

VAGLIO M., The european coal and steel pool and Italian economy. (*Banco di Roma - Review of the Economic Conditions in Italy, Rome, VIII, n° 2, Maart 1954, blz. 164-175.*)

10. ALGEMEEN

de CUNCHY A., L'interpénétration des économies belge et congolaise. (*Commerce et Industrie - Revue officielle de la Fédération Nationale des Chambres de Commerce et d'Industrie, Brussel, VIII, n° 7, Januari-Februari 1954, blz. 17-18, 40.*)

Genk, Centrum voor Nijverheid. (*Limburgse Economische Raad, Hasselt, n° 4, 1954, blz. 5-167.*)

VAN DEN ABEELE M., Enkele aspecten van de economische evolutie van Belgisch-Congo. (*Commerce et Industrie - Revue officielle de la Fédération Nationale des Chambres de Commerce et d'Industrie, Brussel, VIII, n° 7, Januari-Februari 1954, blz. 11-14.*)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische wetgeving*
- II. — *Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)*
- XI. — *Oorlogsschade*

I — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Wet van 2 Maart 1954

houdende goedkeuring van het Akkoord tussen België en de Verenigde Staten van Amerika, inzake de waarborg door private Amerikaanse fondsen in België, gesloten door wisseling van brieven, gedagtekend te Washington op 7 en 12 Mei 1952 (Staatsblad, 24 Maart 1954, blz. 2.216).

Enig artikel. — Het Akkoord tussen België en de Verenigde Staten van Amerika inzake de waarborg voor private Amerikaanse fondsen in België, gesloten door wisseling van brieven, gedagtekend te Washington de 7^e en 12^e Mei 1952, zal volkomen uitwerking hebben.

Akkoord tussen België en de Verenigde Staten van Amerika inzake de waarborg voor private Amerikaanse fondsen in België.

(Vertaling)

Staatsdepartement.
Washington, 7 Mei 1952.

Excellentie,

Ik heb de eer te verwijzen naar de besprekingen die onlangs tussen vertegenwoordigers van onze beide Regeringen werden gevoerd in verband met Artikel III van het Akkoord tot Economische Samenwerking tussen België en de Verenigde Staten van Amerika, ondertekend op 2 Juli 1948, te Brussel, zoals het tot nog toe gewijzigd of aangevuld werd. Als gevolg van die besprekingen, stelt de Regering der Verenigde Staten van Amerika aan de Belgische Regering het volgende akkoord voor :

De Regeringen van België en de Verenigde Staten van Amerika zullen elkaar raadplegen, op verzoek van een hunner, over de ontwerpen die onderhorigen der Verenigde Staten van Amerika in België denken te verwezenlijken en waarvoor waarborgen toegestaan werden of overwogen worden, overeenkomstig Afdeling 111 (b) (3) van de Wet tot Economische Samenwerking van 1948, zoals ze tot dusver gewijzigd werd. Ten opzichte van die waarborgen welke betrekking hebben op ontwerpen die door de Belgische Regering in overeenstemming met de bepalingen van voornoemde

Afdeling goedgekeurd worden, gaat de Belgische Regering er mede akkoord :

a) Dat, wanneer de Regering der Verenigde Staten van Amerika aan een of ander persoon een betaling in U.S.A.-dollar doet onder een dergelijke waarborg, de Belgische Regering de overdracht aan de Verenigde Staten van Amerika zal erkennen van alle rechten, titels of belangen die dergelijke personen bezitten ten opzichte van activa, valuta, kredieten of andere bezittingen waarvoor die betaling gedaan werd, alsmede de substitutie van de Verenigde Staten van Amerika bij elke klacht of vordering van dergelijke personen, die in verband daarmee ontstaat. De Belgische Regering zal eveneens iedere overdracht erkennen, ingevolge een dergelijke waarborg aan de Regering der Verenigde Staten van Amerika gedaan, van iedere schadeloosstelling toegekend voor verlies dat door dergelijke waarborgen gedekt was, en ontvangen van een andere bron dan de Regering der Verenigde Staten van Amerika;

b) Dat bedragen in frank die de Regering der Verenigde Staten van Amerika ingevolge dergelijke waarborgen heeft verkregen, een behandeling zullen genieten die niet minder gunstig is dan die welke op het ogenblik dat bedoelde bedragen werden verkregen, te beurt valt aan private fondsen afkomstig van transacties van onderhorigen der Verenigde Staten, die te vergelijken zijn met de transacties welke door dergelijke waarborgen gedekt worden, en dat de Regering der Verenigde Staten van Amerika vrij over bedoelde bedragen zal kunnen beschikken voor het verrichten van administratieve uitgaven;

c) Dat iedere klacht tegen de Belgische Regering, waarbij de Regering der Verenigde Staten van Amerika, als gevolg van enige betaling onder een dergelijke waarborg, zou kunnen gesubstitueerd worden, rechtstreeks door beide Regeringen zal besproken worden. Indien zij niet in staat zijn de klacht binnen een redelijke termijn door een overeenkomst te regelen, zal deze klacht aan een in onderling overleg gekozen scheidsrechter onderworpen worden die finaal en bindend zal beslissen. Indien de Regeringen het, binnen een periode van drie maanden, niet eens worden over deze keuze, zal de scheidsrechter op verzoek van een van beide Regeringen door de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof aangesteld worden.

Indien de Belgische Regering dit voorstel aanvaardt, gelieve U bij nota te antwoorden. Onderhavige nota en uw antwoord zullen een akkoord tussen onze beide Regeringen te dezer zake uitmaken, dat op de dag der ontvangst van uw antwoordnota in werking zal treden.

Wet van 16 Maart 1954

betreffende de contrôle op sommige instellingen van openbaar nut (Staatsblad, 24 Maart 1954, blz. 2.210).

Artikel 1. — Deze wet is van toepassing op de organismen behorende tot een der volgende vier categorieën :

A. Belgische sleepvaartgroepering.
Hulp- en informatiebureau voor gezinnen van militairen.
Dienst voor regeling der binnenvaart.
Regie der Belgische rijkskoel- en vriesdiensten.
Regie van Telegraaf en Telefoon.
Regie der luchtwegen.

B. Hulpkas voor gezinsvergoedingen.
Steun- en verzorgkas ten behoeve van door arbeidsongevallen getroffen.
Onderlinge hulpkas voor kindertoelagen.
Nationale onderlinge kas voor kindertoelagen.
Nationale verrekenkas voor gezinsvergoedingen.
Rijkskas voor jaarlijks verlof.
Toelagenfonds voor bedienden.
Voorzorgsfonds ten behoeve van door beroepsziekten getroffen.
Rijksfonds voor verzekering tegen ziekte en invaliditeit.
Nationaal pensioenfonds voor mijnwerkers.
Belgisch nationaal instituut voor radio-omroep.
Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw.
Nationaal werk voor kindervelzijn.
Nationaal werk voor de oudstrijders, weerstanders, politieke gevangenen en weggevoerden.
Nationaal werk voor oorlogsinvaliden.
Nationaal werk voor wezen van de arbeidsslachtoffers.
Nationaal werk van de wezen, weduwen en bloedverwanten in de opgaande linie van de oorlogsslachtoffers.
Belgische dienst voor de buitenlandse handel.
Dienst der scheepvaart.
Dienst voor economische recuperatie.
Dienst voor het sequester.
Rijksdienst voor samenordering der gezinsvergoedingen.
Nationale dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten.
Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid.
Nationale zuiveldienst.
Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid.
Nationaal bureau voor de voltooiing der Noord-Zuidverbinding.

C. Nationale Kas voor bediendenpensioenen.
Maatschappij der Brugse zeevaartinrichtingen.
Belgisch instituut voor normalisatie.
Autonome haven van Luik.
Naamloze vennootschap « Zeekanaal en haveninrichtingen van Brussel ».
Nationale maatschappij voor de kleine landeigendom.
Nationale maatschappij der Belgische spoorwegen.
Nationale maatschappij van buurtspoorwegen.
Nationale maatschappij der waterleidingen.
Nationale maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken.

D. Algemene spaar- en lijfrentekas.
Nationale kas voor beroepskrediet.
Nationaal instituut voor landbouwkrediet.
Centraal bureau voor de kleine spaarders.
Centraal bureau voor hypothecair krediet.
Nationale delcrediedienst.

Art. 2. — Voor elk van de organismen van de categorieën A en B wordt een jaarlijkse begroting opgemaakt, met opgave van alle ontvangsten en alle uitgaven welke de herkomst en de oorzaak er van ook mogen zijn.

De begroting mag niet-limitatieve kredieten omvatten.

Het begrotingsjaar valt samen met het kalenderjaar. De comptabiliteit wordt gevoerd volgens het stelsel van het beheer.

Art. 3. — § 1 Vóór 15 Juni van het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat, wordt het ontwerp van begroting van de organismen van categorie A opgemaakt door de minister van wie zij afhangen en door hem overgemaakt aan de Minister van Financiën.

Het wordt toegevoegd aan het ontwerp van begroting van het ministerie waarvan het organisme afhangt.

De begrotingen van deze organismen worden door de Wetgevende Kamers goedgekeurd. Deze goedkeuring geschiedt door de goedkeuring van de desbetreffende bepalingen in de wet tot vaststelling van de begroting van het ministerie waarvan het organisme afhangt.

§ 2. Vóór 15 Mei van het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat, wordt het ontwerp van begroting van de organismen van categorie B opgemaakt door de organen van beheer en door de minister die de contrôle uitoefent, goedgekeurd.

De begroting wordt vervolgens vóór 15 Juni aan de Minister van Financiën overgemaakt en, als bijvoegsel aan het ontwerp van begroting van het ministerie waarvan de organismen afhangen, aan de Kamers medegedeeld.

Art. 4. — Indien op de eerste dag van het begrotingsjaar geen goedkeuring is gegeven, belet zulks niet de aanwending van de kredieten die op het ontwerp van begroting der organismen van de categorieën A en B zijn geplaatst, tenzij het principieel nieuwe uitgaven betreft, waartoe geen machtiging is verleend bij de begroting van het vorig jaar.

Art. 5. — Tot overdracht van de limitatieve kredieten uitgetrokken op de begroting van de organismen van categorie A wordt toelating gegeven door de minister van wie de organismen afhangen.

Tot overschrijding van de limitatieve kredieten uitgetrokken op de begroting van dezelfde organismen van categorie A wordt toelating gegeven door de minister van wie de organismen afhangen, op eensluitend advies van de Minister van Financiën of diens gemachtigde.

Zo de kredietoverschrijdingen een hogere financiële Staats-tussenkomst kunnen medebrengen dan de begroting voorziet, moeten zij vooraf door de aanneming van een overeenstemmend krediet in de Rijksbegroting worden goedgekeurd.

Art. 6. — § 1. De organismen in artikel 1 vermeld, leggen aan de ministers van wie ze afhangen, periodieke toestandsopgaven over, alsmede een jaarverslag over hun werkzaamheden.

§ 2. Zij maken jaarlijks, uiterlijk op 31 Maart, hun rekeningen op. De organismen die overeenkomstig hun statuten op het gebied van handel, financiën of nijverheid werkzaam zijn, maken jaarlijks en binnen dezelfde termijn een balans en een resultatenrekening op. De balans en resultatenrekening, en bij gebreke hiervan de jaarlijkse rekening, worden bekendgemaakt.

§ 3. De rekeningen van de organismen van categorie A worden opgemaakt onder het gezag van de ministers van wie zij afhangen. De minister van Financiën legt ze, uiterlijk op 30 April van het jaar na dat van het beheer, ter goedkeuring voor aan het Rekenhof, dat op bedoelde rekeningen een toezicht ter plaatse kan inrichten. Deze rekeningen maken het voorwerp uit van een ontwerp van wet houdende regeling van de begroting, dat aan de Kamers wordt voorgelegd uiterlijk in de maand September van hetzelfde jaar.

§ 4. De rekeningen van de organismen van categorie B worden opgemaakt door de beheersorganen en goedgekeurd door de minister waarvan het organisme afhangt. De Minister van Financiën legt ze uiterlijk op 30 April van het jaar na dat van het beheer voor ter goedkeuring aan het Rekenhof, dat op bedoelde rekeningen een toezicht ter plaatse kan inrichten.

§ 5. De rekeningen van de organismen van de categorieën C en D worden overgemaakt aan de ministers van wie ze afhangen.

Art. 7. — Op de voordracht van de ministers van wie de organismen afhangen en van de Minister van Financiën, kan de Koning de algemene en bijzondere regelen bepalen betreffende :

- 1° vorm en inhoud van de begrotingen;
- 2° de comptabiliteit;
- 3° de overlegging van de rekeningen;
- 4° de periodieke toestandsopgaven en verslagen.

De comptabiliteit van de organismen die overeenkomstig hun statuten een commerciële, financiële of industriële activiteit aan de dag leggen, wordt volgens handelsmethodes ingericht.

Het statuut van het organisme bepaalt de omvang van de

reserves alsmede de wijze waarop de winsten worden aangewend.

Wat werken en leveringen betreft, zijn bedoelde organismen gehouden tot toepassing van de administratieve en technische clausules en voorwaarden vervat in het algemeen lastkohier van de Staat.

Art. 8. — De organismen van categorie A zijn onderworpen aan het gezag van de minister van wie ze afhangen.

De Koning bepaalt op welke wijze de inspecteurs van Financiën hun controle bij deze organismen uitoefenen, waarbij hij rekening houdt met de werkzaamheden van die organismen op het gebied van handel, financiën of nijverheid.

Art. 9. — § 1. De organismen van de categorieën B, C en D staan onder de controle van de minister of van de ministers van wie ze afhangen.

Deze controle wordt uitgeoefend door bemiddeling van één of meer regeringscommissarissen die de Koning, op de voordracht van de bevoegde minister, benoemt.

§ 2. Ieder regeringscommissaris kan binnen een termijn van drie vrije dagen beroep instellen tegen elke beslissing die hij met de wet, met de statuten of met het algemeen belang strijdig acht.

Deze termijn gaat in de dag van de vergadering waarop de beslissing genomen werd, voor zover hij daarop regelmatig uitgenodigd werd. Daarenboven kan de regeringscommissaris, op zijn verzoek, kennis nemen van de beslissingen getroffen in zijn afwezigheid, zonder dat de termijn mag verlengd worden. Het beroep is opschorsend.

Heeft de minister, binnen een termijn van vijftien vrije dagen ingaand dezelfde dag als de eerste termijn, geen uitspraak gedaan, dan wordt de beslissing definitief.

Voor organismen van categorie D, worden de termijnen bedoeld in leden 1 en 3 van deze paragraaf respectievelijk verminderd tot één vrije dag wat de Regeringscommissaris betreft en tot drie of acht dagen wat de minister aangaat, naargelang het gaat om beslissingen aangaande financiële verrichtingen of beslissingen betreffende andere onderwerpen; evenwel voor deze van de organismen waar de ministeriële controle door tussenkomst van een of meer Regeringscommissarissen reeds wettelijk georganiseerd is, blijft deze controle uitgeoefend volgens de modaliteiten vastgesteld bij hun organieke wet en hun respectieve statuten.

§ 3. De Regeringscommissaris woont de vergaderingen van de organen van beheer en van controle bij en heeft er raadgevende stem. Hij beschikt voor het vervullen van zijn opdracht over de ruimste macht.

Art. 10. — Is door de Minister van Financiën, bij de organismen van de categorieën B, C en D geen Regeringscommissaris aangewezen, dan oefent een gemachtigde van die minister, onder de in artikel 9, § 2, gestelde voorwaarden, dezelfde functie uit als de Regeringscommissaris, inzake alle beslissingen met een budgetaire of financiële terugslag.

Beroep staat voor hem open bij de minister of de ministers van wie het organisme afhangt. Deze doen uitspraak na overleg met de Minister van Financiën.

Art. 11. — De Koning stelt het kader en het statuut van het personeel der organismen van de categorieën A en B vast op de voordracht van de minister of de ministers van wie zij afhangen en van de Minister die het Algemeen Bestuur in zijn bevoegdheid heeft of van het Begrotingscomité, wanneer laatstgenoemde minister niet gunstig geadviseerd heeft.

Art. 12. — De leningen voor meer dan tien dagen welke de in artikel één vermelde organismen, binnen de perken in hun statuten gesteld, mogen aangaan, worden aan de minister van wie ze afhangen en aan de Minister van Financiën ter machtiging voorgelegd.

Deze organismen zullen hun tegoeden en hun beschikbare gelden slechts mogen gebruiken voor verrichtingen en beleggingen, voorzien in hun organieke wet en hun statuten. De tegoeden en de beschikbare gelden, die voor deze doeleinden niet zouden gebruikt worden, zullen worden belegd in door de Staat uitgegeven effecten, alsmede in openbare fondsen waarvan de Koning de lijst vaststelt. De Minister van Financiën mag nochtans andere beleggingsmodaliteiten vastleggen voor het deel der beschikbare gelden, dat niet wordt

gebruikt voor verrichtingen en beleggingen bepaald door de organieke wet en door de statuten.

Art. 13. — § 1. De betrokken Minister en de Minister van Financiën wijzen in onderlinge overeenstemming bij de in het eerste artikel opgesomde organismen één of meer revisoren aan, wier aantal per organisme niet hoger zijn mag dan vijf; zij worden, in de mate van het mogelijke, gekozen onder de leden van het Instituut der bedrijfsrevisoren.

§ 2. De revisoren zijn gelast op de geschriften controle uit te oefenen en ze juist en echt te verklaren.

Zij kunnen kennis nemen, zonder verplaatsing, van de boekhouding en de comptabiliteitsbescheiden, de briefwisseling, de notulen, de periodieke toestandopgaven en, over het algemeen, van alle geschriften. Zij zien de samenstelling na van de goederen en van de waarden die aan de organismen toebehoren of waarvan deze het gebruik hebben of waarover zij het beheer voeren.

Zij mogen zich niet met het beheer van de organismen bemoeien.

§ 3. Zij sturen ten minste éénmaal 's jaars ter gelegenheid van het opmaken van de balans en van de verlies- en winstrekening of van de jaarlijkse rekening, aan de betrokken minister, aan de Minister van Financiën en aan de organen van bestuur van de instelling, een verslag over het actief en het passief, evenals over de bedrijfsuitkomsten. Zij wijzen hen onverwijld op elk verzuim, op elke onregelmatigheid en, in het algemeen, op elke toestand die de solvabiliteit en de liquiditeit van het organisme in het gedrang kan brengen.

Art. 14. — De in het eerste artikel bedoelde organismen betalen de uit de controle van hun verrichtingen voortvloeiende uitgaven aan de Schatkist terug.

Art. 15. — De bepalingen van het koninklijk besluit van 14 October 1937, houdende vaststelling van de leeftijdsgrens voor elk persoon bij koninklijk of ministerieel besluit benoemd in de inrichtingen, organismen of actiëvennootschappen van het moederland of de kolonie, die bij de wet of een koninklijk besluit werden tot stand gebracht of opgericht, of waarin Rijk of kolonie vertegenwoordigd zijn krachtens een wet, een concessie, een overeenkomst of statuten, getroffen bij toepassing van de wet van 10 Juni 1937, gewijzigd en bekrachtigd door de wet van 16 Juni 1947, zijn toepasselijk op de bij het eerste artikel bedoelde organismen.

Ze zijn nochtans niet toepasselijk op het Nationaal Bureau voor de voltooiing der Noord-Zuidverbinding.

Art. 16. — De artikelen 1 tot 10 van het koninklijk besluit van 14 Augustus 1933 tot regeling van de controle over de uitgaven der Staatsbedrijven en der organismen gesubsidieerd door de Staat of waarin de Schatkist geldelijk belang heeft, worden opgeheven.

Art. 17. — § 1. De Koning kan in de wets- en reglements-bepalingen tot vaststelling van het statuut der organismen in het eerste artikel vermeld, de nodige wijzigingen aanbrengen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de tegenwoordige wet.

Wanneer het kapitaal van de instelling van openbaar nut geheel of gedeeltelijk werd onderschreven door openbare of privaatrechtelijke lichamen, krachtens een overeenkomst van samenwerking tussen deze lichamen en de Staat, worden de statuten van dit organisme slechts gewijzigd volgens de bepalingen van zijn organieke wet, van zijn oprichtingsakte en zijn statuten.

Bij voorkomend geval, worden de gehandhaafde of gewijzigde bepalingen, alsmede de nieuwe bepalingen omgewerkt in koninklijke besluiten, die de vroegere bepalingen zullen opheffen.

§ 2. Van nu af zijn opgeheven :

1° artikel 8 van de wet van 18 Juni 1930 op de stichting van het Belgisch nationaal instituut voor radio-omroep;

2° artikel 9 van de wet van 19 Juli 1930 tot oprichting van de Regie van telegraaf en telefoon;

3° artikel 15 van de besluitwet van 16 November 1944 houdende oprichting van de Dienst voor economische recuperatie (D. E. R.), gewijzigd bij artikel 7 van de besluitwet van 16 December 1946;

4° artikel 10 van de besluitwet van 27 December 1944

houdende oprichting van een Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw (I. W. O. N. L.);

5° artikel 7 van de besluitwet van 20 November 1946 houdende oprichting van de Regie der luchtwegen.

Overgangsbepalingen en diverse bepalingen

Art. 18. — § 1. De bepalingen van de artikelen 2 tot 7 zijn voor het eerst van toepassing op de begrotingen en rekeningen voor het jaar dat volgt op de inwerkingtreding van deze wet; de Koning kan evenwel de in artikel 3 voorgeschreven termijnen wijzigen.

Totdat een koninklijk besluit voorziet in de toepassing van artikel 7, worden de begrotingen en de rekeningen, de comptabiliteit en de periodieke toestandsopgaven, opgemaakt in dezelfde vorm als thans, of, zo nodig, in de vorm door de minister van wie het organisme afhangt en de Minister van Financiën in onderlinge overeenstemming bepaald.

§ 2. Totdat het kader en het statuut van het personeel der organismen van de categorieën A en B zijn vastgesteld overeenkomstig artikel 11, worden iedere vermeerdering van het effectief van het personeel in dienst bij het van kracht worden van deze wet en iedere wijziging in het statuut van

dit personeel goedgekeurd door de minister van wie het organisme afhangt.

§ 3. Totdat de uitvoeringsmaatregelen nodig voor de toepassing van de artikelen 8, 9, 10 en 13 zijn genomen, blijven de organen van beheer en van bestuur, de Regeringscommissarissen en -gemachtigden, de organen van contrôle en toezicht en, in het algemeen, al wie bij één der organismen in het eerste artikel vermeld met een ambt of met een mandaat is bekleed, hun functies waarnemen overeenkomstig de bepalingen die van kracht zijn bij de afkondiging van deze wet.

Art. 19. — Het bepaalde in artikel 14 van deze wet is mede van toepassing op het Herdiscontering- en Waarborg-instituut.

Wet van 24 Maart 1954

houdende oprichting van een fonds voor buitenlandse handel (Staatsblad, 25 Maart 1954, blz. 2.240). (Zie tekst rubriek VII).

II — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Wet van 7 Januari 1954

houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen België en het Verenigd-Koninkrijk Groot-Brittannië en Noord-Ierland, ter voorkoming van dubbele belasting en van vermindering van belasting inzake inkomstenbelastingen, ondertekend te Londen, op 27 Maart 1953 (Staatsblad, 20 Maart 1954, blz. 2.081).

Wet van 9 Februari 1954

houdende eindregeling van de begrotingen van de dienstjaren 1943 en 1944 (Staatsblad, 21 Maart 1954, blz. 2.118.)

Wet van 18 Februari 1954

tot wijziging van artikel 32 der samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen (Staatsblad, 6 Maart 1954, blz. 1.643).

Koninklijk besluit van 18 Februari 1954

betreffende de vervroegde terugbetaling van de bewijzen van preferente en van gewone aandelen der naamloze maatschappij van de spoorweg van Maaseik (Staatsblad, 15-16 Maart 1954, blz. 1.862).

Wet van 23 Februari 1954

waarbij de Regie van Telegraaf en Telefoon gemachtigd wordt in België of in het buitenland, onder waarborg van de Staat, één of meer leningen tot

een totaal bedrag van twee milliard Belgische frank uit te schrijven (Staatsblad, 3 Maart 1954, blz. 1.546).

Wet van 23 Februari 1954

houdende wijziging van de wetten en besluiten betreffende de inkomstenbelastingen, samengeordend bij het besluit van de Regent van 15 Januari 1948 (Staatsblad, 6 Maart 1954, blz. 1.644).

Wet van 1 Maart 1954

tot wijziging van het koninklijk besluit n° 54 van 14 November 1939, betreffende de vereffening der in de artikelen 37 en 43 van de wet van 25 Juni 1930 bedoelde ondernemingen (Staatsblad, 22-23 Maart 1954, blz. 2.182).

Wet van 17 Maart 1954

tot opheffing van de terugwerkende kracht van de wet van 26 Juli 1952, tot gedeeltelijke afschaffing van de openingstaxe op de dranksluiterijen (Staatsblad, 29-30 Maart 1954, blz. 2.406).

Wet van 17 Maart 1954

tot wijziging van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen in verband met de regularisatie van de fiscale toestand van de loonen weddetrekkenden (Staatsblad, 31 Maart 1954, blz. 2.454).

Koninklijk besluit van 18 Maart 1954

betreffende de sommen welke in mindering van de bedrijfsbelasting van het dienstjaar 1952 gestort worden (Staatsblad, 28 Maart 1954, blz. 2.364).

Koninklijk besluit van 29 Maart 1954

tot wijziging van het besluit n° 6 der in Raad vergaderde Ministers, van 1 Mei 1944, genomen ter

uitvoering van de besluitwet van 1 Mei 1944 betreffende de voorwaarden inzake aankoop en verkoop van goud en buitenlandse munt (Staatsblad, 29-30 Maart 1954, blz. 2.409).

Artikel 3 van het besluit n° 6 van 1 Mei 1944 der in Raad vergaderde Ministers wordt door de volgende bepaling vervangen.

Art. 3. — De personen die in voorkomend geval zullen gemachtigd zijn om handel te drijven in buitenlandse munten, mogen geen buitenlandse munten aankopen en verkopen tegen koersen, die meer dan $\frac{1}{4}$ per duizend van de officiële koersen afwijken. »

V — ARBEID

Wet van 4 Maart 1954

tot wijziging en aanvulling van de wet van 10 Maart 1900 op de arbeidsovereenkomst (Staatsblad, 12 Maart 1954, blz. 1.770).

Artikel 1. — Het laatste lid van artikel 3 van de wet van 10 Maart 1900 op de arbeidsovereenkomst wordt vervangen door wat volgt :

« Indien ter zake geen bij koninklijk besluit bindend gemaakt paritair akkoord bestaat, wordt, wat niet door partijen bedongen is, geregeld door de collectieve overeenkomsten en door de akkoorden gesloten in de paritaire comité's of door het gebruik. »

Art. 2. — In dezelfde wet wordt een artikel 5bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

« Art. 5bis. Het arbeidscontract gesloten op proef of voor een bepaalde duur of voor een bepaalde onderneming moet voor elk geval individueel bij geschrift worden vastgesteld.

» De duur van de overeengekomen proeftijd mag niet minder dan zeven en niet meer dan veertien dagen bedragen.

» Bij ontstentenis van een geschrift wordt het op proef of voor een bepaalde duur of voor een bepaalde onderneming gesloten contract geregeld door de beschikkingen in deze wet bepaald voor verbintenissen gesloten voor onbepaalde duur.

» De schriftelijke vaststelling van het voor een bepaalde duur of voor een bepaalde onderneming gesloten contract wordt nochtans niet vereist in de bedrijfstakken en voor de categorieën van werklieden waarvoor dergelijke verbintenis door het paritair comité toegelaten is of met het gebruik overeenstemt. »

Art. 3. — De tekst van artikel 6 van dezelfde wet wordt vervangen door wat volgt :

« Art. 6. De rechtsovereenkomsten welke uit de arbeidsovereenkomst ontstaan, verjaren één jaar na het ophouden van deze overeenkomst of drie jaar na het feit waaruit de verdring is ontstaan, zonder dat deze termijn één jaar na het ophouden van de overeenkomst mag overschrijden. »

Art. 4. — 1. Het tweede lid van artikel 8 van dezelfde wet wordt vervangen door wat volgt :

« In geval van gebrek aan werk, van verkeerde aanwending van materialen, van vernieling of van beschadiging van materieel, gereedschap, grondstoffen of voortbrengselen is hij aansprakelijk voor zijn bedrog en zijn zware schuld.

» Voor lichte schuld is hij slechts aansprakelijk wanneer deze in zijn hoofde eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt. »

2. In het laatste lid van hetzelfde artikel 8 worden de woorden « uit dien hoofde verschuldigd » vervangen door « krachtens de bepalingen van dit artikel verschuldigd ».

Art. 5. — De laatste volzin van het derde lid van artikel 11 van dezelfde wet wordt vervangen door wat volgt :

« Te dien einde moet een verbandkist voortdurend ter beschikking van het personeel zijn. »

Art. 6. — De tekst van artikel 12 van dezelfde wet wordt vervangen door wat volgt :

« Art. 12. De arbeider, geschikt om te werken, die zich normaal voor zijn werk aanbiedt, maar die door een van zijn wil onafhankelijke oorzaak in de onmogelijkheid wordt gesteld te arbeiden, heeft, behoudens het geval van overmacht, recht op zijn normaal loon.

» Van deze beschikking kan slechts afgeweken worden krachtens een bij koninklijk besluit bindend verklaarde beslissing van het paritair comité. Vallen niet onder de toepassing van dezelfde beschikking, onder meer de gevallen waarin de arbeider in uitvoering van een dergelijke beslissing een vergoeding voor bestaanszekerheid geniet. »

Art. 7. — De tekst van artikel 14 van dezelfde wet wordt vervangen door wat volgt :

« Art. 14. Bij het eindigen van de verbintenis moet de werkgever aan de werkmán die dit vraagt een getuigenschrift afleveren dat enkel vermeldt :

» 1° De datum waarop de diensten van de werkmán een aanvang hebben genomen en die waarop zij eindigen;

» 2° De aard van de bedrijvigheid van de werkmán.

» Elke afstand van het recht, aan de werkmán bij dit artikel toegekend, is nietig. »

Art. 8. — De tekst van artikel 19 van dezelfde wet wordt vervangen door wat volgt :

« Art. 19. Is de verbintenis voor onbepaalde tijd gesloten, dan heeft ieder der partijen het recht ze te doen eindigen door opzegging aan de andere.

» Dit recht kan slechts worden uitgeoefend mits inachtneming van een opzeggingstermijn.

» De termijn van de opzegging gaat in de Maandag volgend op de week tijdens welke ze gedaan wordt.

» Hij wordt bepaald op veertien dagen wanneer de opzegging door de werkgever wordt gedaan en op zeven dagen wanneer zij van de arbeider uitgaat.

» Deze termijnen worden verdubbeld en vervierdubbeld wat de werklieden betreft die ononderbroken bij dezelfde onderneming in dienst zijn gebleven, respectievelijk gedurende ten minste tien en twintig jaar. »

Art. 9. — In dezelfde wet wordt een artikel 19bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

« Art. 19bis. Zijn nietig, alle bedingen waarbij de door de werkgever in acht te nemen opzeggingstermijn wordt ingekort of waarbij de door de werkmán na te leven termijn wordt verlengd.

» Nochtans, wanneer het werklieden betreft die gedurende minder dan zes maanden ononderbroken bij dezelfde onderneming in dienst zijn, mag bij overeenkomst van de beschikkingen van het voorgaand artikel worden afgeweken, zonder dat de door de werkgever in acht te nemen termijn korter mag zijn dan zeven dagen. De door de werkmán na te leven opzeggingstermijn mag niet langer zijn dan de helft van de termijn welke overeengekomen wordt voor de opzegging gedaan door de werkgever. »

Art. 10. — In dezelfde wet wordt een artikel 19ter ingevoegd, dat luidt als volgt :

« Art. 19ter. Op de voordracht van het paritair comité of van de Nationale Arbeidsraad kan de Koning de opzeggings-termijnen wijzigen in het belang van speciale categorieën van arbeiders of wat de opzeggingen betreft gedaan om sociale en economische redenen. »

Art. 11. — De tekst van artikel 22 van dezelfde wet wordt vervangen door wat volgt :

« Art. 22. Is het contract zonder tijdsbepaling gesloten, dan is de partij die de verbintenis verbreekt zonder gegronde reden en zonder voldoende inachtneming van de opzeggings-termijn of vóór het verstrijken daarvan, gehouden aan de andere partij een vergoeding te betalen gelijk aan het loon overeenkomend hetzij met de duur van de opzeggingstermijn, hetzij met het nog te verlopen gedeelte van die termijn.

» Is nietig, elk beding waarbij, voor het geval van verbreking van de verbintenis door de werkgever, een lagere vergoeding wordt bepaald. »

Art. 12. — In dezelfde wet wordt na artikel 27 de volgende titel ingevoegd :

« Hoofdstuk IIIbis. Van de gronden tot schorsing. »

Art. 13. — In dezelfde wet worden de volgende beschikkingen ingevoegd, tussen het artikel 28 en het artikel 28bis, dat artikel 28^{quinquies} wordt :

« Art. 28bis. a) Bij ongeval of ziekte van de werkman is de uitvoering van het arbeidscontract geschorst, maar het staat de werkgever vrij er een einde aan te maken wanneer de duur van de arbeidsongeschiktheid zes maanden overtreft. Van dit recht kan nochtans slechts gebruik worden gemaakt mits aan de werkman een vergoeding te betalen, gelijk aan het loon overeenkomend hetzij met de duur van de opzeggingstermijn, hetzij met het nog te lopen gedeelte van die termijn.

» b) De uitvoering van het contract is geschorst gedurende de zes weken welke op de bevalling volgen.

» De uitvoering moet geschorst worden op verzoek van de arbeidster gedurende de laatste zes weken van de zwangerschap. Daartoe wordt door de arbeidster aan haar werkgever een medisch getuigschrift overgemaakt, waarin verklaard wordt dat de bevalling normaal op het einde van die periode moet plaats hebben.

» De bepalingen onder littera a) zijn van toepassing wanneer er arbeidsongeschiktheid is, ten gevolge van zwangerschap of bevalling, buiten de periode bedoeld onder dit littera b).

» c) Tijdens de bij dit artikel bedoelde schorsingen behoudt de werkman het recht opzegging te doen en de opzeggingstermijn loopt wat de opzegging betreft die van hem uitgaat. De door de werkgever gedane opzegging is insgelijks rechtsgeldig, maar de opzeggingstermijn gaat slechts in bij het hervatten van de uitvoering van het contract; de termijn van de vóór de schorsing gedane opzegging houdt op te lopen tijdens de schorsing.

» Art. 28ter. De uitvoering van het contract wordt geschorst door slecht weder, in de mate waarin dit het werk onmogelijk maakt en bijaldien de werkman gewaarschuwd werd dat hij zich niet op het werk moet aanbieden.

» Onder dezelfde voorwaarden hebben technische storingen die zich in de onderneming voordoen dezelfde uitwerking, bijaldien de onderbreking tijdelijk weze en de storing met bekwame spoed verholpen worde.

» Art. 28^{quater}. Op de voordracht van het paritair comité of van de Nationale Arbeidsraad kan de Koning de voorwaarden bepalen waarin de uitvoering van het contract wordt geschorst bij gebrek aan werk wegens economische oorzaken. Hij kan onder meer de wijze regelen waarop in de onderneming kan worden overgegaan van een regime van volledige arbeid naar een regime van gedeeltelijk werk en omgekeerd.

» Is er geen dergelijke reglementering, dan kan, bij volledig of gedeeltelijk gebrek aan werk, mits de arbeiders minstens zeven dagen op voorhand verwittigd worden, de uitvoering van het contract volledig worden geschorst gedurende hoogstens vier weken of een regime van gedeeltelijk werk ingevoerd. In het een en het ander geval heeft de werkman het recht aan het contract een einde te maken zonder voorafgaande opzegging. »

Wet van 11 Maart 1954

tot wijziging en aanvulling van de wet van 7 Augustus 1922 op het bediendencontract en tot wijziging van de wet van 16 December 1851 op de voorrechten en hypotheeken, gewijzigd bij de besluitwet van 28 Februari 1947 (Staatsblad, 20 Maart 1954, blz. 2.078).

Wet van 11 Maart 1954

tot wijziging der wetten betreffende het jaarlijks verlof der loonarbeiders, samengeordend op 9 Maart 1951 (Staatsblad, 29-30 Maart 1954, blz. 2.407).

Koninklijk besluit van 15 Maart 1954

tot toekenning van aanvullende premïen aan de Belgische arbeiders die zich laten aanwerven voor ondergrondse mijnarbeid (Staatsblad, 27 Maart 1954, blz. 2.328).

VI — BINNENLANDSE HANDEL

Wet van 3 Maart 1954

betreffende de opening, de vergroting of de uitbreiding van zekere kleinverkoopbedrijven (Staatsblad, 6 Maart 1954, blz. 1.642).

Art. 1. — In gemeenten met minder dan 50.000 inwoners bij de laatste tienjaarlijkse volkstelling, zijn verboden gedurende een tijdperk van vijf jaar :

1° De opening van een warenhuis en de verandering van een gewone winkel in een warenhuis;

2° De vergroting van de kleinverkoopinstallaties in de warenhuizen;

3° De uitbreiding van ondernemingen tot exploitatie van één of meer warenhuizen, hetzij door kleinverkoopbedrijven op te richten of over te nemen, hetzij door aan het oprichten,

financieren of beheren van dergelijke bedrijven deel te nemen.

Art. 2. — Onder warenhuis wordt verstaan elke inrichting voor verkoop in het klein :

a) Waarin er ten minste drie gewoonlijk onderscheiden takken van handel worden gedreven en

b) Waarin bestendig ten minste vijf bezoldigde verkopers werkzaam zijn. De exploitant, zijn echtgenote en hun verwanten in rechte lijn zijn daarin niet begrepen ingeval eerstgenoemde een natuurlijke persoon is. Hetzelfde geldt voor de vennoten, die bij de verkoop niet betrokken zijn, wanneer de exploitant een handelsvennootschap is.

Art. 3. — Als installaties voor verkoop in het klein worden beschouwd : de uitstallingen, de afdelingen, de toonbanken en elke andere ruimte bestemd voor de uitstalling der waren alsmede de ruimte voor het publiek en voor de verkopers, met uitsluiting van de toegangswegen tot de installaties, zoals gangen, trappen en liften.

De verbruikslokalen en die, waarin dienstprestaties worden verricht of bestellingen ontvangen, worden met verkoopinstallaties gelijkgesteld.

Art. 4. — Elke inbreuk op deze wet wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van 1.000 tot 10.000 frank, of met één van die straffen alleen.

De sluiting der wederrechtelijk in bedrijf genomen verkoopinstallaties wordt door de rechtbank bevolen. Artikel 9 der wet van 31 Mei 1888, waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordelingen in het strafstelsel worden ingevoerd, is op deze sluiting niet van toepassing.

Art. 5. — De wet van 12 Mei 1948, waarbij de voorwaarden tot opening of vergroting van zekere inrichtingen voor verkoop in het klein worden bepaald, wordt ingetrokken.

Gelet op die Intrekking kunnen, bij wijze van overgangsmaatregel, warenhuizen worden geopend, vergroot of uitgebreid, indien uiterlijk op 15 December de werken begonnen en de bouwvergunningen verkregen waren.

Art. 6. — Deze wet treedt in werking de dag, waarop zij in het « Belgisch Staatsblad » is bekendgemaakt.

Koninklijk besluit van 15 Maart 1954

waarbij een halfjaarlijkse statistiek van de verkoop op afbetaling en gelijkgestelde verrichtingen wordt voorgeschreven (Staatsblad, 29-30 Maart 1954, blz. 2.411).

VII — BUITENLANDSE HANDEL

Wetten van 8 Maart 1954

betreffende het tarief van invoerrechten (Staatsblad, 25 Maart 1954, blz. 2.238 & 2.239).

De besluiten van 24 April, 16 Juli en 28 Juli 1953 zijn bekrachtigd.

Wet van 24 Maart 1954

houdende oprichting van een fonds voor buitenlandse handel (Staatsblad, 25 Maart 1954, blz. 2.240).

Artikel 1. — Bij het Ministerie van Buitenlandse Handel wordt onder de benaming « Fonds voor de Buitenlandse Handel », een fonds opgericht dat bestemd is om Belgische openbare instellingen, beroepsgroeperingen of private ondernemingen te helpen in hun inspanning voor handelsexpansie zowel in Belgisch-Congo als in het buitenland.

Art. 2. — Het onderzoek van de aanvragen geschiedt door

een Commissie die opgericht wordt in het Departement van Buitenlandse Handel en bestaat uit leden van het Bestuur en vertegenwoordigers van de private sector.

Art. 3. — De Koning bepaalt onder welke voorwaarden en volgens welke modaliteiten de toelagen, leningen of borgstellingen onder bezwarenden of kostelozen titel verleend worden.

Art. 4. — Het Fonds voor de Buitenlandse Handel zal worden gestijfd door een eerste dotatie, bepaald op 50.000.000 frank, door retributies of interesten die zouden kunnen gevorderd worden van natuurlijke of rechtspersonen als vergoeding van de prestaties die hun mochten geleverd zijn ter uitvoering van het eerste artikel, alsmede door giften en toelagen.

Art. 5. — In afwijking van de regelen op de Rijkscomptabiliteit, worden de inkomsten en de uitgaven van het Fonds op de begroting voor Orde ingeschreven.

Een bijzonder reglement betreffende het beheer van het Fonds wordt door de Koning vastgesteld. Dit reglement kan van de wetten en besluiten op de Rijkscomptabiliteit afwijken wat betreft de vastlegging, de liquidatie, de betaling en de verantwoording van de uitgaven.

Art. 6. — Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het « Belgisch Staatsblad » is bekendgemaakt.

VIII — VERKEERSWEZEN

Koninklijk besluit van 23 Februari 1954

houdende oprichting van een Hoge Raad voor het Vervoer in Congo. (Staatsblad, 24 Maart 1954, blz. 2.225).

Artikel 1. — Bij het Ministerie van Koloniën wordt een vast adviserend organisme, « Hoge Raad voor het Vervoer in Congo » genoemd, opgericht.

Art. 2. — De Raad heeft tot taak de vraagstukken betreffende het vervoer te bestuderen en de Minister van Koloniën van advies te dienen over de middelen die geschikt zijn om de algemene vervoerpolitiek aan de economische en sociale politiek van het Gouvernement aan te passen.

De Raad zal namelijk in studie nemen :

- a) de coördinatie, de ontwikkeling en de verbetering der vervoermiddelen;
- b) de berekening der tarieven van vervoer van laden en lossen en de toepassing er van op de verscheidene belanghebbenden wanneer het gemeen vervoer betreft;
- c) de kwesties van technische aard en inzonderheid standardisatie van het materieel en vlugger vervoer;
- d) de wijzigingen en aanvullingen aan te brengen in de wetgeving of in de reglementen die voor het vervoer gelden;
- e) de kwesties welke in verband staan met de vervoerproblemen.

Art. 3. — De Minister van Koloniën bepaalt de regelen betreffende de werking van de Raad, wijst de leden er van aan en stelt hun bezoldiging vast; hij benoemt het personeel van de Raad en stelt de wedden vast.

Art. 4. — Het ministerieel besluit van 8 November 1926 tot oprichting van het Vast Comité voor de coördinatie van het vervoer in Congo wordt opgeheven.

Koninklijk besluit van 15 Maart 1954

tot regeling der luchtvaart (Staatsblad, 26 Maart 1954, blz. 2.279).

Koninklijk besluit van 15 Maart 1954

houdende vaststelling van de vergoedingen te heffen voor het gebruik van de door de Regie der Luchtwegen beheerde luchtvaartterreinen (Staatsblad, 26 Maart 1954, blz. 2.290).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Koninklijk besluit van 25 Februari 1954

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 3 December 1953 van het Nationaal Paritair Comité van het hotelbedrijf, tot vaststelling van de minimumlonen van het keukenpersoneel en van het personeel met vast loon (Staatsblad, 12 Maart 1954, blz. 1.773).

X — SOCIALE WETGEVING

(PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)

Wet van 2 Februari 1954

houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag (n° 101) betreffende het verlof met loon in de landbouw, aangenomen op 26 Juni 1952, te Genève, door de Internationale Arbeidsorganisatie, tijdens haar vijf en dertigste zitting (Staatsblad, 31 Maart 1954, blz. 2.455).

Wet van 26 Februari 1954

tot opheffing van artikel 106, a, en van hoofdstuk XIV van de geordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en van artikel 9, b, van de wet van 10 Juni 1937 tot uitbreiding van de kinderbijslag tot de werkgevers en tot de niet-loonarbeiders (Staatsblad, 6 Maart 1954, blz. 1.645).

Koninklijk besluit van 27 Februari 1954

tot wijziging van het besluit van de Regent van 31 December 1946 houdende toepassing van de besluitwet van 28 December 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, op de door een wervingscontract voor de binnenscheepvaart verbonden werkgevers en werknemers (Staatsblad, 5 Maart 1954, blz. 1.626).

Koninklijk besluit van 27 Februari 1954

tot wijziging van het besluit van de Regent van 26 Mei 1945, betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid (Staatsblad, 5 Maart 1954, blz. 1.627).

Koninklijk besluit van 27 Februari 1954

tot wijziging van het besluit van de Regent van 5 November 1946 in zake toepassing der besluitwet van 28 December 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, op de werkgevers en werknemers der landbouwondernemingen (Staatsblad, 5 Maart 1954, blz. 1.629).

Wet van 11 Maart 1954

tot wijziging van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, geordend op 12 September 1946 en gewijzigd bij de besluitwetten van 8 Januari en 25 Februari 1947 en bij de wetten van 1 Juli 1948, 30 December 1950 en 13 Juli 1951 (Staatsblad, 19 Maart 1954, blz. 2.040).

Wet van 11 Maart 1954

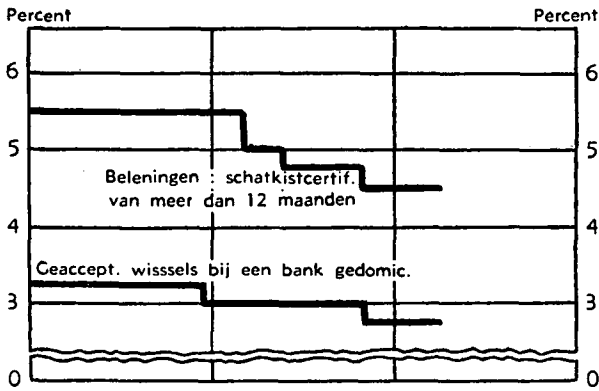
tot wijziging der wetten betreffende het jaarlijks verlof der loonarbeiders, samengeordend op 9 Maart 1951 (Staatsblad, 29-30 Maart 1954, blz. 2.407).

Wet van 16 Maart 1954

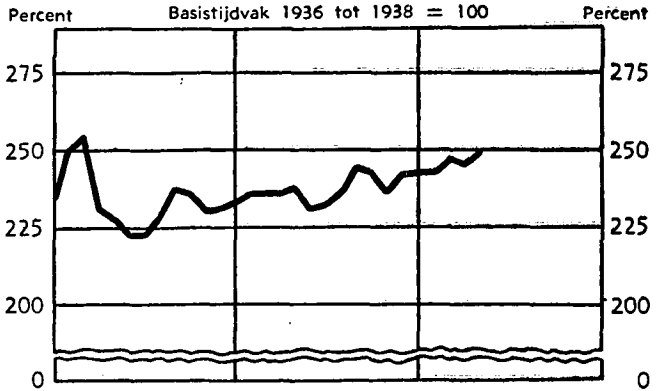
tot aanvulling van de wet op de vergoeding der schade, voortspruitende uit arbeidsongevallen (Staatsblad, 24 Maart 1954, blz. 2.214).

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

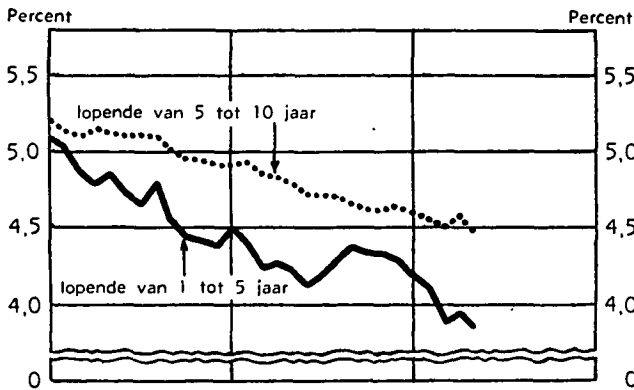
N.B.B. - RENTE VOOR DISCONTO EN BELENINGEN

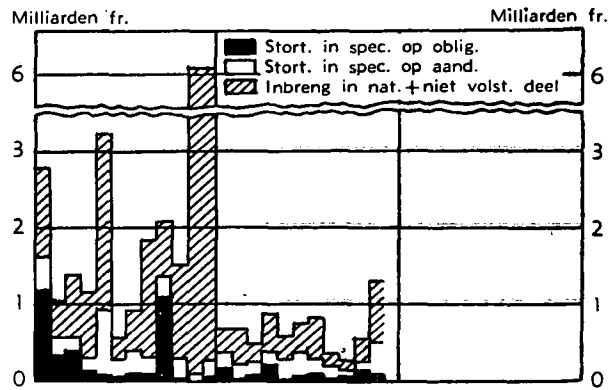
ALGEMEEN INDEXCIJFER DER AANDELEN

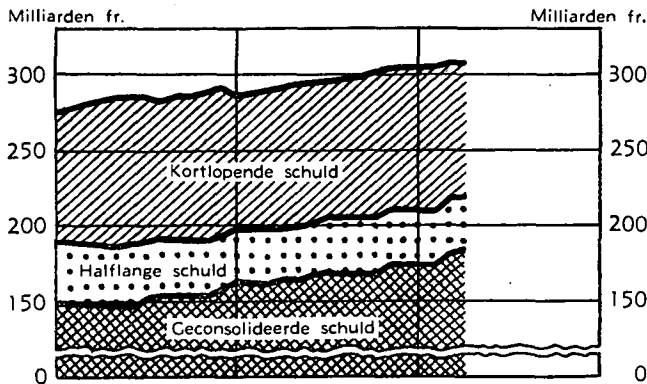
RENDEMENT VAN OBLIGATIES (1)

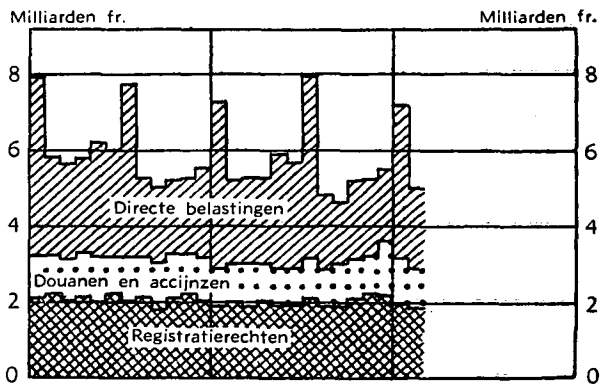
KAPITALEMISSIES

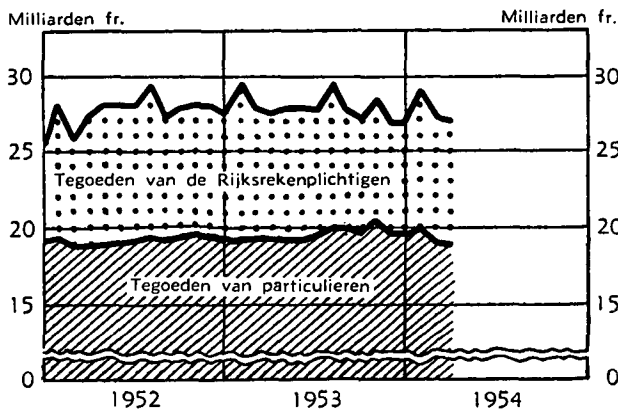
STAATSSCHULD

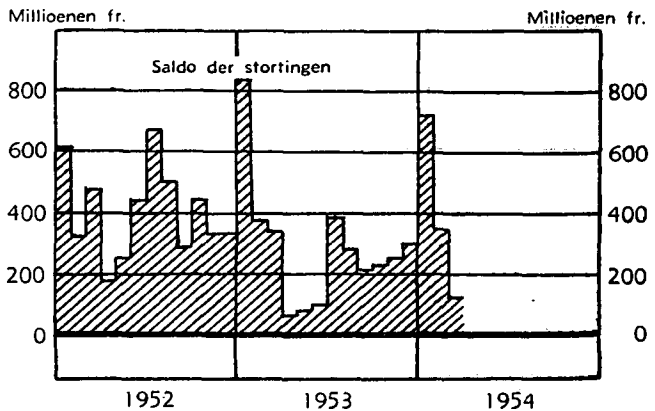
BELASTINGSONTVANGSTEN

TEGOEDEN BIJ HET BESTUUR DER POSTCHEQUES

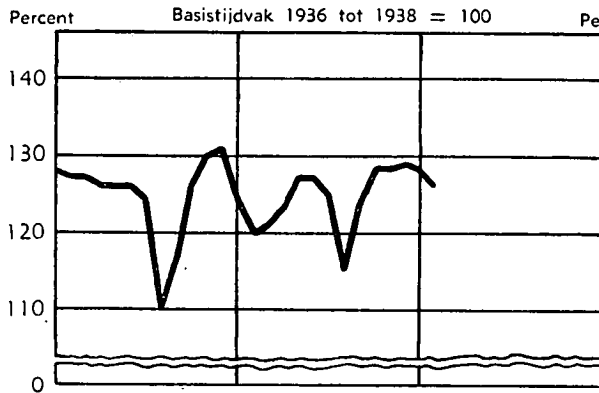
ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTOKAS

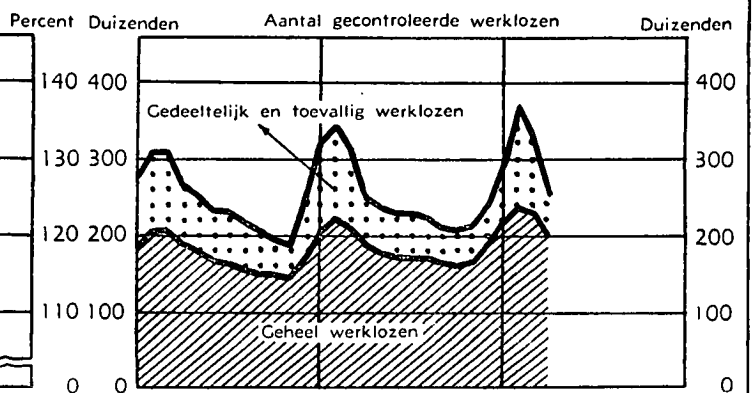
(1) Kasbons 4 1/2 % (parastatalen) voor welke rente en aflossing door de staat gegarand. zijn

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

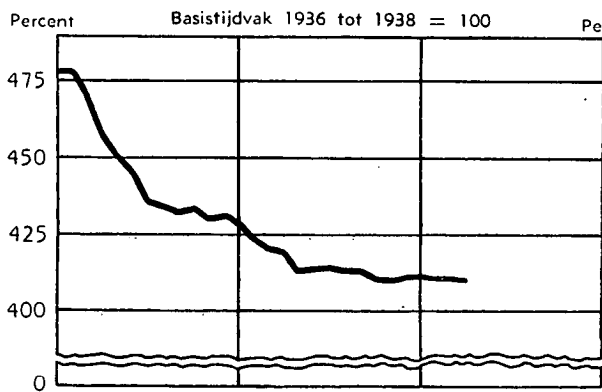
INDEXCIJFER DER INDUSTRIELE PRODUKTIE

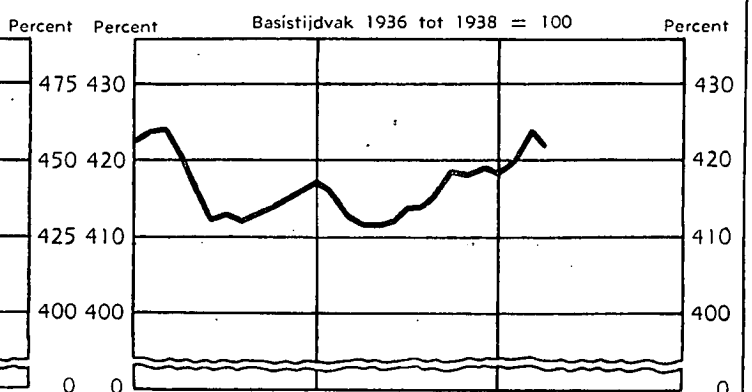
WERKLOOSHEID

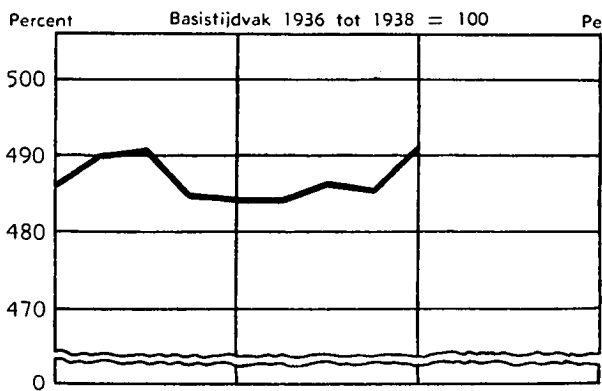
ALG. INDEXCIJFER DER GROOTHANDELSPRIJZEN

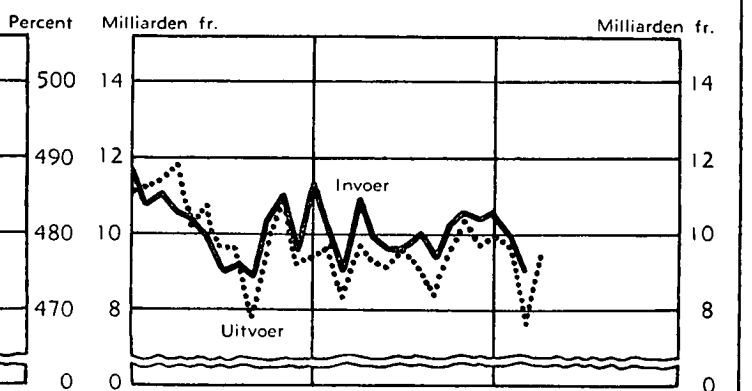
ALG. INDEXCIJFER DER KLEINHANDELSPRIJZEN

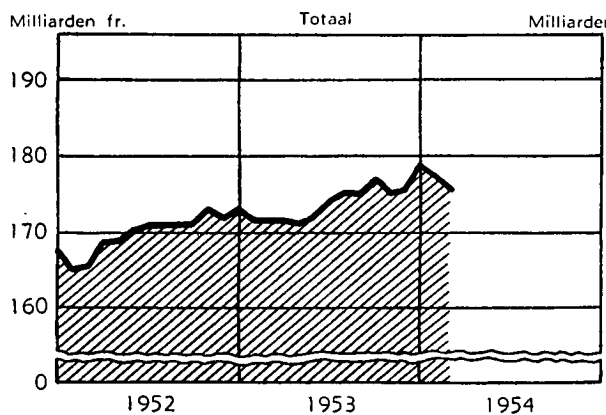
GEMIDDELD UURLOONINDEXCIJFER

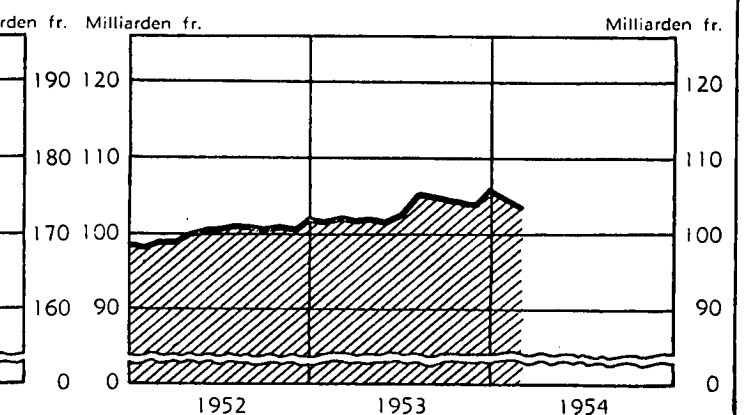
BUITENLANDSE HANDEL

GELDVOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN

VOORRAAD CHARTAALGELD

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I. — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt)

2

Tijdvak	Officiële rentetarieven van de Nationale Bank van België										Callgeld	
	Disconto				Beleningen van en voorschotten op *						In verrekingskamer	Buiten verrekening
	Geaccepteerd in een bank gedomic. papier, warrants en bankaccepten vooraf door de N.B.B. geïseerd	Geaccepteerd niet in een bank gedomicilieerd papier	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkistcertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden en leningen op halflange termijn	Andere overheidsfondsen	Mobilisatie van speciale reken. E.B.U. (bealuten 22-8-52 en 28-7-53)		
1952 Gemiddelde ...	3,24	3,74	4,74	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	5,50	3,50 ¹	1,25	1,25
1953 Gemiddelde ...	2,96	3,46	4,46	4,89	2,—	2,1875	2,375	4,89	4,89	3,34	1,25	1,25
1953 Januari	3,—	3,50	4,50	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	5,50	3,50	1,25	1,25
Februari	3,—	3,50	4,50	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	5,50	3,50	1,25	1,25
Maart (van. 5)	3,—	3,50	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	3,50	1,25	1,25
April	3,—	3,50	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	3,50	1,25	1,25
Mei (van. 21)	3,—	3,50	4,50	4,75	2,—	2,1875	2,375	4,75	4,75	3,50	1,25	1,25
Juni	3,—	3,50	4,50	4,75	2,—	2,1875	2,375	4,75	4,75	3,50	1,25	1,25
Juli	3,—	3,50	4,50	4,75	2,—	2,1875	2,375	4,75	4,75	3,50	1,25	1,25
Augustus	3,—	3,50	4,50	4,75	2,—	2,1875	2,375	4,75	4,75	3,50	1,25	1,25
September ...	3,—	3,50	4,50	4,75	2,—	2,1875	2,375	4,75	4,75	3,50	1,25	1,25
October (v. 29)	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75 ²	1,25	1,25
November ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25
December	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25
1954 Januari	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25
Februari	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25
Maart	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25

¹ Gemiddelde van de laatste vijf maanden.

² 8 pCt van 8 tot 28 October 1953.

* *Quotiteit van het voorschot in Maart 1954 :*

Schatkistcertificaten uitgegeven op korte termijn	95 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten met 5 of 10 jaar looptijd (1947)	90 pCt
Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden	90 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten met 5 of 10 jaar looptijd (1948)	90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1951 op 10 of 15 jaar	90 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1949	90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952 op 10 jaar	90 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1950 Belgisch Congo	90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952-1964 op 12 jaar	90 pCt	Obligaties 4 pCt 1950-1960 Belgisch Congo	90 pCt
3 ½ pCt Schatkistcertific. met ten hoogste 15 jaar looptijd (1942)	90 pCt	Obligaties 3 ½ pCt Muntsaneringslening, 2e reeks	90 pCt
4 pCt Schatkistcertificaten met ten hoogste 20 jaar looptijd (1943)	90 pCt	Ander overheidspapier	80 pCt
8 ½ pCt Schatkistcertificaten met 10 jaar looptijd (1944)	90 pCt		

II. — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

4

Tijdvak	Banken — Depositorekeningen *					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)		
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 75.000	fr. 75.001 tot 150.000	boven fr. 150.000
1952 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1953 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1953 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50

* Gemiddelde van vier banken.

III. — Daggeld
(millioenen franken)

Daggemiddelden	Gelden uitgeleend door de			Ontleende gelden		
	verrekenende instellingen			niet verrekenende instellingen ²	In verrekening ³	Buiten verrekening ⁴
	Deposito-banken	Overige instellingen ¹	Totaal			
1951	2.034	772	2.806	2.578	2.788	2.596
1952	2.398	754	3.152	2.645	3.115	2.682
1953	2.378	694	3.072	2.319	2.996	2.395
1953 Augustus .	1.966	499	2.465	3.209	2.465	3.209
September .	2.163	578	2.741	2.684	2.741	2.684
October ...	2.530	542	3.072	1.894	3.061	1.905
November .	2.204	754	2.958	2.589	2.949	2.598
December .	2.717	950	3.667	2.466	3.568	2.565
1954 Januari ...	2.398	950	3.348	2.021	3.330	2.039
Februari ...	2.386	791	3.177	2.478	3.177	2.478
Maart :						
12 tot 18	2.629	546	3.175	3.224	3.175	3.224
19 tot 25	2.829	533	3.362	3.041	3.362	3.041
26 tot 1/4	2.833	238	3.071	3.003	3.071	3.003
April :						
2 tot 8	2.218	292	2.510	2.611	2.510	2.611
9 tot 14	2.412	269	2.681	2.685	2.681	2.685
15 tot 22	2.498	749	3.247	2.211	3.185	2.273

¹ Incl. het Gemeentekrediet van België en de Centrale Bank van Belgisch Congo en Ruanda-Urundi.
² Incl. de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.
³ Incl. het Herdiscontering- en Waarborginstituut en de Nationale Delcredereerdienst.
⁴ Incl. het Rentenfonds en het Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet.

Notering der edele metalen¹

Daggemiddelden	Londen ¹		Bombay ³	
	Goud in sh. en d. per oz. fijn	Goud Omrekening in sh. en d. per oz. fijn	Zilver Omrekening in pence per oz. fijn	Zilver Omrekening in pence per oz. fijn
1952		364/0	78	
1953		345/9	75	
1953 Januari ...		348/9	74	
Februari ...		359/8	80	
Maart		347/6	72	
April		348/0	76	
Mei		349/6	78	
Juni		362/5	76	
Juli		350/0	74	
Augustus .		350/5	74	
September .		347/9	74	
October ...		327/6	78	
November .		330/3	73	
December .		326/6	73	
1954 Januari ...		333/9	75	
Februari ...		347/5	78	
Maart	248/4 1/2 ²	356/0	79	

¹ Prijs van een oz. fijn goud : 10) te New-York : 35 \$ vanaf 1 Februari 1934; 20) te Londen : 248 sh. vanaf 18 September 1940 tot 10 Maart 1954. — Heropening van de vrije goudmarkt op 22 Maart 1954.
² Gemiddelde van 22 tot 31 Maart 1954.
³ Oorspronkelijke noteringen in roepieën en annas per fine tola en per 100 fino tolas resp.

VALUTAMARKT

I. — Officiële wisselkoersen per 31 Maart 1954 vastgesteld door de Nationale Bank van België krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944
 (« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)
 (Belgische franken)

10¹

Valuta	Contractuële of gemiddelde koers	Transfers	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers
100 Congolese frank	—	100,—	100,—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—
100 Tsjechooslowaakse kroon	694,44225	692,50	696,50

II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers
 (Belgische franken)

10²

Gemiddelden	1 Zwitserse frank	1 U.S. dollar	100 Franse frank	1 Canadese dollar	1 Pond Sterling	100 Escudos	1 Nederl. gulden	1 Zweedse kroon	1 Deense kroon	1 Deutsche Mark	1 Noorse kroon
1952	11,45	50,29	14,27	51,38	139,86	173,98 ¹					
1953	11,47	49,96	14,27	50,81	140,14	174,04	13,19 ²	9,67 ³	7,24 ⁴	11,97 ⁵	6,99 ⁶
1953 Januari	11,45	50,15	14,23	51,67	140,04	174,03	13,16 ⁷	—	—	—	—
Februari	11,45	50,07	14,20	51,26	140,22	174,03	13,16	9,66 ⁸	—	—	—
Maart	11,45	50,05	14,22	50,90	140,38	174,05	13,16	9,66	—	—	—
April	11,45	50,04	14,23	50,88	140,39	174,05	13,16	9,67	—	—	—
Mei	11,45	49,95	14,22	50,25	140,15	174,05	13,19	9,67	7,24 ⁹	11,94	—
Juni	11,47	49,98	14,24	50,27	139,98	174,05	13,21	9,65	7,24	11,96	—
Juli	11,49	49,96	14,30	50,35	140,01	174,05	13,23	9,65	7,24	11,97	—
Augustus	11,51	49,97	14,35	50,55	140,13	174,05	13,25	9,69	7,24	11,98	—
September ...	11,51	49,85	14,34	50,64	140,05	174,03	13,20	9,69	7,24	11,98	—
October	11,50	49,83	14,29	50,72	140,11	174,04	13,18	9,71	7,23	11,98	—
November ...	11,48	49,85	14,30	50,99	140,24	174,05	13,17	9,70	7,23	11,97	—
December	11,45	49,87	14,28	51,26	140,00	174,05	13,17	9,66	7,22	11,97	6,99 ⁶
1954 Januari	11,46	49,95	14,29	51,34	139,92	174,08	13,18	9,65	7,23	11,97	6,99
Februari	11,45	49,91	14,25	51,62	139,76	174,07	13,16	9,63	7,21	11,94	6,99
Maart	11,47	50,18	14,24	51,71	139,99	174,05	13,16	9,63	7,21	11,95	7,00

¹ Gemiddelde van 7 Juli tot 31 December 1952. — ² Gemiddelde van 26 Januari tot 31 December 1953. — ³ Gemiddelde van 29 Februari tot 31 December 1953. — ⁴ Gemiddelde van 18 Mei tot 31 December 1953. — ⁵ Gemiddelde van 4 Mei tot 31 December 1953. — ⁶ Gemiddelde van 14 tot 31 December 1953. — ⁷ Gemiddelde van 26 tot 30 Januari 1953. — ⁸ Gemiddelde van 23 tot 27 Februari 1953. — ⁹ Gemiddelde van 18 tot 20 Mei 1953.

KAPITAALMARKT

I. — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

Aard der effecten	Notering voor	Notering per				
		1 December 1953	4 Januari 1954	1 Februari 1954	1 Maart 1954	1 April 1954
I. — Rechtstr. Belg. binnenl. Staatssch. (Rente bij te rek.).						
3 ½ pCt Schuld 1937 ^{1 2}	100,—	80,55	80,50	80,65	80,85	81,10
3 ½ pCt Schuld 1943 ^{1 2}	100,—	79,35	79,65	80,—	80,30	80,60
3 ½ pCt Muntsaneringslening 2 ^o reeks (paar) ²	100,—	99,65	99,90	100,—	100,—	100,—
3 ½ pCt Muntsaneringslening 2 ^o reeks (onpaar) ²	100,—	98,80	99,60	99,75	99,90	100,10
4 pCt Geünificeerde Schuld ^{1 2}	100,—	92,—	92,35	92,60	92,25	92,55
4 pCt Bevrijdingslening, 1945 ²	100,—	89,35	90,20	90,45	90,25	90,30
4 ½ pCt Lening, 1951 ²	100,—	98,80	99,10	99,25	98,80	99,15
4 ½ pCt Lening, 1952, op 10 jaar ²	100,—	99,—	99,25	99,80	99,35	99,75
4 ½ pCt Lening, 1952-1964, op 12 jaar ²	100,—	98,25	98,70	98,70	98,35	98,70
4 ½ pCt Lening, 1953, op 20 jaar ²	100,—	97,75	98,55	98,50	98,30	98,25
4 ½ pCt Lening, 1953-1968, op 15 jaar ²	100,—	—	—	98,—	98,—	98,—
3 ½ pCt met ten hoogste 15 j. loopt. Schatkiste. 1942, 1 ^o r. ^{1 2}	100,—	112,—	112,—	112,50	112,90	112,90
3 ½ pCt Schatkistcert. met ten hoogste 20 j. loopt., 1943, ^{1 2 3}	100,—	105,—	105,10	105,75	105,80	106,—
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1947 ²	100,—	103,65	103,85	105,10	105,10	105,10
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1948 ²	100,—	106,30	106,30	107,50	107,20	107,05
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1949 ²	100,—	100,70	101,10	101,85	101,—	101,30
4 pCt Lotenlening 1938	500,—	494,—	499,—	500,—	502,—	501,—
Lotenlening 1941 (4 pCt sedert 1951)	1.000,—	962,—	980,—	986,—	982,—	976,—
Lotenlening 1953 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1967)	1.000,—	998,—	998,—	999,—	1.000,—	1.000,—
II. — Indir.- en gewaarb. Staatsschuld (Rente bij te rek.).						
4 pCt Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	501,—	507,—	507,—	507,—	504,—
Len. tot Wederopb. 1 ^{ste} schijf 1947 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1957) ²	1.000,—	988,—	998,—	1.000,—	1.000,—	1.000,—
Len. tot Wederopb. 2 ^o schijf 1949 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1958) ²	1.000,—	998,—	1.000,—	1.008,—	1.015,—	1.015,—
Len. tot Wederopb. 3 ^o schijf 1950 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1960) ²	1.000,—	1.025,—	1.038,—	1.031,—	1.028,—	1.026,—
4 pCt pref. aandelen van de N.M.B.S. (Belgische schijf) ^{1 2}	500,—	462,—	473,—	468,—	469,—	469,—
4 pCt Beheer van Telegraaf en Telefoon, 1950 ²	100,—	100,85	101,60	103,60	103,10	103,—
4 ½ pCt Tienjaarsl. v.h. Beh. v. Telegr. en Telef. 1952, 2 ^o r. ²	100,—	99,80	100,05	100,25	100,—	100,—
4 ½ pCt Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 1 ^o r. ²	100,—	98,55	98,85	98,95	98,80	98,85
4 ½ pCt Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 2 ^o r. ²	100,—	—	98,50	98,40	98,30	98,40
4 pCt Vijf- of tienjaarslening van de N.M.B.S. 1950, 2 ^o r. ²	100,—	100,30	100,60	100,65	100,20	100,80
4 ½ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1952-1962 ²	100,—	99,85	99,85	100,20	99,70	100,25
4 ½ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1953-1965 ²	100,—	98,50	99,—	99,20	99,—	98,95
4 ½ pCt Tienjaarslen. v.d. Nat. M. v ^r Kred. a.d. Nijv. 1951 ²	100,—	99,55	100,30	100,40	99,95	100,15
4 ½ pCt Tienjaarsl. v.d. Nat. M. v ^r Kr. a.d. Nijv. 2 ^o r. 1952 ²	100,—	99,60	99,75	100,20	99,80	100,20
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenlening 1888	100,—	221,—	221,—	226,—	230,—	235,—
<i>Rente bij te rekenen :</i>						
4 pCt Koloniale Schuld 1936	100,—	94,05	94,05	93,95	93,85	93,85
4 pCt Koloniale Schuld 1950-60 ²	100,—	100,75	100,55	100,45	100,10	100,—
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1950 ²	100,—	104,05	103,90	103,80	103,50	103,35

¹ Effecten waarover een operatie in uitvoering is, krachtens de besluiten van 6 October 1944. — ² Effecten na 6 October 1944 gecroërd. — ³ De rentevoet werd met ingang van 14 October 1948 op 4 pCt gebracht.

II. — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELENNOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15¹

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Datum	Algemeen Indexcijfer	Verzekerings- maats., banken, beleggingsmaats.	Onroerende en hypoth. ondern. Hotelbedrijven	Spoorwegen en vervoer te water	Tramwegen, buurtpoorwegen en vervoer	Frusts van tram- weg- en elec- triciteitsondern.	Gas- en electriciteits- ondernemingen	Water- verdeling	Metaal- industrieën	Zink- en loodbedrijven, mijnen	Chemicaliën	Steenkolennijn- en cokeovens	Spiegelglas- fabrieken	Glasfabrieken	Bouwbedrijf	Textiel- en zijdenijverheid	Koloniale ondernemingen	Aanplantingen	Voeding	Diversen
Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand																				
1954 1 Maart ...	99	97	100	103	99	105	98	100	97	105	99	93	97	107	100	99	100	102	101	97
1 April ...	104	104	104	101	96	99	100	98	98	110	101	98	103	96	102	96	108	106	101	110
Indexcijfers t.o.v. de periode 1936 tot 1938																				
1953 1 April ...	237	248	118	288	70	101	189	38	193	246	168	234	71	72	202	161	483	58	184	265
4 Mei	231	243	116	288	73	103	191	41	193	238	161	226	71	77	205	154	458	59	132	269
1 Juni ...	232	247	116	299	71	103	194	42	193	233	159	224	75	80	202	149	458	57	136	268
1 Juli	236	252	118	298	71	107	194	41	192	247	163	224	79	86	205	152	469	56	137	284
3 Aug. ...	244	265	124	307	73	114	202	41	195	259	169	242	78	85	223	150	472	59	139	297
1 Sept. ...	242	262	134	309	77	112	208	43	193	259	169	247	83	86	219	150	466	58	141	289
1 Oct. ...	236	253	135	304	75	112	207	42	183	248	161	237	83	92	215	149	456	54	142	274
3 Nov. ...	241	264	136	299	75	117	211	42	182	257	167	227	84	101	220	152	469	51	143	281
1 Dec. ...	242	265	132	306	75	117	212	43	183	258	169	228	77	95	226	160	472	54	146	277
1954 4 Jan. ...	242	273	131	318	78	119	217	44	183	250	171	223	79	93	229	155	464	51	148	277
1 Febr. ...	247	277	132	319	79	125	226	47	189	260	189	215	77	95	238	158	472	52	151	285
1 Maart ...	245	269	132	328	78	131	221	47	184	272	187	201	75	102	239	157	474	53	152	276
1 April ...	255	279	137	331	75	130	220	46	181	298	188	197	77	98	244	151	512	56	154	304

III. — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

15²

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

Tijdvak	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)
1952	250	159	150	14.790	19.644	14.949	19.794
1953	248	135	130	12.484	16.443	12.619	16.573
1953 Maart	22	12	12	1.381	1.940	1.393	1.952
April	20	11	11	1.112	1.462	1.123	1.473
Mei	17	10	10	809	1.082	819	1.092
Juni	22	12	12	1.011	1.341	1.023	1.353
Juli	21	12	12	1.090	1.742	1.102	1.754
Augustus	21	10	10	922	1.262	932	1.272
September ...	22	10	10	966	1.306	976	1.316
October	22	13	13	1.108	1.303	1.121	1.316
November ...	19	10	10	988	1.210	998	1.220
December	22	11	10	967	1.155	978	1.165
1954 Januari	20	10	9	1.144	1.226	1.154	1.235
Februari	20	11	10	1.401	1.609	1.412	1.619
Maart	23	12	11	1.766	2.550	1.778	2.561

IV. — RENDEMENT DER VAST RENTENDE EFFECTEN

16

1. — Geünificeerde Schuld en ineens op vaste data aflosbare leningen

Begin der maand	Geünificeerde schuld 4 %	Ineens op vaste data aflosbare leningen															
		Vervaldag op 1 tot 5 jaar						Vervaldag op 5 tot 10 jaar				Vervaldag op 10 tot 20 jaar					
		Staat		Parastatale		Steden		Vennootschappen		Staat	Parastatale		Steden	Vennoot.	Staat	Vennootschappen	
		3½ %	4 %	4 %	4½ %	4 %	4½ %	4 %	4½ %	4 %	4 %	4½ %	4½ %	4½ %	4 %	4 %	4½ %
1953 Februari	4,46	4,—	3,99	4,40	4,25	4,70	4,70	5,76	5,72	4,62	4,76	4,84	4,95	5,75	4,46	5,65	5,36
Maart	4,45	4,—	3,93	4,30	4,27	4,62	4,65	5,95	5,66	4,64	4,74	4,83	4,97	—	4,47	5,70	5,36
April	4,43	3,99	3,75	4,13	4,22	4,59	4,60	6,72	5,35	4,58	4,67	4,78	4,94	—	4,51	5,61	5,36
Mei	4,42	3,82	3,81	4,07	4,13	4,51	4,53	6,37	5,04	4,52	4,64	4,72	4,90	—	4,49	5,34	5,37
Juni	4,41	3,75	4,10	4,19	4,18	4,43	4,44	6,04	5,27	4,59	4,68	4,72	4,86	—	4,51	5,52	5,44
Juli	4,40	3,62	4,—	3,88	4,27	4,28	4,70	6,28	5,36	4,55	4,60	4,71	4,83	—	4,51	5,31	5,44
Augustus	4,39	3,61	3,88	4,01	4,37	4,16	4,65	5,90	5,22	4,54	4,58	4,65	4,80	—	4,51	5,32	5,36
September	4,38	3,71	3,65	3,96	4,35	4,16	4,65	6,—	5,18	4,40	4,58	4,63	4,81	—	4,51	5,14	5,39
October	4,37	3,80	3,64	3,94	4,34	4,16	4,61	6,22	5,27	4,16	4,59	4,63	4,81	—	4,52	5,34	5,34
November	4,36	3,81	3,98	3,94	4,30	4,21	4,62	6,37	5,35	4,57	4,60	4,66	4,80	—	—	5,30	5,32
December	4,35	3,93	3,85	3,57	4,18	4,16	4,48	6,71	5,31	4,51	4,49	4,59	4,72	—	—	5,15	5,25
1954 Januari	4,33	3,84	3,74	3,29	4,10	4,03	4,32	6,63	4,97	4,49	4,46	4,55	4,67	—	—	5,02	5,28
Februari	4,32	3,65	3,34	3,78	3,88	3,96	4,01	6,81	5,16	4,38	4,32	4,50	4,54	—	—	4,85	5,26
Maart	4,34	3,60	3,52	3,94	3,94	3,96	4,15	6,82	5,26	4,47	4,41	4,57	4,59	—	—	4,91	5,37
April	4,32	3,58	3,40	3,62	3,84	3,94	4,07	7,35	4,69	4,43	4,36	4,49	4,58	—	—	5,03	5,35

2. — Met annuïteiten aflosbare leningen en lotenleningen

Begin der maand	Met annuïteiten aflosbare leningen											Lotenleningen		
	Vervaldag op 1 tot 5 jaar		Vervaldag op 5 tot 10 jaar				Vervaldag op 10 tot 20 jaar				Vervaldag op meer dan 20 jaar		Vervaldag op meer dan 20 jaar	
	Vennootschappen		Steden	Vennootschappen		Kolonie	Parastatale	Steden	Vennootschappen	Parastatale	Steden	Directe Staats-schuld	Indirecte Staats-schuld	
	4 ½ %	5 %	4 %	4 %	4 ½ %	5 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	
1953 Februari	4,58	5,61	4,88	5,93	4,79	4,78	4,57	5,34	5,57	5,90	5,10	5,14	4,73	5,22
Maart	5,48	5,97	4,88	5,97	4,81	4,83	4,57	5,31	5,53	5,81	5,06	5,13	4,75	5,26
April	5,20	6,23	4,83	6,06	4,83	4,74	4,57	5,28	5,50	5,95	4,96	5,11	4,79	5,35
Mei	4,98	6,37	4,81	6,—	4,65	4,76	4,47	5,21	5,47	5,71	4,86	5,03	4,79	5,37
Juni	5,14	6,47	5,16	6,02	4,86	4,76	4,50	5,14	5,43	5,67	4,83	5,01	4,78	5,33
Juli	4,55	5,54	5,23	5,87	4,74	4,54	4,50	5,11	5,29	5,65	4,77	4,98	4,76	5,28
Augustus	4,62	6,19	5,30	5,76	4,44	4,42	4,50	5,08	5,02	5,66	4,76	4,93	4,73	5,27
September	4,66	6,64	5,16	5,95	4,64	4,68	4,50	4,99	4,99	5,49	4,76	4,92	4,70	5,28
October	4,99	7,70	5,03	5,90	4,64	4,48	4,50	4,93	4,95	5,34	4,74	4,89	4,70	5,27
November	4,66	7,11	5,—	5,78	4,65	4,68	4,51	4,91	4,93	5,36	4,73	4,89	4,67	5,31
December	4,81	—	4,99	5,81	4,72	4,99	4,51	4,91	4,91	5,36	4,71	4,87	4,63	5,24
1954 Januari	4,70	7,55	4,97	5,88	4,70	4,92	4,51	4,90	4,90	5,39	4,72	4,88	4,58	5,12
Februari	4,81	7,69	4,96	5,60	4,67	4,69	4,53	4,90	4,89	5,32	4,71	4,87	4,54	5,14
Maart	5,02	8,25	4,96	5,74	4,68	4,51	4,54	4,90	4,89	5,48	4,71	4,86	4,54	5,21
April	4,37	7,18	4,94	5,68	4,64	4,63	4,54	4,90	4,90	5,51	4,70	4,86	4,55	5,23

N. B. — Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting Aprilnummer 1953, op blz. 281.

Retrospectief overzicht

(millioenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Oprichtingen van vennootschappen			Kapitaalverhogingen				Obligatie-uitgiften		Gezamenlijke uitgiften	Uitgiftepremiën	Stortingen andere dan in geld		Netto uitgiften
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Nominaal bedrag		Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

A. — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

1951	1.836	1.425	1.260	799	5.805	6.196	5.731	91	2.483	10.104	113,1	1.348	3.876	4.363
1952	2.165	1.640	1.401	1.235	14.251	16.407	15.698	72	3.476	21.523	41,4	1.386	13.666	5.541
1952 11 eerste m. ...	1.925	1.494	1.262	789	10.794	11.039	10.376	29	3.257	15.790	41,4	1.091	8.669	5.172
1953 11 eerste m. ...	1.953	1.499	1.339	521	3.355	2.099	1.792	25	853	4.451	1,4	1.456	725	1.804
1952 December	240	146	139	446	3.457	5.368	5.322	4	65	5.579	—	297	4.996	218
1953 Januari	216	176	157	38	69	45	39	4	156	377	—	117	19	216
Februari	216	143	139	25	163	362	350	1	20	525	—	408	17	83
Maart	214	129	113	65	169	208	168	2	80	417	0,1	102	64	195
April	187	166	158	46	868	266	253	6	217	649	—	151	200	277
Mei	140	88	80	59	704	294	210	1	50	432	0,1	67	106	167
Juni	185	109	93	62	292	190	185	1	6	305	—	82	77	125
Juli	181	267	243	42	183	135	110	2	55	457	—	230	49	129
Augustus	111	74	71	29	83	65	63	1	10	149	—	64	4	76
September ...	170	107	99	34	64	67	64	2	30	204	—	101	12	80
October	195	171	131	60	126	131	122	2	140	442	—	83	64	246
November	138	69	55	61	631	336	226	3	90	495	1,2	51	112	209
December ... v		236	201			835	812		33	1.104	10,0	248	556	252
1954 Januari		174	153			257	241		—	431	—	115	47	232
Februari ... v		144	124			149	92		25	318	—	129	20	92

B. — Congolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1951	181	2.836	1.779	62	1.524	1.673	1.411	2	70	4.579	10,7	1.181	564	1.526
1952	279	1.187	835	110	6.417	6.182	5.093	5	212	7.581	46,6	1.806	2.570	1.811
1952 11 eerste m. ...	225	1.065	726	97	6.265	5.628	4.539	2	100	6.793	39,1	1.581	2.255	1.568
1953 11 eerste m. ...	209	909	654	95	2.933	2.054	1.394	3	105	3.068	8,1	276	227	1.658
1952 September ...	17	60	42	9	342	531	182	—	—	591	—	26	4	194
October	25	52	49	7	68	29	29	—	—	81	—	33	12	33
November ...	14	37	27	6	3.052	2.024	2.014	—	—	2.061	—	14	2.000	27
December ...	17	24	22	8	57	487	487	—	—	511	—	152	316	41
1953 Januari	15	35	28	13	276	258	258	—	—	293	7,7	37	112	145
Februari	20	62	54	5	267	83	70	—	—	145	0,3	4	—	121
Maart	22	87	57	6	27	21	21	—	—	108	—	22	9	47
April	17	97	82	6	142	159	42	—	—	256	—	30	2	92
Mei	14	18	14	9	561	148	148	—	—	166	—	8	28	126
Juni	21	169	145	6	482	201	63	2	70	440	—	40	8	230
Juli	30	204	109	10	209	161	127	1	35	400	—	42	55	174
Augustus	17	75	35	8	123	134	124	—	—	209	—	14	—	145
September ...	13	61	43	4	27	30	13	—	—	91	—	12	—	44
October	24	76	64	10	121	55	53	—	—	131	—	54	—	63
November	16	25	23	18	698	803	475	—	—	828	—	15	13	470

1 In de gestorte bedragen niet begrepen.

2 In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen.

3 In de kapitaalverhogingen begrepen.

4 Omvatten de gestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

V. — EMISSIES VAN DE CONGOLESE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

(millioenen franken)

17²

NOVEMBER 1953

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Rubriek	Oprichtingen van						Kapitaalverhogingen			Obligatie-uitgiften			Uitgiftepremiën (niet in de gestorte bedragen begrepen)	Stortingen andere dan in geld			Ontbindingen van aandelenvennootsch. en personenvennootschappen				Kapitaal- vermindere- ringen.		
	aandelen- vennootschappen			personen- vennootschappen			Aandelenvennootschappen en personenvennootschappen			Aantal Nominaal bedrag waarvan conversie- leningen				Inbreng in natura		Blijvoeg. van reserves (begrepen in de kapitaalverhogingen)		Liquidaties		Samensmelt.		Ven. op aand. en personen- vennootsch.	
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominaal waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominaal waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominaal waarde	Aantal	Nominaal bedrag		waarvan conversie- leningen	Aandelen- vennoot- schappen	Personen- vennoot- schappen	Kapitaalver- hogingen	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag

Indeling der emissies

Banken, financ. maatsch. ...	—	—	—	—	—	1	5,0	2,5	2,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelsvennootschappen ...	—	—	—	8	12,3	11,4	4	14,0	19,1	19,1	—	—	—	—	10,1	4,0	—	—	1	1,0	1	1,4
Nijverheidsvennootschappen	2	6,0	5,2	—	—	—	7	578,7	678,7	378,4	—	—	—	—	—	—	10,0	—	—	—	—	—
Mijnen	—	—	—	—	—	—	4	77,0	88,0	70,0	—	—	—	—	—	—	3,0	—	—	—	—	—
Huizenbouw	—	—	—	5	5,7	5,5	—	—	—	—	—	—	—	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Landbouwmaatschappijen	—	—	—	—	—	—	2	23,0	15,0	5,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vervoer	—	—	—	1	1,2	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diversen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	2	6,0	5,2	14	19,2	17,4	18	697,7	803,3	475,4	—	—	—	—	10,6	4,0	13,0	1	1,0	1	1,4	—

Groepering der vennootschappen naar de grootte van het uitgegeven of geannuleerd nominaal kapitaal

Van 1 miljoen en minder	1	1,0	0,2	10	3,7	2,6	2	1,6	0,8	0,5	—	—	—	—	0,6	—	—	—	1	1,0	—	—
Van 1 tot 5 miljoen ...	1	5,0	5,0	3	5,5	4,8	7	37,4	21,3	21,3	—	—	—	—	—	4,0	3,0	—	—	1	1,4	—
Van 5 tot 10 miljoen ...	—	—	—	1	10,0	10,0	3	30,0	30,0	30,0	—	—	—	—	10,0	—	10,0	—	—	—	—	—
Van 10 tot 20 miljoen ...	—	—	—	—	—	—	2	38,7	26,2	16,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Van 20 tot 50 miljoen ...	—	—	—	—	—	—	2	60,0	75,0	57,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Van 50 tot 100 miljoen ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Meer dan 100 miljoen	—	—	—	—	—	—	2	530,0	650,0	350,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	2	6,0	5,2	14	19,2	17,4	18	697,7	803,3	475,4	—	—	—	—	10,6	4,0	13,0	1	1,0	1	1,4	—

Indeling der vennootschappen naar het recht, dat hen beheerst

Venn. van Belgisch recht	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venn. van Congolees recht	2	6,0	5,2	14	19,2	17,4	18	697,7	803,3	475,4	—	—	—	—	10,6	4,0	13,0	1	1,0	1	1,4	—
Totalen ...	2	6,0	5,2	14	19,2	17,4	18	697,7	803,3	475,4	—	—	—	—	10,6	4,0	13,0	1	1,0	1	1,4	—

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN 174

Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal
(millioenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Omschrijving	Oprichtingen van vennootschappen						Kapitaalverhogingen (naamloze vennootsch.) (comm. ven. op aand.) (personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.)				Obligatie- uitgiften			Stortingen andere dan in geld		Ontbin- dingen		Kapitaalverminderingen Bedrag	
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	waarvan conversie leningen	Uitgiftepremieën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Inbreng in nature	Bijvoeging van reserves	Liquidaties		Samenmeltingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde													
	Bedrag																		

1. — naar hun geographische ligging

NOVEMBER 1953

België	49	43,1	30,1	89	25,8	24,7	60	605,1	301,6	192,1	3	90,0	—	1,2	51,5	77,8	52,7	—	25,7
Buitenland	—	—	—	—	—	—	1	25,9	34,1	34,1	—	—	—	—	—	34,1	—	—	—
Totalen...	49	43,1	30,1	89	25,8	24,7	61	631,0	335,7	226,2	3	90,0	—	1,2	51,5	111,9	52,7	—	25,7

2. — naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder ...	38	14,9	12,5	87	22,3	21,2	28	26,9	13,3	12,4	—	—	—	—	16,0	5,4	17,9	—	1,9
van 1 tot 5 mill.	11	28,2	17,6	2	3,5	3,5	22	63,3	59,3	50,6	—	—	—	—	20,5	27,6	14,8	—	5,8
van 5 tot 10 mill.	—	—	—	—	—	—	1	10,0	5,2	1,0	—	—	—	—	—	—	—	—	18,0
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	—	—	—	7	68,4	106,4	84,6	1	20,0	—	1,2	15,0	44,8	20,0	—	—
van 20 tot 50 mill.	—	—	—	—	—	—	2	350,9	59,1	59,1	2	70,0	—	—	—	34,1	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	1	111,5	92,4	18,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen...	49	43,1	30,1	89	25,8	24,7	61	631,0	335,7	226,2	3	90,0	—	1,2	51,5	111,9	52,7	—	25,7

VI. — LENINGEN UITGE- 18
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELLINGEN
VAN OPENBAAR NUT¹

(Openbare uitgiffen op lange
en halflange termijn)

Tijdvak	in België	in het buitenland
	(millioenen franken)	(millioenen)
1952	23.760	\$ U.S. 50 Cong. fr. 100 Zw. fr. 50
1953	20.996	Cong. fr. 265 Zw. fr. 60
1953 Maart	3.500	Cong. fr. 165
April	1.000	—
Mei	—	—
Juni	4.570	—
Juli	500	—
Augustus	150	—
September	1.500	—
October	6.901	—
November	475	Zw. fr. 60
December	400	—
1954 Januari ...	1.500	—
Februari ...	11.514	—
Maart	1.574	—

VII. — BANKOPERATIES 19
VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen
aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen
van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

Tijdvak	Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven
	Beschik- kingen over rekeningen ²	Netto- terugbetaald	Netto- voor- schotten
	(millioenen franken)		
1952 Gemiddelde	409	72	276
1953 Gemiddelde	415	57	233
1953 Februari ...	331	124	267
Maart ...	425	23	383
April	314	14	226
Mei	423	22	263
Juni	457	11	329
Juli	419	10	245
Augustus	447	23	105
September	372	—	210
October	564	18	116
November	465	68	150
December	424	12	240
1954 Januari ...	370	688	268
Februari ...	432	14	269

VIII. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN³

Tijdvak	Bedrag naar de gelnde inschrij- vingarechten
	(millioenen franken)
1952 Gemiddelde	1.267
1953 Gemiddelde	1.466
1953 Februari ...	1.139
Maart ...	1.400
April	1.249
Mei	1.379
Juni	1.526
Juli	1.850
Augustus	1.496
September	1.561
October	1.774
November	1.286
December	1.669
1954 Januari ...	1.458
Februari ...	1.334

¹ Leningen van Staat, Kolonie, provincien en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.)

² Incl. de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.

³ Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pCt van het totaal; excl. de wettelijke hypotheeken.

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Tijdvak	Directe belastingen 1	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten 1	Gecumuleerde ontvangsten sedert Januari 1
1952 Maandgemiddelde	2.730	1.140	2.070	5.940	—
1953 Maandgemiddelde	2.568	1.081	1.997	5.646	—
1952 December	2.252	1.237	2.029	5.518	71.279
1953 Januari	4.409	980	1.928	7.317	7.317
Februari	2.121	990	1.966	5.077	12.394
Maart	2.268	1.125	1.901	5.294	17.688
April	2.261	1.092	1.957	5.310	22.998
Mei	2.967	1.015	1.916	5.898	28.896
Juni	2.730	1.068	1.939	5.737	34.633
Juli	4.748	1.129	2.069	7.946	42.579
Augustus	1.877	1.029	1.893	4.799	47.378
September	1.562	1.147	1.940	4.649	52.027
October	1.883	1.144	2.088	5.115	57.142
November	1.985	1.083	2.232	5.300	62.442
December	2.000	1.175	2.129	5.304	67.746
1954 Januari	4.202	1.022	1.964	7.188	7.188
Februari	2.046	995	1.842	4.883	12.071

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1953 en 1954 vóór 28 Februari geïnd

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	Begrotingsjaar 1953		Begrotingsjaar 1954		Februari 1954
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1954
I. Directe belastingen 1	29.235	30.350	2.451	2.369	1.024
II. Douanen en accijnzen	13.202	12.934	1.691	1.746	994
waarvan douanen	4.381	4.200	685	701	361
accijnzen	7.912	8.578	854	1.020	551
bijzondere verbruikstaxes	669		99		69
III. Registratie	23.954	24.035	3.804	4.081	1.841
waarvan registratie	2.353	2.370	353	342	177
erfenissen	1.122	925	166	157	84
zegel en gelijkgest. taxes	20.201	20.500	3.243	3.527	1.559
Totaal 1 ...	66.391	67.319	7.946	8.196	3.859
Vershil t.o.v. de budgetaire ramingen	— 928		— 250		

1 Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

INKOMEN EN SPAREN

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN 30¹

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in December 1953

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bedrijfsklasse	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-uitslagen		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatieschuld ¹	Bruto-obligatiecoupons ²
	getelde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			
(miljoenen franken)										
A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België										
Bankwezen	5	5	—	238,5	234,7	24,5	—	17,3	79,4	2,0
Verzekeringen	2	2	—	4,8	-7,1	7,6	—	—	—	—
Financiële en immobiliëre verrichtingen ..	26	23	3	349,8	169,1	34,0	0,1	18,3	1.174,8	41,9
Kleinhandel	11	10	1	477,9	304,7	75,7	—	51,0	14,2	0,6
Groothandel en buitenlandse handel	59	41	18	94,5	105,1	21,1	7,8	8,2	61,2	3,9
Metaalverwerkende nijverheid	33	21	12	293,3	340,9	50,3	6,7	10,2	170,7	10,0
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid ..	2	2	—	930,0	271,3	103,0	—	40,5	87,8	4,7
Non-ferro metaalnijverheid	2	2	—	222,8	538,2	70,1	—	24,7	5,3	0,2
Textielnijverheid	19	13	6	677,4	410,9	12,8	27,6	5,8	160,6	9,3
Voedingsnijverheid	23	16	7	352,9	290,0	42,0	2,9	29,6	67,8	4,0
Houtnijverheid	6	3	3	30,1	14,4	0,8	2,0	—	6,8	0,4
Scheikundige nijverheid	11	7	4	147,2	75,3	7,8	2,3	8,8	168,6	8,0
Glasnijverheid	1	—	1	0,8	1,2	—	0,3	—	—	—
Electriciteit	1	1	—	1,0	2,3	0,1	—	0,1	228,3	12,5
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	81,4	5,3
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	1	1	—	1,5	—	—	—	—	4,1	0,2
Papierenijverheid en grafische bedrijven ..	5	4	1	31,1	15,7	0,2	0,3	0,1	8,1	0,6
Verkeer	5	2	3	1,2	0,8	0,4	1,0	0,1	119,5	6,8
Toerisme	8	4	4	3,5	31,4	1,0	0,3	—	4,7	0,2
Tussenhandel	12	8	4	3,7	1,0	0,2	0,2	0,1	2,7	0,2
Oude en afvalgoederen	1	—	1	1,0	0,9	—	0,4	—	0,7	0,1
Bouwbedrijf	9	7	2	5,0	5,3	0,8	0,7	—	48,5	3,4
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	120,6	6,0
Kleinijverheid	2	1	1	5,4	10,8	0,5	1,6	—	10,0	0,5
Cement- en aanverwante bedrijven	3	1	2	1,6	-0,3	—	0,1	—	5,4	0,3
Groeven	1	1	—	1,0	1,8	—	—	—	1,0	0,1
Kalknijverheid	1	—	1	2,0	3,3	—	—	—	11,3	0,9
Ceramische nijverheid	5	2	3	137,4	105,4	0,2	11,0	0,2	0,6	—
Tabaknijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diamantnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	5	4	1	7,2	34,8	5,1	—	0,3	—	—
Film, schouwburgen	5	3	2	2,5	1,0	0,6	0,5	0,2	—	—
Ambachtswezen	15	13	2	19,7	11,0	2,0	1,1	0,7	5,0	0,3
Landbouw, tuinbouw, veeteelt, visserij ...	3	3	—	1,1	2,9	0,5	—	—	1,7	0,1
Diversen (niet genoemd)	9	7	2	5,8	17,5	2,2	1,1	1,1	12,5	0,6
TOTAAL...	291	207	84	4.051,7	2.994,3	463,5	68,0	217,3	2.663,3	123,1
B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo										
Banken, financiële vennootschappen	2	1	1	29,7	1,7	2,1	0,3	—	—	—
Handelsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	3,5	0,2
Nijverheidsvennootschappen	5	5	—	1.250,0	371,4	15,8	—	12,2	87,4	3,5
Landbouwvennootschappen	4	3	1	52,0	44,3	24,4	0,1	13,3	3,9	0,2
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mijnen	4	2	2	71,0	64,5	30,1	0,4	26,0	—	—
Bouwnijverheid	1	—	1	10,0	-0,7	—	1,3	—	—	—
Vervoerwezen	—	—	—	—	—	—	—	—	15,0	0,9
Diverse vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	16	11	5	1.412,7	481,2	72,4	2,1	51,5	109,9	4,8
C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland										
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	1,6	0,1
Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	2	2	—	197,5	217,2	23,0	—	10,3	—	—
TOTAAL...	2	2	—	197,5	217,2	23,0	—	10,3	1,6	0,1
ALGEMEEN TOTAAL...	309	220	89	5.661,9	3.692,7	558,9	70,1	279,1	2.774,8	128,0

¹ De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

² Daarenboven werden er gedurende de maand December 1953 betaalbaar gesteld :

	(miljoenen franken)
Coupons van Staatsleningen	130,0
Coupons van leningen van de Kolonie	55,2
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	3,7
Coupons van verscheidene leningen	124,5
	813,4
Coupons van buitenlandse leningen	48,8

Retrospectief overzicht *

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-resultaat		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatieschuld ¹	Bruto-obligatie-coupons
	getalde	met winst	met verlies			winst	verlies			
1951 ²	11.608	8.892	2.716	106.891	84.142	19.990	994	10.774	25.832 ³	1.216
1952 ²	12.118	9.293	2.825	117.894	88.757	24.715	1.026	12.988	29.747 ³	1.259
1952 October	630	456	174	9.029	7.103	1.669	103	1.026	2.392	105
November ...	348	258	90	11.542	7.813	2.166	48	1.322	2.229	99
December ...	322	235	87	4.401	3.814	720	59	315	2.668	123
1953 Januari	108	79	29	2.274	1.069	191	20	118	3.266	150
Februari	146	109	37	442	972	290	10	38	2.521	112
Maart	1.546	1.145	401	11.315	9.485	1.980	211	1.114	2.242	98
April	2.510	1.824	686	23.937	13.811	3.065	350	1.935	2.790	123
Mei	2.355	1.721	634	29.853	20.468	5.513	417	2.821	2.064	89
Juni	1.240	889	351	19.882	13.196	3.584	176	1.902	2.200	96
Juli	515	380	135	13.060	6.006	4.708	83	2.787	2.922	131
Augustus	201	141	60	1.479	1.251	197	47	134	2.001	81
September ...	290	197	93	1.914	1.552	231	34	101	2.351	103
October	562	413	149	10.870	6.343	1.423	165	878	2.378	105
November	311	223	88	10.092	6.127	1.282	77	915	2.254	101
December	309	220	89	5.662	3.693	559	70	279	2.775	128

* De cijfers van 1953 zijn voorlopig.

¹ Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

² Na aftrek van de dubbeltellingen.

³ Op 31 December.

II. -- ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes bij de Spaarkas¹
(Netto-spaarbedrag)
(miljoenen franken)

Tijdvak	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak
1952 Maandgem.	1.080	677	403	40.748 ²
1953 Maandgem.	1.100	807	293	45.493 ²
1953 Januari ...	1.440	601	839	41.587
Februari ...	1.001	627	374	41.961
Maart	1.167	830	337	42.298
April	989	920	69	42.367
Mei	934	854	80	42.447
Juni	1.056	951	105	42.552
Juli	1.242	843	399	42.951
Augustus ...	1.044	746	298	43.249
September .	1.017	800	217	43.466
October ...	1.078	847	231	43.697
November .	953	693	260	43.957
December .	1.283	973	310	45.493 ²
1954 Januari v	1.437	685	752	46.245
Februari v	1.109	760	349	46.594
Maart ... v	1.074	960	114	46.708

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas *
(miljoenen franken)

Tijdvak	Handarbeiders			Bedienden (Wetten van 10-3-1925 en 18-6-1930)	Totalen
	Wet van 16-3-1865	Wet van 15-12-1937			
		Verplichte stortingen	Vrije stortingen		
1951 Maandgem.	3,0	34,6	12,8	23,2	73,6
1952 Maandgem.	3,2	35,5	13,3	26,1	78,1
1952 April	2,7	35,1	13,5	26,0	77,3
Mei	3,4	37,2	13,5	26,4	80,5
Juni	4,7	32,9	12,4	25,7	75,7
Juli	2,6	34,3	12,4	25,8	75,1
Augustus .	2,4	37,1	12,7	25,4	77,6
September	3,0	35,5	13,5	25,9	77,9
October .	3,9	34,9	12,4	27,2	78,4
November	2,2	34,4	12,8	26,2	75,6
December	3,2	34,2	14,5	26,5	78,4
1953 Januari ...	3,1	38,1	14,4	26,5	82,1
Februari ...	4,8	34,6	13,2	25,7	78,3
Maart	3,6	37,7	14,1	26,4	81,8
Avril	3,5	34,6	12,6	26,4	77,1
Mei	4,0	39,4	13,7	25,5	82,6
Juni	4,1	33,8	13,0	26,8	77,7

* De stortingen ingeschreven op de rekeningen der « Mijnwerkers » (wetten samengesteld door koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 en besluit van 25 Februari 1947) aangesloten bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers bedroegen respectievelijk fr. 189,7 miljoen in 1950, fr. 211,8 miljoen in 1951 en fr. 229 miljoen (voorlopig cijfer) in 1952. (Bron : Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.)

¹ Incl. de spaarboekjes van de krijgsgevangenen. Aantal spaarboekjes op 31 December 1951 : 7.122.116 en op 31 December 1952 : 7.223.062.

² Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

III. — DRIEMAANDELIJKS LOONINDEXCIJFER (Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)
 Voor de voorwaarden van gebruik en de wijze van berekening : zie Meinummer 1949, blz. 234.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer *	Indexcijfer per bedrijfsklasse																								
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalbedrijven					Aardwerkfabrieken, steenbakkerijen	Glasbedrijven	Chemische bedrijven	Voedingsbedrijven	Textielbedrijven				Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Vervoer			Gas en elektriciteit
				Ijzer- en staalnijverheid	Niet-ijzerhoudende metalen	Gietrijen, machinebouw en metaalverwerking	Samen	Vlas, katoen, hennep en jute					Wol, tapijten, breigood	Samen	Fabrieken ¹	Drukkerij en verwerking					Kunst- en precisiebedrijven	Havenwerkers, alepers	Spoorwegen ²	Samen ²		

a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon

1940 Maart	113	117	110	123	115	114	118	107	114	114	110	112	113	112	113	109	118	110	119	106	106	112	104	106	114
1951 Juni	467	466	446	481	468	469	473	427	456	472	448	491	487	489	439	455	456	405	458	440	460	450	418	424	500
September	473	477	459	487	478	471	478	427	459	476	450	495	492	493	472	468	461	401	458	455	467	432	415	418	510
December ³	487	508	469	495	501	479	488	441	488	495	476	519	505	512	480	484	470	424	480	469	460	465	423	431	516
1952 Maart ³	491	510	472	505	499	493	498	452	477	498	474	511	499	505	482	483	473	430	480	475	463	443	446	445	526
Juni	492	515	476	508	501	491	499	440	490	508	465	516	499	508	489	491	468	429	484	458	479	428	448	444	540
September	486	514	478	492	489	499	495	436	458	496	458	504	482	493	489	484	458	422	473	462	484	439	448	446	527
December	485	520	472	498	501	493	496	436	464	500	464	506	482	494	472	483	449	418	473	460	479	455	452	453	526
1953 Maart	485	497	477	493	492	497	495	440	460	464	464	513	486	499	463	484	453	416	473	463	474	445	454	452	530
Juni	487	505	475	493	491	500	497	440	459	467	467	513	493	503	459	488	458	414	473	463	496	445	453	452	528
September	487	499	480	485	497	502	495	444	464	469	469	512	489	501	458	488	457	414	473	461	491	449	455	454	530
December	v492	507	491	493	522	501	501	447	469	v477	525	501	513	459	487	458	413	v473	463	484	455	459	458	458	538

b) Indexcijfer der lonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	115	113	112	126	117	114	119	107	111	115	110	112	111	111	114	109	120	112	118	107	126	113	—	—	115
1951 Juni	456	424	422	441	457	447	446	416	434	453	439	492	499	496	433	415	467	410	463	468	433	394	—	—	516
September	460	424	428	441	464	448	448	417	434	453	442	483	507	495	460	437	469	410	463	486	430	394	—	—	516
December ³	473	456	435	449	501	457	459	419	470	464	457	505	519	512	467	455	477	413	483	499	432	410	—	—	526
1952 Maart ³	476	459	439	461	495	467	468	428	470	472	457	501	510	506	472	446	478	423	483	505	438	410	—	—	536
Juni	475	456	439	463	482	466	467	420	463	474	451	500	508	504	480	450	474	419	483	490	453	410	—	—	544
September	470	456	440	446	481	469	462	415	452	469	445	490	494	492	479	443	467	420	472	491	457	410	—	—	528
December	469	449	438	457	489	468	467	412	452	470	449	490	494	492	461	444	456	421	472	490	451	410	—	—	530
1953 Maart	470	444	448	453	482	470	465	411	449	448	448	492	497	494	461	445	463	420	472	492	455	410	—	—	529
Juni	470	448	448	445	471	473	462	413	449	449	449	496	499	498	458	446	466	419	472	493	470	410	—	—	529
September	470	445	448	440	478	473	461	411	457	453	490	506	498	458	442	459	419	472	491	458	410	—	—	—	531
December	v475	446	454	447	483	473	465	406	458	v458	511	518	515	458	446	461	419	v472	493	462	410	—	—	—	531

c) Indexcijfer der lonen van niet geschoolde noch gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	113	112	112	125	117	109	116	106	113	116	111	112	112	112	113	106	116	113	118	106	119	108	—	—	116
1951 Juni	451	419	438	458	483	442	453	469	424	423	417	484	502	493	422	435	413	419	417	425	463	413	—	—	464
September	457	419	446	458	491	443	455	469	425	427	417	488	511	500	450	467	420	418	417	439	453	413	—	—	465
December ³	469	455	458	464	506	455	465	480	454	435	433	504	527	515	457	475	432	423	438	457	457	426	—	—	476
1952 Maart ³	475	457	462	475	517	470	478	483	441	443	438	499	525	512	463	467	432	433	438	461	460	436	—	—	486
Juni	475	454	461	481	514	466	477	476	440	444	430	493	521	507	470	492	428	430	439	442	482	449	—	—	493
September	468	454	462	467	505	468	472	475	432	442	428	480	498	489	469	482	418	431	430	442	477	449	—	—	479
December	468	452	461	470	522	466	475	475	432	441	429	478	496	487	458	482	414	431	430	443	486	449	—	—	481
1953 Maart	468	447	468	470	513	469	475	475	427	430	481	495	488	452	485	418	431	430	443	496	457	—	—	—	485
Juni	470	451	464	465	507	472	474	475	427	432	486	501	494	456	488	423	431	430	444	501	457	—	—	—	485
September	469	448	464	457	505	476	473	475	432	435	483	498	490	456	481	418	431	430	443	499	457	—	—	—	486
December	v474	449	476	466	514	475	477	475	432	v442	495	516	506	456	486	424	431	v430	444	495	457	—	—	—	486

* Het algemeen indexcijfer houdt rekening met de lonen in de steenkolenmijnen.

¹ Deze indexcijfers houden geen rekening met de premien en vergoedingen gevoegd bij de lonen, behalve in December 1951 en Maart 1952.

² Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der lonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon is ons bekend.

³ Incl. de tijdelijke vergoeding voorzien in het Belgisch Staatsblad van 10 November 1951.

g : gerectificeerde cijfers vanaf Juni 1951

LOOP DER ZAKEN

I. — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

35

Debetverrichtingen

Tijdvak	Aantal kamers einde tijdvak	Hoofdbank										Bijbanken en Agent-schappen		Totaal	
		Callgeld		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschr., chèq. wisselbr., prom., kwijtschr. enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal		duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken
		duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken	duizen- den stukken	milliard. franken				
1952 Gemiddelde	38 ¹	2,3	159,0	1,9	9,4	156,6	84,6	2,9	4,1	163,7	257,1	177,1	58,8	340,8	315,9
1953 Gemiddelde	38 ¹	2,4	154,8	1,8	8,4	159,4	75,6	2,6	3,2	166,2	242,0	185,3	56,1	351,5	298,1
1953 Januari	38	2,3	167,7	1,7	8,2	161,4	87,6	2,7	3,0	168,1	266,5	176,7	56,0	344,8	322,5
Februari	38	2,2	147,7	1,4	7,2	148,8	86,8	2,5	3,2	154,9	244,9	163,0	50,8	317,9	295,7
Maart	38	2,4	181,4	1,8	7,4	162,1	65,5	2,8	3,5	169,1	257,8	183,9	52,6	353,0	310,4
April	38	2,2	156,5	2,0	10,0	157,0	69,7	2,6	3,3	163,8	239,5	183,7	55,5	347,5	295,0
Mei	38	2,2	137,9	2,0	7,8	148,0	75,6	2,7	3,2	154,9	224,5	174,9	49,8	329,8	274,3
Juni	38	2,7	168,0	2,2	10,4	165,2	73,1	2,9	3,8	173,0	255,3	193,0	58,7	366,0	314,0
Juli	38	2,4	144,5	2,4	6,5	162,6	75,9	2,6	3,6	170,0	230,5	188,4	60,5	358,4	291,0
Augustus	38	2,5	122,3	1,5	6,3	148,5	73,0	2,4	2,6	154,9	204,2	174,2	52,8	329,1	257,0
September	38	2,6	142,5	1,9	7,6	160,8	67,6	2,5	3,2	167,8	220,9	188,3	57,0	356,1	277,9
October	38	2,6	166,5	1,9	14,4	169,4	78,9	2,7	3,1	176,6	262,9	203,3	61,6	379,9	324,5
November	38	2,1	135,9	1,5	6,6	154,4	72,8	2,5	2,9	160,5	218,2	185,6	53,4	346,1	271,6
December	38	2,3	186,2	1,7	8,4	174,4	81,4	2,7	3,1	181,1	279,1	209,0	64,3	390,1	343,4
1954 Januari	38	2,2	167,4	1,5	8,6	158,0	77,6	2,6	2,8	164,3	256,4	181,9	56,1	346,2	312,5
Februari	38	2,2	151,8	1,4	8,1	152,4	69,7	2,4	2,8	158,4	232,4	182,4	52,1	340,8	284,5
Maart	38	2,4	180,5	1,7	12,0	177,2	80,8	2,8	3,4	184,1	276,7	213,5	60,2	397,6	336,9

¹ Op 31 December.

² Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeleend.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

36

(milliarden franken)

Tijdvak	Duizenden rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed *	Tegoed van particulieren *	Credit		Debet		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van chartaal-geld pCt.	Omloop-snelheid ²
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1952 Gemiddelde ...	652 ¹	28,1	21,0	27,9	71,7	28,0	71,7	199,3	91	3,74
1953 Gemiddelde ...	664 ¹	27,8	21,1	28,7	71,9	28,6	71,9	201,1	92	3,80
1953 Januari	654	29,4	20,9	29,7	76,5	30,0	76,5	212,7	92	3,69
Februari	655	27,6	20,8	28,0	69,1	27,7	69,1	193,9	92	3,88
Maart	656	27,4	20,9	25,1	66,3	25,3	66,3	183,0	91	3,42
April	657	27,8	20,8	26,9	71,3	28,4	71,3	197,9	91	3,96
Mei	658	27,5	20,7	30,4	72,4	29,3	72,4	204,5	92	4,27
Juni	658	27,9	21,1	29,4	71,7	28,0	71,7	200,8	92	3,64
Juli	659	29,5	21,4	31,6	79,6	33,2	79,6	224,0	91	4,02
Augustus	660	26,8	21,4	28,5	69,0	28,5	69,0	195,0	92	3,84
September	661	27,3	21,0	27,2	65,2	25,1	65,2	182,7	91	3,35
October	662	28,4	21,8	29,4	77,8	32,0	77,8	217,0	92	3,75
November ...	663	27,1	21,2	27,2	67,6	27,0	67,6	189,4	92	3,83
December ...	664	27,2	21,1	30,8	76,3	28,8	76,3	212,2	92	3,91
1954 Januari	666	28,6	20,9	30,3	79,0	32,0	79,0	220,3	92	4,07
Februari	667	27,2	20,4	26,2	66,5	26,8	66,5	186,0	92	3,75
Maart	669	26,7	20,1	29,2	72,2	27,8	72,2	201,4	92	3,65

¹ Op 31 December.

² Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

* Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRIJZEN

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vetstoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algem. indexcijfer van de groep	Steenkool	Bijproducten uit steenkool	Petro-leum producten	Ertsen en ruwe metalen	Groevenproducten	Algem. indexcijfer van de groep	Scheikundige producten	Scheikundige meststoffen	
Aantal producten	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1952 Gemiddelde	444	402	485	395	473	556	507	291	534	462	346	374	280	359
1953 Gemiddelde	415	387	475	344	430	552	455	280	420	458	303	315	276	366
1953 Januari	423	383	486	355	446	557	483	292	446	454	316	330	283	369
Februari	419	375	480	355	438	557	473	286	431	455	312	322	286	372
Maart	419	377	486	361	435	551	473	276	430	459	311	321	287	372
April	413	373	484	346	429	551	473	275	408	459	302	312	277	368
Mei	413	366	489	348	424	551	456	275	402	459	299	312	269	367
Juni	414	371	501	337	425	551	445	275	413	459	299	312	268	367
Juli	413	391	468	333	429	551	446	281	422	459	299	312	268	364
Augustus	413	399	462	335	429	551	446	281	420	459	299	311	270	362
September	411	394	465	335	429	551	446	281	420	459	299	311	270	360
October	411	400	458	337	426	551	438	281	418	458	300	311	272	363
November	412	407	453	339	426	550	438	281	417	458	302	312	277	363
December	413	404	462	343	424	550	438	278	415	457	303	312	280	361
1954 Januari	412	401	477	350	419	550	438	278	396	457	304	312	281	361
Februari	412	394	495	340	420	550	438	282	396	457	304	312	282	358
Maart	410	376	491	340	420	550	438	281	401	446	305	314	282	350

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE (vervolg)

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouwmateriaal	Metalen en metaalproducten			
				Algem. indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunstmatige vezels		Algem. indexcijfer van de groep	Metaalnijverheid	Metaalfabrik.	Niet-ijzerhoudende
Aantal producten	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1952 Gemiddelde	325	650	499	412	412	369	550	416	273	442	477	525	420	584
1953 Gemiddelde	232	625	427	384	457	329	478	341	259	447	438	487	402	456
1953 Januari	277	630	428	385	445	342	480	328	264	443	455	493	412	524
Februari	265	630	423	384	444	337	431	331	264	443	450	486	411	511
Maart	248	627	422	386	461	338	477	326	264	443	446	480	408	508
April	243	624	422	386	466	331	480	322	264	443	436	480	404	447
Mei	245	624	422	391	470	324	489	377	256	445	437	496	396	450
Juni	233	621	421	388	462	324	491	365	256	445	437	488	402	449
Juli	222	623	422	387	460	325	488	355	256	445	434	488	402	428
Augustus	224	623	423	385	463	327	477	349	256	445	435	488	404	431
September	223	623	426	377	453	322	468	328	256	446	435	488	403	429
October	192	625	434	378	456	323	468	328	256	447	431	488	396	429
November	204	625	442	379	454	325	467	345	256	458	429	485	393	436
December	202	628	443	381	448	332	472	341	256	458	429	484	392	434
1954 Januari	195	624	449	378	438	329	475	335	253	461	424	472	396	426
Februari	190	625	449	376	431	325	481	328	253	461	422	465	392	428
Maart	194	620	458	374	426	322	483	330	253	461	421	461	390	439

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN **45²**
IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : gemiddelde 1948 = 100

c) INDEXCIJFERS DER KLEIN-
HANDELSPRIJZEN IN BELGIE **46**

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Tijdvak	België (Minis- terie van Econo- mische Zaken)	Vere- nigde Staten (Depart- ment of Labor, Bureau de la Labor Statist- ics)	Frank- rijk (Statis- tische générale de la France) 1	Neder- land (Centr. Bureau voor de Statist- iek)	Vere- nigd Konink- rijk (Board of Trade)	Zweden (Han- dels- dienst)	Zwitser- land (Office fédéral de l'In- dustrie, des Arts et Métiers et du Travail)
1952 Gemiddelde ...	114	106	143	140	149	148	102
1953 Gemiddelde ...	107	105	138	134	149	139	98
1952 December	110	104	141	139	149	143	100
1953 Januari	109	104	141	137	149	142	99
Februari	108	104	139	136	148	141	99
Maart	108	105	140	136	150	141	99
April	106	104	139	134	152	140	98
Mei	106	104	139	135	151	140	99
Juni	107	104	139	134	151	140	98
Juli	106	105	137	133	150	139	98
Augustus	106	105	137	133	149	138	98
September ...	106	105	137	133	149	138	98
October	106	105	136	133	148	138	98
November ...	106	104	137	134	149	138	98
December	106	105	138	134	149	138	97
1954 Januari	106	v 105	v 138	v 135	v 148	138	98
Februari	106		v 138		v 148		99

¹ Frankrijk : nieuw indexcijfer der groothandelsprijsen (319 artikelen), basis 1949 = 100. Het vorig indexcijfer (185 artikelen), teruggebracht op basis 1948 = 100, beliep bij benadering 112 in 1949.

Tijdvak	Alge- meen Index- cijfer	Voe- dings- waren	Produc- ten excl. voe- dings- waren
Aantal producten	56	34	22
1952 Gemiddelde	416	392	453
1953 Gemiddelde	415	395	446
1953 Januari	416	397	445
Februari	413	393	443
Maart	412	391	444
April	412	390	445
Mei	412	390	447
Juni	414	393	446
Juli	414	393	446
Augustus	416	396	447
September	419	400	447
October	418	400	446
November	419	401	446
December	418	400	445
1954 Januari	420	404	445
Februari	424	409	445
Maart	422	407	446

PRODUCTIE

I. — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

55¹

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Steenkolenmijnen									Gemiddeld aantal extractie- dagen	Voorraad einde tijdvak (duis. tonnen)
	Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders (duizenden)		Netto-hoeveelheid opgedolven steenkool per bekken (duizenden tonnen)						Totaal		
	onder- grondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen				
1936-1938 Gemiddelde	87	125	408	353	640	451	541	2.425 ¹	24,0	1.502	
1952 Gemiddelde	98	135	400	309	601	413	809	2.532	24,3	1.673	
1953 Gemiddelde	95	132	385	307	606	417	790	2.505	24,3	3.074	
1953 Januari	98	135	407	332	629	440	831	2.639	25,1	1.767	
Februari	96	133	359	292	591	415	778	2.435	23,4	1.859	
Maart	96	133	431	329	638	446	842	2.686	25,7	2.071	
April	98	135	420	327	624	429	820	2.620	24,8	2.404	
Mei	99	137	377	296	590	412	716	2.391	22,5	2.626	
Juni	96	133	413	329	658	455	767	2.622	25,6	2.954	
Juli	92	129	311	256	499	339	734	2.139	21,7	3.010	
Augustus	90	126	365	277	575	386	729	2.332	24,1	2.955	
September	92	128	387	298	596	423	796	2.500	25,0	2.975	
October	94	130	404	327	641	431	834	2.637	25,9	3.112	
November	97	133	399	304	613	401	801	2.518	24,0	3.117	
December	97	133	350	311	619	427	833	2.540	24,0	3.074	
1954 Januari	v		389	306	618	411	831	2.555		3.096	
Februari	v		358	290	584	408	795	2.436		3.154	
Maart	v		403	321	661	459	829	2.673			

¹ Inbegrepen 82.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaken van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Cokes		Briketten		Hoogovens in werking (einde tijdvak)	Voortbrenging der metaalnijverheid (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Gemiddelde	435	3.831	142	855	37 ¹	261	253	202
1952 Gemiddelde	535	4.848	124	672	50 ²	398	416	314
1953 Gemiddelde	496	4.736	110	585	42 ²	351	366	280
1952 November	542	4.872	118	649	50	395	407	307
December	571	4.894	127	633	50	419	443	323
1953 Januari	563	4.841	128	649	50	390	415	296
Februari	493	4.817	107	617	50	342	366	263
Maart	536	4.789	94	579	49	390	398	302
April	511	4.807	82	545	47	375	391	311
Mei	517	4.778	92	569	47	368	367	270
Juni	495	4.727	106	557	46	378	394	291
Juli	477	4.690	80	556	45	330	326	238
Augustus	472	4.692	101	551	41	314	320	262
September	457	4.678	130	584	41	309	336	279
October	479	4.704	141	613	41	338	364	294
November	466	4.678	133	598	41	333	349	263
December	486	4.636	130	606	42	350	370	290
1954 Januari	499	4.618	127	599		v 359	v 373	v 284

¹ Op 31 December 1938.² Op 31 December.

II. — TEXTIELNIJVERHEID

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

Tijdvak	Spinnerij (tonnen)							Productie van ruwe weefsels van getouw gevallen (voor eigen rekening, voor openbare loondiensten en voor orders) (tonnen)				
	vlas- garen	jute- garen	hennep- garen	katoengaren		wollen garen		vlas	jute 1	katoen	wol 2	rayonne
				fijn- spinnerij	kaard- spinnerij	kamwol	kaardwol					
1952 Gemiddelde ...	898	5.141	165	6.338	436	1.375	1.081	665	3.569	5.161	1.688	373
1953 Gemiddelde ...	760	5.973	152	6.875	533	1.835	1.281	v619	v3.655	v5.591	v2.012	v525
1952 November	773	5.718	150	6.657	534	1.765	1.399	792	3.579	5.523	2.005	433
December	889	6.244	188	6.717	564	1.975	1.337	857	3.766	5.503	2.087	459
1953 Januari	692	6.133	156	6.990	587	1.878	1.150	725	3.623	5.305	1.864	511
Februari	769	5.418	140	6.422	553	1.738	1.027	615	3.394	5.207	1.777	512
Maart	819	6.016	182	6.889	605	1.974	1.203	656	3.776	5.666	1.992	544
April	730	5.861	111	6.836	541	1.704	1.269	609	3.986	5.476	1.918	535
Mei	675	5.016	146	5.885	455	1.629	1.153	525	3.252	4.705	1.717	451
Juni	791	6.066	172	6.515	500	1.838	1.571	596	3.882	5.252	2.073	504
Juli	533	5.708	97	5.180	414	1.189	1.050	480	3.675	4.717	1.805	396
Augustus	691	5.702	130	6.402	423	1.748	1.393	525	3.408	4.933	1.887	405
September ...	792	5.821	163	8.305	523	2.122	1.433	721	3.727	6.293	2.389	581
October	938	6.659	160	7.849	608	2.204	1.461	717	3.895	7.064	2.373	650
November	868	6.685	189	7.390	571	1.989	1.319	586	3.624	6.090	2.143	593
December	825	6.596	176	7.841	618	2.011	1.346	v678	v3.620	v6.382	v2.212	v617
1954 Januari	v830	v6.359	v172	v7.551	v547	v1.777	v1.222	v600	v3.177	v6.082	v1.914	v585

¹ Incl. de jutetapijten.² Incl. wollen dekens en tapijten.

III. — DIVERSE PRODUCTIES

56²

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek). — Bestuur der Douanen en Acoijnscn.

Tijdvak	Cement	Kalk	Kalksteen	Synthetische ammoniak en derivaten				Papier		Baksteen		Suiker				Brouwerijen *	Distilleerderijen (duizenden hectoliters)	Lucifers (miljoenen stukken)	Visserij Verkoop van vis ⁵	
				Primaire stikstof	Stikstof in de afgewerkte meststoffen	Samenegstelde meststoffen	Papier	Karton	Gewone baksteen	1/2 d. dag. komende steen	Voortbrengst		In consumptie gebracht	Hoeveelh. (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)					
											Ruwe suiker	Geraffineerde suiker								
	(duizenden tonnen)							(miljoen.stuks)		(duizenden tonnen)										
1936-1938 Gem.	250 ¹	117 ²	154 ²				15,5 ¹					17,5	17,2	121	20,7	16,4	35,0	4.421	2,3	7,2
1952 Gemiddelde	343	136	145	15,8	14,7	7,3	18,3	3,1	169	11,4		25,0	16,0	147	19,0	12,4	19,8	4.114	3,6	33,0
1953 Gemiddelde	386	125	163	15,2	13,8	7,7	20,1	3,3	172	12,0		31,9	16,4	158	19,5	12,4	23,1	4.694	3,7	31,8
1952 December	193	132	73	12,7	10,9	11,0	22,1	3,3	134	9,6		24,3	14,3	259	16,3	10,4	23,9	4.960	3,9	37,1
1953 Januari	171	130	73	12,5	10,6	14,6	22,4	3,5	111	9,1		0,7	12,4	220	20,7	10,3	33,4	4.758	3,9	32,4
Februari	240	120	83	11,0	9,8	13,4	21,4	3,1	92	8,1		0,4	9,4	207	14,4	10,2	30,7	4.371	3,5	35,2
Maart	384	141	174	14,9	13,2	13,7	21,8	3,3	91	8,5		0,1	13,3	188	15,9	11,9	30,0	4.770	5,6	43,9
April	410	124	185	15,8	14,2	3,6	20,2	3,2	117	11,8		—	12,3	185	20,1	12,5	11,7	5.078	3,5	29,9
Mei	495	114	154	16,3	14,8	0,5	17,4	2,5	166	11,6		—	12,6	153	17,5	14,3	17,6	4.066	3,6	24,1
Juni	467	124	182	15,6	14,0	1,5	20,1	3,5	220	13,5		—	15,7	131	19,7	14,2	29,4	5.607	3,7	29,9
Juli	433	109	180	14,9	13,5	2,9	15,0	2,6	237	14,8		—	16,0	96	24,8	14,1	12,3	4.050	3,4	27,1
Augustus	442	114	188	15,4	14,1	4,8	18,0	2,9	228	13,2		—	15,7	52	20,7	14,0	10,3	4.315	3,4	26,0
September	435	131	202	14,3	12,8	9,3	21,5	3,7	241	13,6		5,8	14,5	32	20,4	11,3	23,6	3.612	3,4	35,0
October	447	136	203	16,3	14,9	6,8	21,8	3,9	240	14,0		169,1	28,2	132	19,1	12,3	28,8	5.316	3,1	31,6
November	355	124	190	17,3	16,4	7,6	20,3	3,7	174	12,9		174,3	30,8	247	22,1	10,9	29,1	4.949	3,5	35,6
December	349	132	147	18,0	16,8	13,3	21,6	3,6	152	12,3		33,0	16,4	253	18,9	12,5	20,2	5.432	3,4	31,4
1954 Januari	256	v120	v 92	18,0	15,7	12,4	19,7	3,8	121	9,4		—	11,3	231	20,7	9,9	15,5	5.031	2,8	35,2
Februari	v181						20,5	3,8	v 99	v 8,1		—	11,5	205	18,5	9,2	17,4	5.113	3,5	30,1

¹ Gemiddelde 1938.

² Gemiddelde 1937-1938-1939.

³ Einde maand.

⁴ Aangegeven grondstoffen (hoeveelheid meel en suiker). Incl. het Groothertogdom Luxemburg.

⁵ In de vismijnen te Oostende, Nieuwpoort, Zeebrugge en Blankenberghe; in 1936-1938 : enkel verkoop op de vismijn te Oostende. Excl. haring, sprot en garnalen.

IV. — ELECTRISCHE ENERGIE *

58

(miljoenen kWh)

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Middenstand — Bestuur van Energie.

Tijdvak	Voortbrenging ¹				Invoer	Uitvoer	Totale stroomhoeveelheid opgenomen door het net (7) = (4) + (5) - (6)
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Centralen van de industriële zelfvoortbrengers	Totaal voor België (4) = (1) + (2) + (3)			
	Gemeentebedrijven (1)	Particuliere maatschappijen (2)					
1936-1938 Gemiddelde	20,4	190	228	438	5,5	2,2	441
1952 Gemiddelde	30,9	394	364	789	16,7	9,9	796
1953 Gemiddelde	32,7	400	384	817	17,8	17,9	817
1952 November	30,7	419	363	813	15,6	6,8	822
December	34,8	448	378	861	20,5	7,8	873
1953 Januari	38,3	440	388	866	13,1	8,0	871
Februari	34,6	392	355	781	6,6	8,0	780
Maart	35,6	405	398	839	8,5	6,0	841
April	32,4	363	377	772	18,8	0,7	790
Mei	26,2	349	363	738	24,2	2,8	760
Juni	29,6	366	373	769	28,2	9,8	787
Juli	26,9	337	334	698	33,5	10,8	721
Augustus	28,8	370	360	759	24,2	16,3	767
September	31,8	403	396	831	19,8	39,3	811
October	35,9	445	424	904	18,4	36,3	887
November	34,3	443	416	893	9,6	32,1	871
December	37,7	488	428	955	8,9	44,7	919
1954 Januari	41,3	488	431	960	8,6	45,9	922

* Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1951 : 238; begin 1952 : 222; begin 1953 : 221.

¹ Bruto-voortbrenging aan de klemmen der generatoren verminderd met het verbruik der hulpkringen in de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

V. — GAS
(Productie, Invoer en Uitvoer) ¹
(millioenen kubieke meters)

59

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Middenstand — Bestuur van Brandstof en Energie.

Tijdvak	Productie der gasfabrieken		Productie der cokesfabrieken			Productie van de steenkolenmijnen	Totaal in België geproduceerd gas (7) = (1) + (2) + (3) + (4) + (5) + (6)	Invoer	Uitvoer	Saldo : invoer min uitvoer (10) = (8) - (9)	Totaal in België beschikbaar gas (11) = (7) + (10)
	Regie-bedrijven en verenigingen van gemeenten	Particul. vennootschappen	Regie-bedrijven	Private vennootsch.							
				Productie bestemd voor de openbare voorzien.	Productie bestemd voor de nijverheid						
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(8)	(9)	(10)	(11)		
1952 Gemiddelde	0,05	1,06	5,60	57	77	7,05	148	0,21	1,98	-1,76	146
1953 Gemiddelde	0,05	1,06	5,25	57	75	8,81	147	0,45	2,36	-1,91	145
1952 October	0,05	0,98	5,69	55	74	8,70	145	0,36	1,98	-1,62	143
November	0,04	0,94	5,77	56	71	8,36	142	0,73	2,04	-1,31	141
December	0,04	1,00	6,41	61	76	8,27	153	0,67	2,20	-1,53	152
1953 Januari	0,04	1,01	6,51	63	77	8,42	156	0,84	2,19	-1,35	155
Februari	0,04	0,93	5,67	55	69	8,31	139	0,89	1,90	-1,01	138
Maart	0,03	1,01	6,03	62	81	9,31	159	0,66	1,91	-1,25	158
April	0,04	0,98	5,34	53	79	9,34	148	0,43	1,74	-1,31	147
Mei	0,05	1,13	5,37	55	78	8,81	148	0,48	1,58	-1,10	147
Juni	0,05	1,09	5,17	53	76	9,62	145	0,59	1,53	-0,94	144
Juli	0,06	1,19	4,54	52	68	9,39	135	0,43	1,53	-1,10	134
Augustus	0,06	1,18	4,36	55	70	8,58	139	0,45	1,53	-1,07	138
September	0,05	1,14	4,64	57	70	8,90	142	0,53	3,11	-2,58	140
October	0,05	1,05	4,92	61	76	8,36	152	0,04	4,10	-4,06	148
November	0,04	0,96	5,08	60	75	8,20	149	0,03	3,60	-3,57	146
December	0,04	0,98	5,33	62	79	8,52	155	0,03	3,61	-3,58	152

¹ Deze statistiek betreft de gasproductie verkregen door droge distillatie van de steenkolen in de gas- en cokesfabrieken, gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de scheikundige binding, gas uit de hoogovens en metaan worden gevoegd. Zij omvat eveneens de productie van metaan dat rechtstreeks uit de steenkolenmijnen komt, alsook het vloeibaar gemaakte petroleumgas dat in pijpleidingen wordt vervoerd; al die gassen dienen voor de openbare gasverdeling.

Onderhavige statistiek omvat niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas, gas uit de hoogovens, metaangas of vloeibaar gemaakt gas, die buiten de producerende fabriek worden vermengd met gas voortkomend uit de droge distillatie van steenkolen met uitzondering van het gas dat rechtstreeks aan de openbare distributie wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen, noch het kolengas of het andere gas, die voor de dekking van de eigen behoeften, voor het stoken der ovens, enz. worden gebruikt.

N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (3) (4) (5) is voor de openbare voorziening bestemd.

b) De gasproductie vermeld in de kolom (5) is bestemd voor de rechtstreekse leveringen aan andere afdelingen van de vennootschappen waartoe de betrokken cokesfabrieken behoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen.

c) Het gasvolume voortgebracht door de cokesfabrieken en steenkolenmijnen wordt herleid tot 4.250 kcal., 0° C., 760 mm Hg.

d) De cokesfabrieken welke gas zowel voor de openbare verdeling als voor het directe industriële verbruik voortbrengen zijn begrepen in het aantal cokesfabrieken overeenstemmend met kolom 5. Het totaal aantal cokesfabrieken (particuliere maatschappijen die in 1952 gas produceerden) bedraagt 18.

VERBRUIK *

I. — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

65¹

A. — Maandelijke verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100

Bron : Nationale Bank van België.

Maand	Grootwarenhuizen						Winkels met bijhuizen		Coöperaties en patroonswinkels					
	Kleding		Meubilering		Huishoudelijke artikelen en diversen		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1952	1953	1952	1953	1952	1953	1952	1953	1952	1953	1952	1953	1952	1953
Februari	364	350	569	532	507	545	396	406	228	217	542	538	586	423
Maart	443	472	598	605	560	624	386	399	243	239	546	569	579	551
April	497	499	614	609	590	667	393	406	237	236	522	560	513	504
Mei	448	486	590	570	629	659	393	403	244	229	546	551	458	449
Juni	369	419	481	538	552	619	361	402	228	243	497	551	363	388
Juli	466	496	525	558	680	726	409	434	229	235	536	586	385	397
Augustus	369	346	471	507	616	688	397	423	223	227	528	557	363	375
September	502	447	611	605	681	672	410	396	233	233	532	562	542	546
October	612	558	565	585	660	715	404	411	250	241	563	600	554	542
November	487	498	513	507	799	920	411	392	220	221	545	565	444	465
December	545	521	585	579	1.027	1.087	485	493	256	248	658	710	496	472
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
Januari	476	445	540	546	590	576	411	447	227		577		552	
Februari	350	336	532	537	545	550	406	420	217		538		423	

* Voor het verbruik van suiker, zie tabel n° 56².

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand	Grootwarenhuizen met menigvuldige afdelingen																					
	Algemeen indexcijfer	Voeding				Kleding					Meubilering			Huishouden			Tabak	Boek-papierhandel		Parf.	Spelen, speelgoed, sport, reis	
		Bederfelijk	Niet bederfelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en hoeden	Totaal ¹	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huishoud-artikelen	Huishoudtoestellen, electriciteit	Totaal	Rookgerief	Boekhandel	Papierhandel	Totaal		Toilet
1953 Februari ...	117	258	126	123	182	70	82	90	105	88	98	157	119	111	204	120	89	94	93	93	106	58
Maart	135	262	137	146	191	91	153	151	122	115	110	154	126	127	215	136	94	96	100	99	111	107
April	140	257	135	146	188	83	190	167	135	125	110	164	129	126	202	133	96	111	107	108	116	141
Mei	137	238	120	133	172	82	179	178	152	130	98	169	123	125	238	136	86	91	96	95	116	131
Juni	126	222	116	134	163	69	138	127	143	110	90	154	113	122	224	132	96	95	91	92	116	138
Juli	144	225	120	149	168	69	166	157	194	135	106	170	129	139	218	146	106	120	104	106	147	183
Augustus .	127	223	119	142	166	54	108	111	123	98	91	152	112	134	224	143	99	107	195	182	127	126
September .	137	242	137	143	182	75	144	133	123	110	110	179	135	132	298	148	99	104	200	186	119	82
October ...	152	280	140	154	201	78	207	187	150	136	103	158	123	136	328	155	110	131	123	124	125	168
November .	158	262	145	150	195	72	177	138	151	126	88	136	105	111	268	126	117	276	160	177	116	575
December .	185	333	204	175	255	63	151	134	179	138	94	165	120	155	348	174	228	301	248	256	170	415
1954 Januari ...	136	288	152	142	208	67	110	117	164	115	122	125	123	115	261	129	103	103	121	118	113	57
Februari ...	124	298	151	128	211	61	86	78	111	85	92	162	117	115	257	128	100	97	100	100	108	58

¹ Dit totaal omvat daarenboven de rubrieken : naaigereedschap, handwerken, linten en patronen; schoeisel; allerlei opschikartikelen.

Maand	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding			Coöperaties											Winkels met bijhuizen		Groot-handel
	Heren	Dames	Ondergoed en bijkom. kledingstukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding (behalve bakkerij)	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie, weelde-artikelen	Restaurant tea-room	Verechillende	Onderg., bijkom. kledingstukken, opschikartikelen	Schoenen	Algemene voedingswaren
1953 Januari	75	76	102	144	120	166	87	105	151	150	127	94	102	182	93	69	106
Februari	49	42	46	132	115	149	85	98	125	149	86	92	99	167	70	62	100
Maart	99	94	90	147	127	157	115	178	162	164	122	103	112	171	92	89	110
April	109	115	102	143	125	154	113	162	162	165	111	116	117	149	102	105	119
Mei	101	105	133	142	121	152	100	165	149	164	174	102	135	190	108	107	109
Juni	79	77	183	137	127	151	86	124	130	180	215	106	123	180	96	94	113
Juli	80	86	144	144	123	160	87	192	144	190	166	100	137	186	122	121	121
Augustus	52	48	55	138	119	152	77	129	143	166	299	100	128	209	86	84	119
September	71	75	61	149	122	157	111	217	155	160	424	107	128	211	88	81	117
October	111	131	93	151	126	167	113	151	141	174	208	94	119	185	98	94	108
November	87	84	69	140	116	156	102	136	129	165	210	93	119	161	79	86	106
December	81	90	74	163	133	192	101	136	144	216	235	117	149	160	121	96	127
1954 Januari	65	61	70											80	81	p117	

II. — TABAKSVERBRUIK

(Productie en invoer)

Bron : Administratie der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Rook-snuif- en pruim-tabak
	(miljoenen stuks)			(tonnen)
1936-1938 Gemid.	16,2	49,4	430	1.097
1952 Gemiddelde.	9,8	32,4	683	873
1953 Gemiddelde	10,9	36,9	684	834
1953 Februari ...	7,5	27,7	548	748
Maart	8,6	30,6	652	870
April	8,4	32,4	734	819
Mei	8,8	33,1	623	803
Juni	9,8	37,4	876	990
Juli	10,0	27,5	691	766
Augustus .	10,8	41,3	760	848
September .	15,5	45,5	701	906
October ...	15,3	43,9	648	818
November .	14,4	48,4	605	832
December .	12,1	46,0	723	860
1954 Januari ...	11,1	33,6	648	769
Februari ...	9,9	24,9	546	645

III. — SLACHTINGEN IN DE 12 VOOR-

NAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

Tijdvak	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
	(duizenden)				
1936-1938 Gemid.	16,5	0,7	12,2	26,7	6,5
1952 Gemiddelde.	18,7	3,1	9,5	34,8	5,1
1953 Gemiddelde	18,8	3,5	10,2	33,9	5,6
1953 Februari ...	16,4	3,0	9,3	33,0	6,6
Maart	18,0	3,3	10,9	36,7	3,9
April	19,5	3,0	12,4	38,7	3,7
Mei	17,3	2,7	10,8	33,2	2,2
Juni	18,1	2,8	10,7	34,1	2,1
Juli	19,8	3,3	11,8	35,3	2,1
Augustus .	18,1	3,1	9,9	30,9	2,0
September .	22,7	4,4	11,3	34,7	5,3
October ...	18,6	3,9	8,5	30,9	6,9
November .	18,2	4,4	8,3	31,1	11,1
December .	21,1	4,6	9,8	31,9	11,6
1954 Januari .	19,2	4,5	8,7	29,1	10,9
Februari .	17,7	4,0	9,7	27,8	7,2

VERVOER

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN 70¹

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken)

Tijdvak	Ontvangsten						Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs-coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen	Totaal	Tussen-komst van de Staat ²	Algemeen totaal			
1938 Gemiddelde ¹	74	147	5	226	—	226	239	— 13	106
1951 Gemiddelde	250	571	33	854	121	975	958	17	98
1952 Gemiddelde	276	582	35	893	76	969	955	14	99
1952 September	301	606	33	940	76	1.016	949	67	93
October	274	642	36	952	76	1.028	964	64	94
November	242	574	31	847	76	923	903	20	98
December	270	595	39	904	76	980	919	61	94
1953 Januari	280	535	44	859	53	912	992	— 80	109
Februari	238	501	37	776	53	829	931	—102	112
Maart	266	598	34	898	53	951	967	— 16	102
April	278	553	33	864	53	917	945	— 28	103
Mei	290	519	30	839	53	892	930	— 38	104
Juni	274	566	33	873	49	922	950	— 28	103
Juli	348	518	32	898	49	947	951	— 4	100
Augustus	368	571	39	979	49	1.028	924	104	90
September	301	568	33	902	49	951	923	28	97
October	268	619	36	923	49	972	951	21	98
November	250	575	37	862	49	911	905	6	99

¹ Nord-Belge inbegrepen.

² Toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd ¹

c) Transportstatistiek

1° Algemeen spoorverkeer

70²

Tijdvak	A	B	C	A + C	Reizigers		Zware goederen ²				
					Aantal	Reizigers-km.	Vervoerde tonnen	Ton-km.			Totaal
								Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
(duizenden)				(millioenen)		duizenden	(millioenen)				
1938 Gemiddelde ³	389	115	91	480	16,8	535	6.169	186	154	88	428
1952 Gemiddelde	297	99	57	354	19,1	629	5.501	203	209	94	506
1953 Gemiddelde	274	95	55	328			5.150				477
1952 November	291	97	54	345	19,5	604	5.416	202	181	87	469
December	276	109	60	336	19,9	616	5.347	178	230	104	512
1953 Januari	258	103	54	312	v 20,6	v 622	4.843	170	200	86	456
Februari	242	92	49	291	v 18,2	v 555	4.556	154	184	88	426
Maart	291	98	57	348	v 19,2	v 596	5.428	192	208	106	507
April	276	93	54	330	v 18,9	v 626	5.225	181	198	105	484
Mei	262	86	53	315	v 19,4	v 655	4.929	164	191	106	460
Juni	285	93	57	342	v 18,0	v 618	5.343	171	216	124	511
Juli	253	84	55	308	v 17,4	v 675	4.825	150	204	113	466
Augustus	272	96	43	315	v 17,7	v 670	4.733	160	169	94	423
September	282	97	56	338	v 19,0	v 629	5.258	173	210	107	489
October	313	99	58	371	v 19,1	v 605	5.890	196	215	105	517
November	286	100	57	343	v 19,1	v 596	5.557	181	208	103	493
December	267	103	62	329			5.216				488
1954 Januari	237	98	52	289			4.592				430

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

¹ Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

² Militair vervoer niet inbegrepen.

³ Nord-Belge inbegrepen, behalve wat de tonnen-km. betreft.

c) Transportstatistiek ¹70³

2° Vervoer der voornaamste zware goederen

A. — Gezamenlijk verkeer

Tijdvak	Tonnen-km.	Totaal	Land-bouw- en voedings-producten	Brandstoffen	Ertsen	Metaal-waren	Bouw-material., glas en spiegel-glas	Producten der groef-bedrijven zand, kiezel en aarde	Textiel, leer-looierijen, kleding	Chemische en artseneij-kundige producten	Nijverheidsvet, en -oliën, petroleum, teer	Diversen
	(miljoen.)											
1938 Gemiddelde ²	458	6.169	405	2.540	472	516	559	934	64	225	77	377
1952 Gemiddelde	506	5.501	229	2.072	661	721	445	640	29	228	81	395
1953 Gemiddelde	477	5.150										
1952 October	529	6.152	666	2.252	654	725	445	684	23	208	81	414
November	469	5.416	716	2.035	533	649	375	493	17	167	71	360
December	512	5.347	219	2.275	752	743	338	358	21	212	83	346
1953 Januari	456	4.843	124	2.172	659	647	326	298	18	203	81	315
Februari	426	4.556	115	1.949	627	587	314	374	20	204	71	295
Maart	507	5.428	162	2.038	700	665	465	631	26	298	81	362
April	484	5.225	124	2.011	686	653	463	665	25	172	73	353
Mei	460	4.929	105	1.899	625	582	465	641	21	176	68	347
Juni	511	5.343	102	2.029	727	667	477	677	19	211	72	362
Juli	466	4.825	124	1.945	661	534	417	551	17	217	63	296
Augustus	423	4.733	114	2.082	447	493	403	565	49	216	65	299
September	489	5.258	151	2.150	623	542	434	643	41	253	74	347
October	517	5.892	687	2.190	635	597	469	625	18	231	75	365
November	493	5.556	662	2.232	587	562	392	482	17	231	68	322
December	488	5.216										

¹ Militair vervoer niet inbegrepen.² Nord-Belge inbegrepen.B. — Belgisch binnenlands verkeer ¹70⁴

Tijdvak	Totaal	Land-bouw- en voedings-producten	Brandstoffen	Ertsen	Metaal-waren	Bouw-material., glas en spiegel-glas	Producten der groef-bedrijven zand, kiezel en aarde	Textiel, leer-looierijen, kleding	Chemische en artseneij-kundige producten	Nijverheidsvet, en -oliën, petroleum, teer	Diversen	II Nationale Maatsch. van Buurt-spoorweg.
												Vervoerde T.-km.
1938 Gemiddelde ²	3.250	231	1.523	10	130	312	673	12	85	26	248	5.858
1952 Gemiddelde	3.356	130	1.679	17	218	293	521	7	120	33	338	2.608
1953 Gemiddelde												2.019
1952 October	4.023	536	1.867	18	235	299	555	3	114	33	363	4.601
November	3.493	565	1.646	13	213	231	389	2	91	29	314	4.695
December	3.033	93	1.816	14	216	189	269	2	100	34	300	1.944
1953 Januari	2.848	40	1.750	15	200	205	230	2	103	28	275	1.286
Februari	2.654	37	1.560	11	183	199	279	2	102	28	253	1.294
Maart	3.208	35	1.666	15	200	320	495	2	141	29	305	1.867
April	3.131	31	1.610	15	198	312	539	2	87	34	303	1.784
Mei	2.898	30	1.446	13	172	304	523	2	88	30	290	1.605
Juni	3.033	30	1.497	12	181	320	551	2	104	29	307	1.805
Juli	2.824	35	1.341	12	132	266	444	3	117	25	249	1.476
Augustus	2.610	36	1.429	12	152	277	472	32	108	27	265	1.512
September	3.003	79	1.496	11	152	286	527	19	109	32	292	1.997
October	3.534	511	1.597	12	166	293	500	2	108	34	311	4.319
November	3.298	490	1.598	17	162	259	374	2	99	22	275	3.769
December												1.509

¹ Militair vervoer niet inbegrepen.² Nord-Belge niet inbegrepen, wat de N.M.B.S. betreft.

III. — HAVENVERKEER

71¹

a) Haven van Antwerpen

Bronnen : Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart					
	Aangekomen			Vertrokken			Aangekomen			Vertrokken		
	Aantal schepen	Belgische netto tonne-maat (duisend. register-tonnen)	Goederen (duisend. metrieke tonnen) ¹	Aantal schepen		Goederen (duisend. metrieke tonnen) ¹	Aantal schepen	Laad- vermogen (duisend. m ³)	Goederen (duisend. metrieke tonnen) ²	Aantal schepen	Laad- vermogen (duisend. m ³)	Goederen (duisend. metrieke tonnen) ²
				geladen	op balast							
1952 Gemiddelde	980	2.335	1.304	804	174	986	3.589	1.503	593	3.555	1.494	878
1953 Gemiddelde	1.084	2.538	1.201	925	156	1.147	3.678	1.565	713	3.677	1.573	817
1953 Maart	1.091	2.422	1.091	929	152	1.207	3.782	1.626	816	3.643	1.528	735
April	1.085	2.451	1.104	964	140	1.138	3.700	1.566	769	3.512	1.482	707
Mei	1.090	2.488	1.177	926	159	1.153	3.534	1.488	726	3.698	1.563	797
Juni	1.076	2.506	1.209	937	147	1.267	3.827	1.616	785	3.855	1.604	815
Juli	1.148	2.690	1.418	967	152	1.210	3.836	1.619	742	3.843	1.626	873
Augustus	1.121	2.807	1.261	938	185	1.334	3.665	1.597	726	3.898	1.784	962
September	1.086	2.553	1.460	921	169	1.218	3.661	1.616	698	3.715	1.635	874
October	1.163	2.697	1.269	981	179	1.150	3.907	1.652	742	4.104	1.733	894
November	1.110	2.582	1.130	936	162	1.147	3.842	1.633	721	3.740	1.622	792
December	1.158	2.678	1.100	1.009	137	1.010	3.814	1.611	679	3.775	1.624	799
1954 Januari	1.053	2.536	1.246	940	146	1.272	3.618	1.518	562	3.570	1.501	740
Februari	911	2.207		775	135		1.778	746	250	1.945	821	538
Maart	1.151	2.694		984	148		4.017	1.757	741	3.941	1.696	964

¹ Internationaal verkeer. — ² Internationaal en binnenlands verkeer.

b) Haven van Gent

71²

Bronnen : Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart	
	Aangekomen			Vertrokken			Goederen ¹	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duisenden register-ton.)	Goederen (duisenden metrieke tonnen) ¹	Aantal schepen	Tonnemaat (duisenden register-ton.)	Goederen (duisenden metrieke tonnen) ¹	Gelost	Geladen
1952 Gemiddelde	157	126	130	157	126	78	134	54
1953 Gemiddelde	156	116	117	156	117	76	118	46
1953 Maart	157	122	117	160	130	76	102	64
April	160	107	127	162	107	62	133	58
Mei	149	103	90	142	100	69	123	41
Juni	169	133	147	171	130	86	135	36
Juli	145	105	123	145	110	57	126	56
Augustus	149	125	132	150	120	46	115	38
September	162	119	144	161	123	81	109	50
October	171	129	112	169	125	87	146	44
November	172	116	128	172	122	60	137	33
December	165	112	103	169	114	102	120	55
1954 Januari	145	119		143	115			
Februari	123	103		125	100			
Maart	150	113		145	116			

¹ Internationaal verkeer.

IV. — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

72

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Geladen schepen																			
	Binnen- verkeer		Invoer		Uitvoer		Door- voer		Gehele verkeer		Binnen- verkeer		Invoer		Uitvoer		Door- voer		Gehele verkeer	
	Aantal		Duisenden metrieke tonnen		Duisenden metrieke tonnen		Duisenden metrieke tonnen		Duisenden metrieke tonnen		Millioenen ton-km.		Millioenen ton-km.		Millioenen ton-km.		Millioenen ton-km.		Millioenen ton-km.	
1952 Gemiddelde	5.398	2.932	2.150	318	10.798	1.427	1.023	769	76	3.295	159,6	63,1	49,8	9,9	282,4					
1953 Gemiddelde	7.177	3.152	2.615	400	13.344	1.778	1.039	877	94	3.788	181,3	71,1	57,4	13,4	323,2					
1952 December	4.957	2.288	1.796	282	9.323	1.468	838	702	62	3.070	160,6	50,6	40,8	8,3	260,3					
1953 Januari	4.755	2.160	1.745	299	8.959	1.379	770	647	73	2.869	153,5	48,1	38,8	9,5	249,9					
Februari	5.711	1.917	1.633	308	9.619	1.383	601	613	74	2.671	144,9	42,4	38,0	9,3	234,6					
Maart	7.913	2.990	2.407	475	13.785	2.011	964	820	113	3.908	208,0	67,8	53,0	15,2	344,0					
April	7.797	3.440	2.443	562	14.242	1.800	1.143	811	131	3.885	185,8	80,3	52,0	17,2	335,3					
Mei	7.354	3.366	2.628	458	13.806	1.821	1.118	876	109	3.924	191,6	78,3	56,9	15,0	341,8					
Juni	7.477	3.475	2.999	430	14.381	1.839	1.115	970	103	4.027	196,6	79,4	62,2	15,8	354,0					
Juli	7.215	3.287	2.865	354	13.721	1.781	1.122	940	83	3.926	175,4	73,6	61,4	12,6	323,0					
Augustus	7.473	3.311	3.071	325	14.180	1.836	1.086	1.066	78	4.066	183,3	70,7	69,5	11,8	335,3					
September	7.298	3.576	3.181	360	14.415	1.806	1.157	1.073	86	4.122	181,2	76,7	71,8	12,7	342,4					
October	8.208	3.715	2.957	358	15.238	2.001	1.263	939	87	4.290	195,3	83,4	66,3	13,6	358,6					
November	7.333	3.338	2.740	416	13.827	1.818	1.105	924	98	3.945	177,3	78,2	61,8	13,7	331,0					
December	7.595	3.244	2.656	459	13.954	1.862	1.020	846	100	3.828	182,6	74,5	57,1	13,9	328,1					

BUITENLANDSE HANDEL

VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL
VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)

75

Tijdvak	(0) Voedings- waren	(1) Dran- ken en tabak	(2) Niet eetbare grond- stoffen, behalve brand- stoffen	(8) Mine- rale brand- stoffen, smeer- middel- en der- gelijke prod.	(4) Olie en vetten van dierlijke of plant- aardige oor- sprong	(5) Schei- kundige produk- ten	(6) Fabri- katen hoofdza- kelijk gerang- schikt volgens grond- stof	(7) Ma- chines en vervoer- mate- riaal	(8) Diverse fabri- katen	(9) Niet elders genoem- de goe- deren	Totaal	Gemid- delde prijs per ton (fran- ken)	Uitvoer-(+) of invoersaldo (-) van de han- delsbalans (miljoenen franken)	Verhou- ding van uitvoer tot invoer in pCt
Waarde (miljoenen franken)														
<i>Invoer.</i>														
1953 Maart	1.767	148	2.583	962	161	486	2.292	1.751	539	93	10.782	3.402		
April	1.596	162	2.339	923	133	548	1.859	1.744	499	90	9.893	2.991		
Mei	1.537	156	2.335	927	138	449	2.009	1.549	428	73	9.601	2.895		
Juni	1.486	179	2.505	847	137	499	1.785	1.758	436	78	9.710	2.747		
Juli	1.598	153	2.592	1.019	96	486	2.002	1.707	419	54	10.126	2.809		
Augustus	1.521	145	2.429	863	135	482	1.875	1.491	387	85	9.413	2.976		
September	1.619	170	2.197	1.215	86	567	2.300	1.524	555	79	10.312	2.859		
October	1.803	176	2.253	1.028	102	545	2.449	1.659	545	82	10.642	2.863		
November	1.628	175	2.515	810	131	525	2.505	1.592	453	73	10.407	3.149		
December	1.905	219	2.557	881	115	584	2.063	1.722	438	101	10.585	3.203		
1954 Januari	1.838	151	2.475	1.060	82	473	1.871	1.428	338	80	9.796	3.053		
Februari	1.628	145	2.079	801	128	515	1.717	1.542	409	97	9.061	3.464		
Maart											v11.928	v3.113		
<i>Uitvoer.</i>														
1953 Maart	388	15	1.009	588	85	787	5.514	847	343	38	9.614	4.764	-1.168	89,2
April	324	12	896	474	78	633	5.437	1.001	326	61	9.242	5.103	- 651	93,4
Mei	332	14	824	562	86	632	5.337	997	292	45	9.121	4.641	- 480	95,0
Juni	365	18	896	717	58	634	5.494	1.017	319	17	9.535	4.109	- 175	98,2
Juli	335	19	765	599	90	541	5.258	1.092	308	50	9.057	4.393	-1.069	89,4
Augustus	441	17	606	647	74	712	4.633	909	359	37	8.435	3.719	- 978	89,6
September	392	17	806	775	80	675	5.331	963	437	51	9.527	3.851	- 785	92,4
October	483	15	878	662	58	734	5.291	1.733	417	37	10.308	4.358	- 334	96,9
November	601	10	851	547	74	655	5.298	1.185	388	55	9.664	4.245	- 743	92,9
December	534	14	913	541	98	749	5.425	1.205	361	34	9.874	5.087	- 711	93,3
1954 Januari	339	12	844	614	87	812	5.290	1.199	335	61	9.593	4.559	- 203	97,9
Februari	290	10	726	427	53	609	4.376	830	313	29	7.663	5.702	-1.398	84,6
Maart											v 9.408	v4.854	v-2.520	v78,9
Gewicht (duizenden tonnen)														
<i>Invoer.</i>														
1953 Maart	205	8,1	1.841	850	13,4	96	121	30,8	4,2	0,1	3.170			
April	203	8,5	2.019	801	10,1	118	118	25,4	4,2	0,1	3.308			
Mei	217	8,3	1.972	870	12,1	88	123	22,4	3,9	0,1	3.317			
Juni	223	9,4	2.239	810	10,4	90	113	35,3	4,3	0,1	3.535			
Juli	276	8,3	2.115	953	9,0	93	119	27,9	4,2	0,1	3.606			
Augustus	260	7,1	1.780	858	13,5	108	110	22,0	3,8	0,1	3.162			
September	243	8,8	1.943	1.127	8,2	127	121	23,9	4,8	0,1	3.607			
October	353	9,1	2.055	1.007	11,4	115	120	41,3	4,9	0,1	3.717			
November	324	8,4	1.840	850	11,7	121	121	24,4	4,0	0,1	3.305			
December	355	10,8	1.782	878	9,4	128	106	31,3	4,1	0,1	3.305			
1954 Januari	294	7,7	1.629	1.054	7,0	92	93	26,1	3,4	1,4	3.208			
Februari	207	7,2	1.392	784	10,5	110	77	22,6	3,8	2,2	2.616			
Maart											v3.832			
<i>Uitvoer.</i>														
1953 Maart	54	0,7	473	525	5,8	301	638	17,1	3,2	0,1	2.018			
April	48	0,5	438	414	5,3	228	650	23,6	3,2	0,1	1.811			
Mei	43	0,7	441	531	5,6	239	681	20,7	2,9	0,1	1.965			
Juni	54	0,8	547	671	4,2	248	768	23,5	3,3	0,1	2.320			
Juli	45	1,0	501	603	6,5	210	667	25,2	3,4	0,1	2.062			
Augustus	63	0,8	492	706	5,3	325	648	24,0	3,5	0,1	2.268			
September	52	0,7	636	833	5,8	255	663	24,3	4,0	0,1	2.474			
October	100	0,5	602	669	4,8	287	662	35,4	4,4	0,1	2.365			
November	116	0,6	598	583	6,2	255	682	31,6	4,4	0,1	2.277			
December	99	0,8	280	586	7,4	323	611	29,3	3,8	0,1	1.941			
1954 Januari	41	0,6	377	675	6,6	331	634	35,5	4,1	0,1	2.104			
Februari	38	0,5	127	440	4,4	227	483	20,4	3,7	0,1	1.344			
Maart											v1.939			

WERKLOOSHEID

I. — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81¹

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal gecontroleerde werklozen						Verloren werkdagen		
	Ingeschreven tijdens de maand			Daggemiddelden			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
	(duizenden)						(duizenden)		
1953 Maart	238	170	408	189	57	246	5.690	1.687	7.377
April	213	166	379	179	57	236	3.930	1.263	5.193
Mei	214	186	400	171	58	229	4.800	1.604	6.404
Juni	208	157	365	171	56	227	4.109	1.351	5.460
Juli	209	165	374	172	52	224	3.954	1.187	5.141
Augustus	210	149	359	164	45	209	4.749	1.318	6.067
September	203	136	339	162	42	204	3.894	1.005	4.899
October	198	135	333	163	44	207	3.932	1.051	4.983
November	232	168	400	186	51	237	5.402	1.488	6.890
December	248	200	448	214	74	288	4.721	1.620	6.341
1954 Januari	280	328	608	236	132	368	7.070	3.996	11.066
Februari	268	303	571	227	101	328	5.449	2.410	7.859
Maart				200	50	250			

II. — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

81²

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Week		Aantal werk- dagen	Het Rijk	Ant- werpen	Brabant	West- Vlaan- deren	Oost- Vlaan- deren	Hene- gouwen	Luik	Limburg	Luxem- burg	Namen
	van	tot											
(duizenden)													
Daggemiddelde der maand													
1953 Maart	—	—	30	246,1	56,0	41,5	43,6	55,3	21,8	15,6	7,3	1,0	4,0
April	—	—	22	235,9	54,0	39,6	41,3	54,2	21,7	14,4	6,5	0,6	3,6
Mei	—	—	28	228,7	52,3	38,2	38,3	54,0	21,5	14,3	6,3	0,4	3,4
Juni	—	—	24	227,5	52,0	39,2	38,0	53,2	20,9	14,2	6,1	0,5	3,4
Juli	—	—	23	223,5	50,6	38,5	36,8	53,0	20,5	14,0	6,3	0,5	3,3
Augustus	—	—	29	209,2	47,8	35,8	32,6	49,2	19,9	14,1	6,1	0,6	3,1
September	—	—	24	204,2	48,6	34,3	32,9	45,9	19,0	14,0	5,7	0,7	3,1
October	—	—	24	207,5	51,6	33,5	34,3	44,5	19,3	14,5	5,5	0,9	3,4
November	—	—	29	237,4	57,6	38,3	41,3	50,4	22,2	15,5	6,9	1,3	3,9
December	—	—	22	288,2	64,4	46,1	50,1	65,1	27,9	18,9	8,8	2,2	4,7
1954 Januari	—	—	30	368,0	77,6	58,5	62,0	77,2	37,7	26,5	14,3	5,7	8,5
Februari	—	—	24	327,8	70,5	52,4	54,9	67,5	31,8	22,8	15,3	4,9	7,7
Maart	—	—	24	249,5									
Daggemiddelde der week													
1954 Maart	7	13	6	265,0	60,2	43,2	45,6	56,6	24,3	17,8	9,4	2,7	5,2
	14	20	6	249,8	57,4	41,0	43,1	54,3	23,1	16,5	8,5	1,5	4,4
	21	27	6	244,0	56,7	40,3	42,0	52,9	22,7	15,8	8,1	1,4	4,1
	28	3	6	239,4	54,6	39,4	40,9	52,4	22,9	15,4	7,9	1,7	4,2

III. — DAGGEMIDDELTE DER GECONTROLEERDE WERKBEKWAME WERKLOZEN

81³

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Totaal ¹			Volledig werklozen ¹			Gedeeltelijk werklozen		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
	(duizenden)								
1952 Gemiddelde ²	121	76	197	74	50	124	47	26	73
1953 Gemiddelde	120	71	191	79	50	129	41	21	62
1953 Maart	122	70	192	85	50	135	37	20	57
April	110	72	182	75	50	125	35	22	57
Mei	103	73	175	68	50	118	35	23	58
Juni	101	72	173	68	49	117	33	23	56
Juli	101	69	170	70	48	118	31	21	52
Augustus	92	64	156	64	47	111	28	17	45
September	91	60	151	64	45	109	27	15	42
October	92	61	153	64	45	109	28	16	44
November	113	67	180	80	49	129	33	18	51
December	148	81	229	102	53	155	46	28	74
1954 Januari	225	81	306	118	56	174	107	25	132
Februari	194	72	266	113	52	165	81	20	101
Maart	125	66	191	92	49	141	33	17	50

¹ Excl. de volledig werklozen die wegens een lichamelijke ongeschiktheid of hun ouderdom moeilijk te plaatsen zijn.

² Raming : Tot Juni 1952 werd het aantal werkbekwame volledig werklozen geraamd door het aantal gedeeltelijk werkbekwame en moeilijk te plaatsen volledig werklozen op de 15^e van iedere maand, af te trekken van het daggemiddelde van het totaal aantal volledig werklozen.

IV. — INDELING DER INGESCHREVEN WERKLOZEN NAAR BEDRIJFSGROEP

81⁴

(Daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen) (duizenden)

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Landbouw	Bosbouw, jacht, visvangst	Mijnen	Steen	Aardewerk, glas	Diamant	Bouw-nijverheid	Hout, ameblement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leder, huiden, schoenen, nijverheid	Voeding tabak	Verkeer	Haven-arbeiders	Scheeps-herstellers	Hotels-snjahuzen	Huis-personeel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Totaal
Volledig werklozen																									
1953 Januari	16,3	1,1	1,1	2,1	8,6	3,0	40,6	11,9	25,9	2,8	1,7	1,5	28,5	18,2	4,9	12,6	17,3	—	—	6,1	5,4	0,5	13,0	1,0	224,1
1953 Februari	15,9	1,1	1,2	2,1	8,0	2,8	36,2	10,9	25,5	2,7	1,6	1,4	28,0	16,1	4,3	12,4	16,9	—	—	6,0	5,4	0,5	12,8	1,0	212,8
1953 Maart	13,5	0,8	1,2	1,6	6,2	2,9	27,1	9,3	23,9	2,7	1,7	1,4	26,5	13,4	3,9	12,3	15,9	—	—	5,7	5,3	0,5	12,7	1,0	189,5
1953 April	12,5	0,9	1,1	1,5	4,4	3,2	22,3	8,3	23,0	2,7	1,7	1,3	26,6	12,5	4,1	12,1	15,5	—	—	5,4	5,2	0,5	12,6	1,1	178,5
1953 Mei	7,9	1,0	1,2	1,4	3,8	3,2	20,2	7,9	23,3	2,7	1,8	1,4	27,4	12,6	4,6	11,3	15,2	—	—	5,2	5,2	0,4	12,4	1,2	171,3
1953 Juni	11,1	0,9	1,2	1,3	3,6	3,2	19,5	7,3	22,7	2,6	1,9	1,3	26,7	13,6	5,2	10,5	15,0	—	—	4,7	5,1	0,4	12,2	1,2	171,2
1953 Juli	10,9	0,9	1,2	1,3	3,6	3,2	20,4	7,7	23,2	2,7	1,8	1,3	26,9	13,8	5,3	10,2	15,0	—	—	4,0	5,0	0,5	11,9	1,1	171,9
1953 Augustus	9,9	0,9	1,1	1,3	3,5	3,1	19,0	7,0	22,1	2,6	1,7	1,2	24,9	13,3	4,9	10,0	14,7	—	—	4,1	4,8	0,5	11,9	1,2	163,7
1953 September	8,4	0,9	1,2	1,3	4,0	2,8	19,4	6,8	23,1	2,5	1,6	1,3	23,8	12,5	4,4	9,5	14,4	—	—	5,0	5,2	0,4	12,3	1,2	162,0
1953 October	6,7	0,9	1,2	1,3	4,9	2,7	20,3	7,0	23,6	2,5	1,6	1,3	23,3	12,1	4,5	9,6	14,7	—	—	6,2	5,3	0,4	12,5	1,0	163,6
1953 November	12,9	1,0	1,5	1,6	6,0	2,9	26,2	8,0	25,4	2,5	1,7	1,2	24,4	13,7	5,1	10,6	15,6	—	—	6,3	5,4	0,4	12,7	0,9	186,0
1953 December	16,5	1,1	1,5	1,9	7,3	3,0	35,7	10,0	27,4	2,7	1,7	1,3	27,0	16,9	6,2	11,6	17,0	—	—	6,3	5,3	0,5	12,8	0,9	214,6
1954 Januari	17,5	1,3	1,6	2,3	8,2	3,1	45,0	11,1	29,0	2,7	1,8	1,4	28,7	18,7	6,0	12,5	18,0	—	—	6,4	5,4	0,5	13,4	0,9	235,5
Gedeeltelijk en toevallig werklozen																									
1953 Januari	2,2	1,7	0,5	2,7	2,0	0,2	43,7	5,7	11,1	1,2	0,7	0,3	18,7	9,8	3,0	2,7	4,5	7,7	0,1	0,3	0,3	0,1	0,5	0,0	119,7
1953 Februari	1,8	2,3	0,1	2,6	1,7	0,2	29,6	4,5	10,8	1,0	0,7	0,3	18,2	7,6	2,4	2,6	6,9	0,1	0,3	0,4	0,1	0,5	0,0	0,0	98,7
1953 Maart	0,6	0,3	0,0	0,6	1,0	0,3	3,8	1,9	8,1	0,7	0,7	0,3	17,6	5,3	2,5	2,2	2,7	6,6	0,1	0,3	0,3	0,1	0,5	0,1	56,6
1953 April	0,6	0,3	0,4	0,6	0,9	0,4	2,5	1,6	7,5	0,7	0,9	0,3	18,3	5,7	3,7	2,2	2,6	6,7	0,3	0,3	0,3	0,0	0,5	0,1	57,4
1953 Mei	1,3	0,3	0,8	0,4	0,8	0,4	2,5	1,5	6,9	0,6	0,8	0,3	18,5	5,7	4,1	2,0	2,5	6,3	0,6	0,3	0,3	0,0	0,5	0,0	57,4
1953 Juni	1,0	0,3	0,3	0,4	0,8	0,4	2,4	1,4	7,0	0,6	0,7	0,3	15,9	7,0	5,8	2,0	2,4	5,9	0,7	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	56,3
1953 Juli	1,0	0,3	0,2	0,4	0,8	0,4	2,3	1,3	6,3	0,5	0,6	0,3	15,0	6,3	5,2	2,0	2,3	4,8	0,6	0,2	0,3	0,1	0,4	0,0	51,6
1953 Augustus	0,9	0,3	0,2	0,4	0,7	0,3	2,1	1,2	6,5	0,5	0,5	0,3	12,0	5,2	4,3	1,7	2,3	4,8	0,4	0,2	0,3	0,0	0,4	0,0	45,5
1953 September	0,7	0,4	0,5	0,4	0,6	0,3	2,1	1,1	6,8	0,4	0,3	0,2	10,7	4,6	2,2	1,6	1,8	5,8	0,6	0,3	0,3	0,1	0,4	0,0	42,2
1953 October	0,8	0,4	0,8	0,4	0,6	0,3	2,0	1,2	6,7	0,5	0,3	0,2	9,7	5,3	2,8	1,8	2,1	5,8	1,1	0,3	0,3	0,1	0,4	0,0	43,9
1953 November	1,0	0,4	0,2	0,5	0,7	0,3	3,8	1,6	7,0	0,5	0,3	0,2	10,8	7,6	4,1	1,7	2,2	5,9	1,5	0,3	0,3	0,1	0,4	0,0	51,4
1953 December	1,2	0,7	0,4	1,2	0,8	0,3	7,5	2,8	8,5	0,7	0,5	0,2	17,0	11,3	6,4	2,3	2,7	5,8	2,1	0,3	0,4	0,1	0,4	0,0	73,6
1954 Januari	2,4	2,5	0,9	4,6	1,7	0,3	52,3	6,7	12,3	0,8	0,5	0,3	16,9	9,7	3,3	3,0	4,8	6,4	1,7	0,4	0,4	0,1	0,5	0,0	132,5
Totaal gecontroleerde werklozen																									
1953 Januari	18,5	2,9	1,6	4,8	10,5	3,2	84,3	17,6	37,0	4,0	2,4	1,7	47,3	27,9	7,9	15,3	21,9	7,7	0,1	6,4	5,7	0,6	13,5	1,0	343,8
1953 Februari	17,7	3,4	1,3	4,8	9,6	3,0	65,8	15,4	36,3	3,8	2,3	1,7	46,2	23,7	6,7	15,0	20,8	6,9	0,1	6,4	5,7	0,5	13,4	1,0	311,5
1953 Maart	14,1	1,1	1,2	2,3	7,2	3,2	30,9	11,2	32,0	3,4	2,4	1,7	44,1	18,7	6,4	14,6	18,5	6,6	0,1	6,1	5,6	0,5	13,2	1,0	246,1
1953 April	13,0	1,2	1,6	2,1	5,3	3,6	24,8	9,9	30,5	3,4	2,6	1,7	44,9	18,2	7,8	14,3	18,1	6,7	0,3	5,7	5,5	0,5	13,1	1,1	235,9
1953 Mei	9,3	1,2	2,0	1,8	4,6	3,6	22,6	9,4	30,2	3,3	2,6	1,6	45,9	18,3	8,7	13,3	17,7	6,3	0,6	5,5	5,5	0,5	12,9	1,3	228,7
1953 Juni	12,2	1,3	1,5	1,7	4,5	3,6	21,9	8,7	29,7	3,2	2,5	1,5	42,6	20,6	11,0	12,4	17,3	5,9	0,7	5,0	5,4	0,4	12,6	1,3	227,5
1953 Juli	11,8	1,2	1,4	1,7	4,4	3,6	22,7	9,0	29,5	3,2	2,5	1,6	42,0	20,0	10,5	12,2	17,3	4,8	0,6	4,3	5,2	0,5	12,3	1,2	223,5
1953 Augustus	10,8	1,2	1,3	1,7	4,2	3,4	21,1	8,2	28,5	3,1	2,3	1,5	37,0	18,5	9,2	11,7	16,9	4,8	0,4	4,3	5,1	0,5	12,3	1,2	209,2
1953 September	9,1	1,3	1,7	1,7	4,6	3,1	21,5	7,9	29,9	2,9	1,9	1,5	34,5	17,1	6,6	11,1	16,2	5,8	0,6	5,3	5,5	0,5	12,7	1,2	204,2
1953 October	7,5	1,3	2,0	1,7	5,5	3,0	22,3	8,2	30,2	3,1	1,9	1,5	33,0	17,4	7,3	11,4	16,8	5,8	1,1	6,5	5,6	0,5	12,9	1,0	207,5
1953 November	13,8	1,4	1,7	2,1	6,7	3,2	30,0	9,6	32,4	3,1	2,0	1,4	35,2	21,3	9,3	12,2	17,8	5,9	1,5	6,6	5,7	0,5	13,1	0,9	237,4
1953 December	17,7	1,8	1,9	3,1	8,0	3,3	43,2	12,8	35,9	3,5	2,1	1,5	44,0	28,1	12,7	13,9	19,7	5,8	2,1	6,6	5,7	0,5	13,3	1,0	288,2
1954 Januari	19,9	3,8	2,5	6,9	9,9	3,4	97,3	17,8	41,2	3,6	2,3	1,7	45,6	28,4	9,2	15,5	22,9	6,4	1,7	6,7	5,8	0,6	13,9	1,0	368,0

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I. — BELGIE EN BELGISCH-CONGO ALGEMENE STATEN DER BANKEN ¹ (millioenen franken)

85¹

Posten	1953 30 Juni	1953 31 Juli	1953 31 Augustus	1953 30 Septemb.	1953 31 October	1953 30 November	1953 31 December	1954 31 Januari
ACTIVA								
A. <i>Spaargelden</i> (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. <i>Beschikbare en vlottende middelen</i> :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening ...	2.313	2.408	2.250	2.324	2.249	2.278	4.567	2.427
Daggeld	2.243	1.555	1.939	1.994	1.915	2.011	1.640	2.149
Bankiers	2.865	3.131	3.355	3.307	2.998	3.208	3.526	3.330
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	642	878	1.092	947	736	741	529	431
Andere te innen waard. op korte term.	3.390	3.315	3.036	2.950	3.262	3.355	3.178	3.170
Wissels	44.114	43.246	42.476	44.149	44.237	43.783	43.410	44.614
a) Handelswissels ²	10.063	9.485	9.910	10.971	10.695	11.375	11.880	12.118
b) Overheidsf. herdiscont. bij N.B.B.	10.246	11.175	11.713	11.333	11.619	11.592	10.323	10.038
c) Overheidsf. mob. bij N.B.B. tot beloop van 95 pCt	23.805	22.586	20.853	21.795	21.923	20.816	21.207	22.458
Prolongaties en voorschot. op effecten	1.334	1.391	1.374	1.329	1.540	1.509	1.512	1.388
Debiteuren wegens verstrekte accept.	7.991	8.099	7.939	7.852	7.747	7.755	8.136	8.127
Diverse debiteuren	16.125	16.824	16.199	15.872	15.854	15.222	15.792	15.601
Effecten	11.160	11.368	12.610	12.712	13.436	14.189	14.285	14.398
a) Belegde wettelijke reserve	243	237	237	237	237	237	237	237
b) Belgische overheidsfondsen	8.993	9.194	10.402	10.435	11.134	11.890	11.986	12.088
c) Buitenlandse overheidsfondsen .	78	73	73	73	96	97	93	87
d) Bankaandelen	930	902	909	908	959	959	971	981
e) Andere fondsen	916	962	989	999	1.010	1.006	998	1.005
Diversen	3.047	2.961	2.940	2.970	3.127	3.013	3.013	2.967
Niet gestort kapitaal	4	4	4	4	4	4	4	4
Totaal beschikbare en vlottende middelen	95.228	95.180	95.214	96.410	97.105	97.068	99.592	98.604
C. <i>Vastgelegde middelen</i> :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskost.	2	2	4	4	4	4	4	4
Gebouwen	833	824	826	832	842	847	850	858
Part. in dochtermaatsch. voor immobil.	290	248	248	248	254	254	254	254
Vord. op dochtermaatsch. voor immob.	249	248	250	253	251	255	256	255
Materieel en meubilair	110	118	120	119	123	126	112	114
Totale vastgelegde middelen...	1.484	1.440	1.448	1.456	1.474	1.486	1.476	1.485
Totaal der activa...	96.712	96.620	96.662	97.866	98.579	98.554	101.068	100.089
PASSIVA								
A. <i>Spaargelden</i> (art. 15, konink. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. <i>Opvraagbaar</i> :								
Bevoorr. of gewaarborgde schuldeisers	638	632	768	563	967	484	504	522
Daggeld	6	1	10	4	5	2	2	7
Bankiers	6.295	6.237	6.200	5.968	6.151	6.344	7.373	7.151
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	1.137	1.448	1.389	1.324	1.499	1.596	1.583	1.272
Geaccepteerde wissels	7.991	8.099	7.939	7.852	7.747	7.755	8.136	8.126
Andere te bet. waarden op korte term.	1.532	1.646	1.124	1.389	1.958	1.499	1.650	1.707
Crediteuren wegens wissels ter incasso	1.049	1.017	1.089	916	846	857	805	705
Deposito's en crediteuren	65.369	64.455	65.134	66.680	65.917	66.428	67.430	66.763
a) Dad. opvr. a. en op ten h. 30 d.	57.831	56.610	57.228	58.724	57.371	58.080	58.987	58.620
b) Op meer dan 30 dagen	7.538	7.845	7.906	7.956	8.546	8.348	8.443	8.143
Obligaties en kasbons	1.206	1.237	1.285	1.490	1.631	1.739	1.921	2.042
Nog te storten bedr. op fonds. en part.	640	640	641	640	637	637	641	640
Diversen	4.810	5.204	5.078	5.034	5.207	5.208	4.928	5.016
Totaal opvraagbaar...	90.673	90.616	90.657	91.860	92.565	92.549	94.973	93.951
C. <i>Niet opvraagbaar</i> :								
Kapitaal	3.508	3.503	3.503	3.503	3.513	3.525	3.556	3.576
Niet beschikb. res. wegens uitgiftepr.	125	113	113	113	113	100	109	109
Wettelijke res. (art. 13, kon. besl. 185)	246	240	240	240	240	240	240	248
Beschikbare reserve	2.071	2.055	2.056	2.057	2.057	2.056	2.115	2.133
Reservefonds	89	93	93	93	91	84	75	72
Totaal niet opvraagbaar...	6.039	6.004	6.005	6.006	6.014	6.005	6.095	6.138
Totaal der passiva...	96.712	96.620	96.662	97.866	98.579	98.554	101.068	100.089

¹ De globale staat bevat, wat betreft de banken, welke haar bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermaatschappijen ».

² De portefeuille van de Nationale Bank van België en de parastatale instellingen aan wissels door de banken geherdisconteerd, beliep op 30 Juni, 31 Juli, 31 Augustus, 30 September, 31 October, 30 November, 31 December 1953 en 31 Januari 1954 respectievelijk 6.915, 7.586, 7.411, 6.585, 7.180, 7.048, 8.025 en 6.797 millioenen franken die niet bevat zijn in de handwissels.

(millioenen franken)

Posten	1954 25 Februari	1954 4 Maart	1954 11 Maart	1954 18 Maart	1954 25 Maart	1954 1 April	1954 8 April	1954 14 April
ACTIVA								
Goudvoorraad	39.356	39.356	39.356	39.356	39.354	39.354	39.354	39.354
Tegoed op het buitenland	617	583	563	634	490	482	464	391
Te ontvangen deviezen en goud	1.795	1.770	1.745	1.720	1.695	1.670	1.645	1.620
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
a) E.B.U. { zonder bijzondere prov.	11.212	11.146	11.306	11.332	11.519	11.439	11.363	} 13.761
b) landen, leden van de E.B.U.	2.527	2.593	2.433	2.497	2.311	2.390	2.466	
c) andere landen	751	854	1.034	624	635	586	594	366
d) andere landen	289	292	304	308	310	307	328	329
Deb. weg. termijnverk. v. dev. en goud	20	20	20	20	20	20	20	20
Handelspapier op België	4.869	4.589	6.808	5.642	4.974	6.825	6.433	5.844
Voorschotten op overheidsfondsen	1	77	156	127	41	268	46	26
Mobilisering van speciale rekeningen E.B.U.	302	313	290	329	410	391	337	223
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 September 1948 en 15 April 1952) :								
a) schatkis-certificaten	7.335	8.725	4.615	4.875	5.345	5.035	5.510	6.240
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	6	6	6	6	6	6	6	6
c) andere Belgische overheidseffecten .	76	74	44	34	42	104	103	97
Deel- en pasmunt	260	254	271	290	299	291	282	291
Tegoed bij de Dienst { rekening A	2	2	2	2	2	2	397	2
der Postchecks { rekening B	324	183	147	127	116	96	8	—
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 Juli 1948)	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	1.677	1.692	1.717	1.741	1.765	1.783	1.787	1.787
Gebouwen, materieel en meubelen	967	967	967	967	967	967	967	967
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	746	745	745	745	745	745	741	741
Diversen	368	410	380	395	397	426	521	429
	108.160	109.311	107.569	106.431	106.103	107.847	108.032	107.154

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	98.234	99.348	98.344	97.374	97.274	99.122	99.368	98.682
Rekeningen-courant :								
Schatkist { gewone rekening	1	5	6	4	5	2	6	4
rekeningen Accoord voor Econom. Samenwerking	104	104	111	116	119	117	118	118
Banken in het buitenl. : gew. rekeningen	1.196	1.172	1.146	1.161	1.127	1.137	1.095	1.104
Diverse rekeningen-courant	2.067	2.110	1.473	1.422	1.499	1.222	1.294	1.264
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
Landen, leden van de E.B.U.	531	757	845	565	579	683	597	476
Andere landen { a)	396	286	313	308	311	287	295	252
{ b)	324	183	147	127	116	96	8	—
Totaal der verbintenissen op zicht	102.853	103.965	102.385	101.077	101.030	102.666	102.781	101.900
Speciale prov. wegens voorschot. E.B.U. :								
a) speciale rekeningen	2.528	2.593	2.433	2.497	2.310	2.390	2.466	2.222
b) schatkist — accoord E.B.U.	—	—	—	—	—	—	—	246
Te leveren deviezen en goud	26	29	26	128	26	32	28	26
Pensioenkas van het Personeel	746	745	745	745	745	745	741	741
Diversen	215	187	188	192	200	222	224	227
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	1.392	1.392	1.392	1.392	1.392	1.392	1.392	1.392
	108.160	109.311	107.569	106.431	106.103	107.847	108.032	107.154

VAN DE CENTRALE BANK VAN BELGISCH-CONGO EN RUANDA-URUNDI

(millioenen franken)

Posten	1953 31 Juli	1953 31 Augustus	1953 30 September	1953 31 October	1953 30 November	1953 31 December	1954 31 Januari	1954 28 Februari
ACTIVA								
Goudvoorraad	3.915	3.937	3.956	3.996	4.024	4.297	4.449	4.746
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud ...	5.366	5.583	5.834	5.716	5.970	5.781	5.919	5.939
Tegoed in Belgische franken :								
Banken in diverse organismen	1	1	1	116	327	219	239	315
Certificaten der Belgische Schatkist ...	1.025	1.900	1.600	1.191	1.191	1.213	1.239	1.258
Andere tegoeden	14	102	287	333	825	1.232	1.080	1.192
Te ontvangen Belgische franken	1.275	—	—	—	—	—	—	—
Tegoed in andere deviezen	20	33	71	41	34	63	191	53
Deb. wegens termijnverk. v. dev. en goud	11	—	—	—	—	—	—	—
Handelspapier op Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi	13	5	6	5	5	29	39	49
Voorsch. op overheidsf. en edele stoffen	27	24	37	24	29	16	12	17
Tegoed bij de diensten der Postchecks ...	19	2	4	19	2	2	15	14
Overheidseffecten (art. 6, § 1, litt. 3a der statuten) uitgegeven door Belg. Congo	—	50	50	75	125	100	50	50
Belgische overheidseff. uitgeg. in Cong. fr.	4.436	4.436	4.436	4.436	4.436	4.436	4.436	4.436
Overheidsfondsen (art. 6, § 1, litt. 12 en 13 der Statuten)	103	103	103	103	103	103	408	408
Gebouwen, materieel, meubelen	75	75	77	78	82	85	87	90
Diversen	162	171	177	186	193	10	13	24
	16.462	16.422	16.639	16.319	17.346	17.576	18.177	18.591

PASSIVA								
Biljetten en metalen in omloop	4.487	4.477	4.399	4.278	4.215	4.458	4.454	4.416
Rekeningen-courant en div. crediteuren :								
Belgisch-Congo	1.612	1.364	878	599	1.506	3.692	4.355	4.121
Ruanda-Urundi	779	796	819	793	796	867	790	774
Diverse rekeningen-courant	4.413	4.653	5.248	6.254	6.797	4.380	4.534	4.775
Te betalen waarden	1.626	123	176	145	186	83	106	292
<i>Totaal der verbintenissen op zicht</i>	12.917	11.413	11.520	12.069	13.500	13.480	14.239	14.378
Verbintenissen in Belgische franken :								
Op zicht	1.032	1.129	1.106	647	562	1.056	1.032	938
Op termijn	245	1.469	1.361	1.232	1.197	1.115	1.045	1.030
Verbintenissen in buitenlandse deviezen :								
In omzetbare deviezen	1.819	1.944	1.999	1.600	1.394	1.277	1.234	1.625
In andere deviezen	21	12	22	12	10	26	11	11
Te leveren buitenlandse deviezen en goud	11	33	195	260	209	344	300	249
Diversen	267	272	286	349	324	128	166	210
Kapitaal	150	150	150	150	150	150	150	150
	16.462	16.422	16.639	16.319	17.346	17.576	18.177	18.591

GELDOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN ¹

85⁴

(millioenen franken)

Einde der maand	Ter beschikking van de Belgische economie									Dadelijk opeisbare rekening-tegoeden in Belgische franken van het buitenland
	Chartaalgeld			Giraalgeld				Geldvoorraad ter beschikking van de Belgische economie	pCt van het chartaalgeld in de totale geldvoorraad	
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Voorraad chartaalgeld *	Rekening-courantsaldi van de Nationale Bank van België *	Tegoed op Post-rekening *	Dadelijk en op ten hoogste één maand opeisbare deposito's bij de banken en parastatale instell. *	Voorraad giraalgeld			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7) = (4) + (5) + (6)	(8) = (3) + (7)	(9) = (8) / (8)	
1952 Februari	5.462	94.713	98.913	562	19.883	45.968	66.413	165.326	59,8	17.785 ²
1952 December	5.506	97.784	102.001	681	19.781	50.659	71.121	173.122	58,9	7.971
1953 Januari	5.524	97.466	101.645	476	20.026	49.804	70.306	171.951	59,1	6.918
Februari	5.504	97.939	102.095	691	20.351	48.835	69.877	171.972	59,4	7.456
Maart	5.472	97.297	101.440	534	20.107	49.760	70.401	171.841	59,0	7.509
April	5.489	97.908	102.110	519	19.546	49.118	69.183	171.293	59,6	7.677
Mei	5.490	97.802	101.930	570	20.154	49.469	70.193	172.123	59,2	7.464
Juni	5.498	98.393	102.582	591	21.127	49.918	71.636	174.218	58,9	6.790
Juli	5.564	100.846	105.064	523	20.605	48.982	70.110	175.174	60,0	7.510
Augustus	5.601	100.504	104.803	480	20.500	49.146	70.126	174.929	59,9	7.620
September ...	5.631	100.072	104.379	509	21.421	50.387	72.317	176.696	59,1	7.848
October	5.619	99.896	104.191	517	20.369	49.484	70.370	174.561	59,7	7.916
November ...	5.606	99.626	103.869	568	20.641	50.373	71.582	175.451	59,2	7.763
December	5.623	101.592	105.924	625	21.403	51.426	73.454	179.378	59,1	7.733
1954 Januari	5.617	100.330	104.604	594	20.724	50.920	72.238	176.842	59,2	7.867
Februari	5.621	99.346	103.600	881	20.142	50.717	71.740	175.340	59,1	8.032

* Na aftrekking van de kasmiddelen van het bankwezen.

¹ Cf. Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, Decemernummer 1949, vol. II nr 6 : « Berekening van de geldvoorraad in de Belgische economie », blz. 837 en volgende.

² De overdracht der functies van circulatiebank door de Bank van Belgisch Congo aan de Centrale Bank van Belgisch Congo en Ruanda-Urundi bracht enkele verschuivingen teweeg wat de kolom : « Tegoeden van het buitenland in dadelijk opvraagbare rekeningen in Belgische franken » betreft.

Inderdaad, kwamen onder deze laatste voorheen de verplichtingen voor van de zetels in het moederland van de Bank van Belgisch Congo tegenover de Congolese bijbanken.

Een deel dier rekeningen werd opgeslorpt bij de overname der activa en passiva door de nieuwe circulatiebank; de zetels in Afrika hebben het saldo in Congolese franken omgezet. De sterke daling der tegoeden van het buitenland houdt hoofdzakelijk verband met die belangrijke, meer schijnbare dan werkelijke, bewegingen.

SNELHEID VAN DE GIRALE GELDOMLOOP IN BELGIE

85⁵

Maand	Postrekeningen ¹	Maand	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken
1952 December	3,83	1952 December	1,87
1953 Januari	3,69	1953 Januari	1,66
Februari	3,88	Februari	1,60
Maart	3,42	Maart	1,70
April	3,96	April	1,72
Mei	4,27	Mei	1,64
Juni	3,64	Juni	1,77
Juli	4,02	Juli	1,83
Augustus	3,84	Augustus	1,61
September	3,35	September	1,59
October	3,75	October	1,80
November	3,83	November	1,59
December	3,91	December	1,86
1954 Januari	4,07	1954 Januari	1,66
Februari	3,75	Februari	1,78

¹ Zie tabel nr 86.

N. B. — De coëfficiënten van omloopnelheid der postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

II. — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

BANQUE DE FRANCE
(milliarden franse frank)

86¹

Posten	1953 10 September	1953 8 October	1953 5 November	1953 10 December	1954 7 Januari	1954 4 Februari	1954 4 Maart	1954 8 April
ACTIVA								
Goudvoorraad	201	201	201	201	201	201	201	201
Dad. opeisbare tegoeden in het buitenl. en tegoeden bij de Europese Betalingsunie	4	6	10	14	16	19	22	25
Deelmunten	8	8	8	7	7	8	8	8
Postrekeningen	32	23	29	26	33	24	25	26
Voorsch. a/h Fonds v. stab. der Wisselk. ¹	—	—	10	16	17	25	41	43
Verhandelbare Schatkistbon : Verplichting v.d. Staat betreffende het gouddeposito van de Nationale Bank van België ...	4	4	4	4	4	4	4	4
Renteloze leningen aan de Staat ²	50	50	50	50	50	50	50	50
Voorlopige buitengewone voorschotten a.d. Staat van 25-8-1940 tot 20 Juli 1944 ³	426	426	426	426	426	426	426	426
Voorlopige voorschotten aan de Staat ⁴ ...	200	200	200	200	195	195	195	195
Bijzondere voorschotten aan de Staat ⁵	187	196	175	200	208	212	211	196
Discontoportefeuille	929	973	932	921	971	923	932	1.045
<i>Gedisconteerde binnenlandse wissels ...</i>	603	599	543	541	558	535	557	661
<i>Gedisconteerde buitenlandse wissels ...</i>	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
<i>Wissels door het « Office des Céréales » gewaarborgd ⁶</i>	14	39	54	61	61	57	48	35
<i>Wissels ter mobilis. van halflange kred.</i>	312	335	335	319	352	331	327	349
In het binnenl. aangek. verhandelb. pap. ⁷	257	230	265	248	267	263	243	211
Voorsch. met 30 d. loopt. op overheidsf ^{sen}	23	22	18	16	17	16	15	11
Voorschotten op effecten	8	8	9	8	8	8	8	8
Voorschotten op goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Bankgebouwen en -meubelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renten met bijzondere bestemming ⁸ ...	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wissels welke worden geïncasseerd	24	17	34	19	30	35	35	16
Diversen	50	51	50	50	50	50	51	46
Totaal	2.403	2.415	2.421	2.406	2.500	2.459	2.467	2.511
PASSIVA								
Dadelijk opeisbare verbintenissen :								
Bankbiljetten in omloop	2.194	2.234	2.214	2.208	2.295	2.276	2.297	2.340
Rekeningen-courant	140	118	126	124	142	117	115	109
<i>Rekening-courant van de Schatkist</i>	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
<i>Rekeningen-courant akkoorden voor economische samenwerking</i>	0,4	1	1	0,4	0,6	0,6	0,6	0,1
<i>Rekeningen-courant der Franse en buitenlandse banken en financiële instellingen</i>	86	61	72	69	78	60	58	53
<i>Andere rekeningen-courant en gelddeposito's; andere dadelijk opeisbare verplichtingen</i>	54	56	54	55	64	56	57	56
Kapitaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Bij het kapitaal gevoegde winsten ⁹	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Wettelijke reserves van roerende goederen ⁸	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve van onroerende goederen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	68	62	80	73	62	66	54	62
Totaal	2.403	2.415	2.421	2.406	2.500	2.459	2.467	2.511

¹ Overeenkomst van 27 Juni 1949.

² Wet van 9 Juni 1857, overeenkomst van 29 Maart 1878, wet van 18 Juni 1878, verlengd, wetten van 17 November 1897, 29 December 1911, 20 December 1918 en 25 Juni 1923, overeenkomst van 12 November 1938, decreet van 12 November 1938, overeenkomst van 27 Maart 1947, wet van 29 Maart 1947.

³ Overeenkomsten van 25 Augustus, 29 October, 12 December, 30 December 1940, 20 Februari, 30 April, 10 Mei, 11 Juni, 11 September, 27 November, 26 December 1941, 5 Maart, 30 April, 11 Juni, 17 September, 19 November 1942, 21 Januari, 31 Maart, 8 Juli, 30 September, 16 December 1943, 23 Maart, 17 Mei en 20 Juli 1944.

⁴ Overeenkomst van 29 September 1938, goedgekeurd bij decreet van 1 September 1939, overeenkomst van 29 Februari 1940, goedgekeurd bij decreet van 29 Februari 1940, overeenkomst van 9 Juni 1940, goedgekeurd bij decreet van 9 Juni 1940, overeenkomst van 8 Juni 1944, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1944, overeenkomst van 24 Juni 1947, goedgekeurd bij de wet van 26 Juni 1947, overeenkomst van 25 September 1947, goedgekeurd bij decreet van 1 October 1947, overeenkomst van 22 Januari 1953, goedgekeurd bij de wet van 23 Januari 1953.

⁵ Overeenkomst van 11 Juli 1953, goedgekeurd bij de wet van dezelfde dag.

⁶ Wet van 15 Augustus 1936, decreet van 29 Juli 1939, wet van 19 Mei 1941.

⁷ Decreet van 17 Juni 1938.

⁸ Wet van 17 Mei 1894, decreten van 27 April en 2 Mei 1848, wet van 9 Juni 1857.

⁹ Wetten van 9 Juni 1857 en 17 November 1897.

BANK OF ENGLAND
(*millioenen £*)

86²

Posten	1953 9 September	1953 7 October	1953 4 November	1953 9 December	1954 6 Januari	1954 10 Februari	1954 10 Maart	1954 7 April
--------	---------------------	-------------------	--------------------	--------------------	-------------------	---------------------	------------------	-----------------

Issue department

ACTIVA

Rijkschuld	11	11	11	11	11	11	11	11
Andere overheidsfondsen	1.561	1.561	1.561	1.661	1.611	1.561	1.561	1.611
Andere effecten	1	1	1	1	1	1	1	1
Munten andere dan goudmunten	2	2	2	2	2	2	2	2
Bedrag der uitgifte van chartaalgeld	1.575	1.575	1.575	1.675	1.625	1.575	1.575	1.625
Gouden munten en baren	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
(248/0 sh per oz. fine)	1.575	1.575	1.575	1.675	1.625	1.575	1.575	1.625

PASSIVA

Uitgegeven bankbiljetten :								
In omloop	1.540	1.535	1.539	1.620	1.592	1.543	1.562	1.592
Bij het banking department	35	40	36	55	33	32	13	33
	1.575	1.575	1.575	1.675	1.625	1.575	1.575	1.625

Banking department

ACTIVA

Overheidsfondsen	338	338	326	317	333	316	334	319
Andere effecten :								
Disconto en voorschotten	8	9	11	5	10	18	15	14
Effecten	13	14	32	22	16	23	18	14
Bankbiljetten	35	40	36	55	34	32	14	33
Munten	2	2	2	2	2	2	2	3
	396	403	407	401	395	391	383	383

PASSIVA

Kapitaal	15	15	15	15	15	15	15	15
Reserves	4	8	3	4	3	3	3	3
Overheidsdeposito's :								
Overheidsrekeningen (incl. Schatkist, Spaarbanken, Commissarissen van de Rijkschuld en de Dividendrekeningen)	14	10	21	15	12	16	17	13
Bijzondere rekening van de Schatkist ...	20	17	18	7	7	5	5	1
Andere deposito's :								
Banken	276	287	281	290	288	287	278	287
Andere rekeningen	67	71	69	70	70	65	65	64
	396	403	407	401	395	391	383	383

FEDERAL RESERVE BANKS ¹

(millioenen \$)

86³

Posten	1953 9 September	1953 7 October	1953 4 November	1953 9 December	1954 6 Januari	1954 10 Februari	1954 10 Maart	1954 7 April
ACTIVA								
Goudcertificaten	20.140	20.081	20.043	20.469	20.453	20.384	20.399	20.399
Fonds tot terugbetaling van F.R.-biljetten	850	860	854	876	897	887	876	879
Totaal reserves goudcertificaten	20.990	20.941	20.897	21.345	21.350	21.271	21.275	21.278
Andere kasmiddelen	308	329	330	301	383	450	426	405
Disconto en voorschotten	491	281	822	727	170	440	411	177
Leningen aan het bedrijfsleven	3	3	3	2	2	2	2	2
Overheidsfondsen :								
Rechtstreeks aangekocht								
Wissels	1.742	2.056	2.106	2.421	2.596	2.085	1.961	1.911
Certificaten	4.996	5.852	5.851	5.817	5.817	5.816	6.051	6.051
Biljetten	13.774	13.774	13.774	13.264	13.264	13.264	13.029	13.029
Obligaties	4.522	3.666	3.666	3.641	3.641	3.641	3.641	3.641
Totaal rechtstreeks aangekocht	25.034	25.348	25.397	25.143	25.318	24.806	24.682	24.632
Aangehouden krachtens een inkoopovereenkomst	92	—	49	202	66	57	—	—
Totaal der nationale overheidsfondsen ...	25.126	25.348	25.446	25.345	25.384	24.863	24.682	24.632
Totaal der leningen en overheidsfondsen	25.620	25.632	26.271	26.075	25.556	25.305	25.095	24.811
Tegoeden op buitenlandse banken	—	—	—	—	—	—	—	—
F.R.-bankbiljetten van andere banken ...	166	171	165	158	232	168	172	140
Niet-geïnde kasmiddelen	3.248	3.409	3.581	3.484	4.015	3.499	3.516	3.356
Onroerende goederen	50	50	50	50	52	53	53	53
Andere tegoeden	189	182	220	186	160	205	154	152
Totaal activa.....	50.571	50.714	51.514	51.599	51.748	50.951	50.691	50.195

PASSIVA

F.R.-bankbiljetten in omloop	26.174	26.099	26.150	26.576	26.406	25.772	25.683	25.540
Deposito's :								
Aangesloten banken — reservereken. ...	19.104	19.303	19.779	19.720	20.183	19.654	19.640	19.272
U.S. Schatkist — algemene rekening ...	574	525	664	488	222	636	448	570
Buitenlandse	569	484	452	491	440	473	487	491
Andere	363	370	376	331	397	338	346	371
Totaal deposito's	20.610	20.681	21.271	21.030	21.242	21.103	20.921	20.704
Niet onmiddellijk beschikbare kasmiddelen	2.889	2.803	3.022	2.877	3.051	2.989	2.974	2.810
Andere verplichtingen en dividenden	19	21	20	23	17	17	16	18
Totaal passiva.....	49.492	49.604	50.463	50.506	50.716	49.881	49.594	49.072

KAPITAALREKENINGEN

Volstort kapitaal	261	262	263	264	266	269	270	270
Overschot (sectie 7)	585	585	585	585	625	625	625	625
Overschot (sectie 13b)	27	27	27	28	27	27	27	28
Andere kapitaalrekeningen	206	236	176	216	114	149	175	200
Totaal passiva en kapitaalrekeningen	50.571	50.714	51.514	51.599	51.748	50.951	50.691	50.195
Eventuele verplichtingen wegens accepten voor buitenl. correspondent. aangekocht	26	26	22	22	25	14	9	14
Verpl. wegens len. a/h part. bedrijfsleven	3	3	3	3	4	3	3	3
Verhouding der reserves goudcertificaten tot de deposito's en de F.R.-bankbilj.	44,9 %	44,8 %	44,1 %	44,8 %	44,8 %	45,4 %	45,7 %	46,0 %

¹ Algemene staat van de twaalf federal reserve banken.

NEDERLANDSCHE BANK

86⁴

(millioenen gulden)

Posten	1953 7 September	1953 5 October	1953 9 November	1953 7 December	1954 4 Januari	1954 8 Februari	1954 8 Maart	1954 5 April
ACTIVA								
Wissels, promessen en schuldbr. in disc. ¹	—	—	—	—	—	—	—	—
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven, door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o , van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	—	—	—	—
Schatkistpapier, door de Bank overgen. v. de Staat ingev. overeenk. v. 26-2-1947	217	217	217	217	517	517	517	517
Voorschotten in rekening-courant op onderpand (incl. beleningen)	35	36	33	34	34	31	35	31
op effecten, enz. ²	34	35	31	32	32	28	33	30
op goederen en celen	1	1	2	2	2	3	2	1
Voorschotten aan het Rijk (art. 20 van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	—	—	—	—
Boekvordering op de Staat ingevolge overeenkomst van 26-2-1947	1.000	1.000	1.000	1.000	700	700	700	400
Munt en muntmateriaal	2.636	2.753	2.792	2.791	2.808	2.995	2.936	2.936
Gouden munt en gouden muntmateriaal	2.620	2.737	2.775	2.775	2.792	2.981	2.924	2.924
Zilveren munt, enz.	16	16	17	16	16	14	12	12
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten	1.532	1.471	1.555	1.634	1.611	1.514	1.543	1.496
Buitenlandse betaalmiddelen	1	1	1	1	1	1	1	1
Vorderingen in gulden voortvloeiende uit betalingsaccorden	280	273	221	214	239	197	199	187
Belegging van kapitaal, reserves, pensioenfondsen en voorzieningsfondsen	174	175	175	175	175	175	174	174
Gebouwen en inventaris	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen	32	35	35	40	37	39	42	44
	5.908	5.962	6.030	6.107	6.123	6.170	6.148	5.787

PASSIVA								
Kapitaal	20	20	20	20	20	20	20	20
Reservefondsen	23	23	23	23	23	23	23	23
Bijzondere reserves	95	95	95	95	95	95	95	95
Pensioenfondsen	35	35	35	35	35	35	35	36
Voorzieningsfondsen personeel in tijdelijken dienst	1	1	1	1	1	1	1	1
Bankbiljetten in omloop (oude uitgiften)	32	31	31	31	31	30	30	30
Bankbiljetten in omloop (nieuwe uitg.)	3.120	3.161	3.140	3.182	3.316	3.201	3.242	3.301
Bankassigntaties in omloop	—	—	—	—	—	—	5	—
Rekening-courant saldo's	2.492	2.488	2.555	2.567	2.477	2.635	2.545	2.156
's Rijks Schatkist	973	759	524	697	954	936	1.074	580
's Rijks Schatkist, bijzondere rekening	1.195	1.195	1.201	999	1.002	1.002	1.027	1.027
Saldo's van banken in Nederland	105	263	520	574	263	420	186	305
Saldo's voortvloeiende uit betalingsacc.	58	65	87	119	89	85	93	76
Andere saldo's van niet-ingezetenen	33	33	27	16	17	21	23	23
Andere saldo's	128	173	196	162	152	171	142	145
Saldo's luidende in buitenl. geldsoorten	55	72	92	107	77	78	100	82
Diverse rekeningen	35	36	38	46	48	52	52	43
	5.908	5.962	6.030	6.107	6.123	6.170	6.148	5.787

¹ Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen)	—	—	—	—	—	—	—	—
² Waarvan aan Indonesië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad n ^o 99)	24	24	24	24	24	24	24	24

N. B. — Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin gulden saldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden zijn belegd	13	19	23	22	22	128	40	34
— Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntbilj.	145	146	147	148	151	147	147	148

SVERIGES RIKSBANK

(millioenen Kr.)

86⁵

Posten	1953 31 Augustus	1953 30 September	1953 30 October	1953 30 November	1953 31 December	1954 30 Januari	1954 27 Februari	1954 31 Maart
ACTIVA								
Gouden munten en -baren	450	455	483	482	481	481	481	481
Meerwaarde van het goud	607	612	650	650	649	648	647	647
Buitenlandse overheidsfondsen *	374	361	380	388	424	462	477	459
Buitenlandse wissels *	56	60	67	63	68	65	56	63
Netto-vorderingen op buitenlandse banken en bankiers *	896	940	926	965	999	983	885	806
Andere buitenlandse tegoeden	1	1	1	1	1	1	1	1
Zweedse schatkistwissels en -obligaties *	2.376	2.389	2.352	2.326	2.786	2.284	2.342	2.299
Binnenlandse wissels *	106	47	47	47	45	45	45	46
Leningen op onderpand *	196	196	202	202	207	202	231	206
Voorschotten in rekening-courant *	63	110	76	76	105	45	131	132
Leningen op afbetaling	59	59	59	58	58	58	58	58
Pensioenfonds gedeponoord bij het Bestuur der Overheidsschuld	7	7	7	7	7	7	7	7
Munten (andere dan gouden)	7	7	6	6	6	10	11	14
Binnenlandse cheques en bankwissels ...	3	9	10	6	23	4	9	6
Andere binnenlandse activa	70	67	47	23	60	49	49	48
Aandeel van Zweden in het I.M.F.	517	517	517	517	517	517	517	517
Aandeel van Zweden in het kapitaal van de I.B.H.O., volstort gedeelte	103	103	103	103	103	103	103	103
Totaal.....	5.891	5.940	5.933	5.920	6.539	5.964	6.050	5.893
PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop ¹	4.321	4.365	4.503	4.511	4.835	4.610	4.584	4.459
Bankwissels	2	3	2	1	2	2	1	2
Rekening-courant saldi	461	457	304	287	545	282	388	330
<i>Staatsinstellingen</i>	228	406	192	205	363	177	357	309
<i>Handelsbanken</i>	218	39	109	79	180	103	29	19
<i>Andere depositohouders</i>	15	12	3	3	2	2	2	2
Deposito's met minimum 45 d. vooropzeg ²	206	206	206	206	208	115	119	120
Koersverschilrekening	235	235	235	235	235	235	236	236
Andere verplichtingen	44	53	63	60	95	21	25	49
Kapitaal	50	50	50	50	50	50	50	50
Fonds voor leningen op afbetaling	65	65	65	65	65	65	65	65
Reservefonds	20	20	20	20	20	20	20	20
Pensioenfonds	7	7	7	7	7	7	7	7
Overgedragen winsten	1	1	1	1	1	1	1	1
Winst voor 1953	—	—	—	—	—	80	80	80
Internationaal Monetair Fonds	388	388	388	388	388	388	388	388
Internationale Bank voor Herstel en Ont- wikkeling	91	90	89	89	88	88	86	86
Totaal.....	5.891	5.940	5.933	5.920	6.539	5.964	6.050	5.893

N. B. De bijkomende dekking der bankbiljetten (artikel 10 van de wet op de Riksbank) omvat de met een * aangeduide activa-rubrieken.

¹ Maximum-bedrag der uitgifte van chartaalgeld krachtens de wet nr 875 van 6 Juni 1952 bedroeg 4.800 millioenen Kr. Met de wet nr 704 van 11 December 1953 werd het maximum bedrag gebracht op 5.100 millioenen Kr.

² Vanaf 30 Januari 1954 luidt deze rekening : Deposito's.

(milliarden lire)

Posten	1953 31 Juli	1953 31 Augustus	1953 30 September	1953 31 October	1953 30 November	1953 31 December	1954 31 Januari	1954 28 Februari
ACTIVA								
Goudvoorraad	4	4	4	4	4	4	4	4
Goud in het buitenland, door de Staat verschuldigd	2	2	2	2	2	2	2	2
Kas	11	11	11	11	10	10	11	11
Discontoportefeuille	180	214	228	241	235	264	255	257
Wissels ter incasso	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Voorschotten op effecten en op goederen en rekening-courantsaldi	97	92	83	91	85	116	72	94
Deviezen in het buitenland	54	56	58	60	61	63	65	63
Effecten uitgegeven of gewaarborgd door de Staat	30	30	30	30	30	30	30	31
Onroerende goederen	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse debiteuren	668	686	678	675	683	685	698	686
Diverse vorderingen	4	4	4	4	4	4	4	4
Voorlopige voorschotten aan de Staat ...	78	77	77	77	77	77	77	77
Buitengewone voorschotten aan de Staat	343	343	343	343	343	343	343	343
Uitgiften door de geallieerde militaire overheid of voor hun rekening	145	145	145	145	145	145	145	145
Rekening-courant der Schatkist ¹	—	—	—	—	—	14	4	—
Beleggingen in effecten voor rekening van de Schatkist	231	226	226	216	231	253	258	258
Diverse diensten voor rekening van de Staat	15	17	18	9	14	20	22	20
Diverse uitgaven	15	16	17	18	19	23	1	2
Totaal activa.....	1.877	1.923	1.924	1.926	1.943	2.053	1.991	1.997
PASSIVA								
Biljettenomloop	1.288	1.289	1.307	1.300	1.317	1.449	1.376	1.339
Chèques en andere schulden op zicht	16	15	16	12	14	20	14	13
Rekeningen-courant op zicht	43	52	42	51	39	52	43	38
Rekeningen-courant op termijn en ver- plichte reserves der banken	379	389	416	409	427	390	433	416
Diverse crediteuren	98	95	102	98	101	110	108	110
Rekeningen-courant van de Openbare Schatkist :								
gewone	10	37	2	13	5	—	—	54
bijzondere	7	7	7	7	6	—	—	6
Rekeningen-courant der akkoorden voor economische samenwerking	19	21	12	15	12	7	14	17
Kapitaal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Gewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Buitengewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Winsten van het lopende dienstjaar	15	16	18	19	20	23	1	2
Totaal passiva en eigen middelen...	1.877	1.923	1.924	1.926	1.943	2.053	1.991	1.997
Deponenten van effecten en waarden (orderekening)	2.782	2.749	2.679	2.585	2.572	2.664	2.763	2.728
Gedane disconteringen	85	73	47	32	84	131	38	23
Gedane voorschotten	263	225	218	281	198	388	200	286
Contantverrichtingen door de Verreke- ningskamers verreffend	5.067	4.108	3.858	4.775	4.007	4.646	4.376	—
¹ Saldo van het speciaal fonds	—	—	—	—	—	6	6	—

BANK DEUTSCHER LÄNDER

(millioenen D.M.)

867

Posten	1953 7 September	1953 7 October	1953 7 November	1953 7 December	1954 7 Januari	1954 6 Februari	1954 6 Maart	1954 7 April
ACTIVA								
Goud	1.088	1.129	1.227	1.282	1.368	1.505	1.593	1.648
Tegoeden bij buitenlandse banken	5.764	5.877	6.007	6.262	6.608	6.814	7.051	7.328
Vreemde deviezen, buitenlandse wissels en cheques	335	358	365	360	425	461	387	377
Vorderingen uit transacties met het bui- tenland	7	7	3	2	—	—	—	—
Tegoeden in postrekening	54	77	51	60	78	50	50	63
Binnenlandse wissels	1.326	1.492	1.303	1.311	1.690	1.255	1.309	1.221
Schatkistwissels en renteloze Schatkist- bons der Staatsbesturen	125	24	—	56	39	14	38	—
Duitse tekenmunten	109	105	102	85	99	111	109	105
Leningen tegen compensatievorderingen .	151	111	105	160	80	66	87	42
Voorschotten en kredieten op korte termijn	197	197	199	166	183	182	156	143
Effecten	103	76	44	27	67	63	61	53
Vorderingen op de overheid	4.043	3.809	3.757	3.462	2.965	2.529	2.368	2.558
a) compensatievorderingen	3.421	3.187	3.135	2.840	2.343	1.907	1.746	1.936
b) renteloze obligaties	622	622	622	622	622	622	622	622
Kredieten aan de Staat wegens deelne- ming aan het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank	183	183	183	183	183	183	183	183
Andere activa	200	199	203	200	175	171	179	214
	13.635	13.644	13.549	13.616	13.960	13.394	13.571	13.935

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	10.744	10.832	10.821	11.196	10.956	10.720	10.995	10.897
Deposito's :								
a) der Landeszentralbanken	569	597	621	334	651	481	414	761
b) der Staatsbesturen	489	478	336	396	465	322	312	344
<i>tegenwaarderekeningen van de Staat</i>	464	452	310	315	284	305	293	321
<i>andere tegoeden</i>	25	26	26	81	181	17	19	23
c) geallieerde overheid	558	559	548	543	579	562	547	540
d) andere	172	133	221	159	190	161	159	265
Verplichtingen uit transacties met het buitenland	224	268	227	209	282	332	308	292
Andere passiva	589	487	485	489	547	536	546	546
a) reserves	206	206	206	206	204	174	174	174
b) andere	383	281	279	283	343	362	372	372
Maatschappelijk kapitaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Wettelijke en andere reserves	190	190	190	190	190	190	190	190
	13.635	13.644	13.549	13.616	13.960	13.394	13.571	13.935

ZWITSERSE NATIONALE BANK
86⁸
(millioenen Zwitserse frank)

Posten	1953 7 September	1953 7 October	1953 7 November	1953 7 December	1954 7 Januari	1954 6 Februari	1954 6 Maart	1954 7 April
ACTIVA								
Goudvoorraad	6.057	6.073	6.092	6.092	6.086	6.084	6.131	6.131
Deviezen	539	527	517	505	522	535	492	498
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	539	527	517	505	522	535	492	498
<i>andere</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Binnenlandse wissels	187	184	185	186	202	200	170	125
<i>Wissels</i>	187	184	185	186	188	200	170	125
<i>Schatkistb. v. het Zwits. Eedgenootsch.</i>	—	—	—	—	14	—	—	—
Voorschotten op onderpand	22	23	22	21	28	15	15	19
<i>met 10 dagen vooropzegging</i>	22	23	22	21	28	15	15	19
<i>andere voorschotten op onderpand</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Effecten	20	35	35	35	35	36	36	36
Binnenlandse correspondenten	8	10	8	10	12	8	8	12
Andere actiefposten	26	23	27	28	29	19	22	22
Totaal.....	6.859	6.875	6.886	6.877	6.914	6.897	6.874	6.843

PASSIVA

Eigen middelen	46	46	46	46	46	46	46	46
Bankbiljetten in omloop	4.811	4.865	4.877	4.959	5.047	4.800	4.836	4.836
Andere dadelijk opvraagbare verbintenis.	1.838	1.802	1.804	1.709	1.654	1.894	1.836	1.810
Andere passiefposten	164	162	159	163	167	157	156	151
Totaal.....	6.859	6.875	6.886	6.877	6.914	6.897	6.874	6.843

DISCONTOVOET DER VOORNAAMSTE CIRCULATIEBANKEN
86⁹
(op 31 Maart 1954)
(in pCt vanaf de aangeduide datum)

België	29 October 1953	2,75 ¹	Nederland	7 April 1953	2,50
Belg. Congo en Ruanda-Urundi	6 April 1953	3,50 ²	Noorwegen	9 Januari 1946	2,50
Denemarken	23 Septemb. 1953	4,50	Oostenrijk	24 Septemb. 1953	4,—
Duitsland	11 Juni 1953	3,50	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Finland	16 Decemb. 1951	5,75	Spanje	22 Maart 1949	4,—
Frankrijk	4 Februari 1954	3,25	Turkije	26 Februari 1951	3,—
Griekenland	1 Januari 1954	10,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York) ...	5 Februari 1954	1,75 ³
Groot-Brittannië	17 Septemb. 1953	3,50	Zweden	20 Novemb. 1953	2,75
Ierland	25 Maart 1952	3,50	Zwitserland	26 Novemb. 1936	1,50
Italië	6 April 1950	4,—			
Joegoslavië	20 August. 1948	1,— à 3,—			

¹ Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.

² Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten.

³ Vanaf 16 April 1954 : 1,50 pCt.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken
[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

87

ACTIVA	31 Januari 1954		28 Februari 1954		31 Maart 1954		PASSIVA		31 Januari 1954		28 Februari 1954		31 Maart 1954	
		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt
I. Gouden baren en munten	595.019	41,3	582.752	38,1	609.058	40,3	I. Kapitaal :							
II. Kasmiddelen	51.229	3,6	99.965	6,5	59.160	3,9	Aandelen waarvan 25 pCt gestort	125.000	8,7	125.000	8,2	125.000	8,3	
III. Rentegevende call-gelden	1.232	0,1	1.233	0,1	1.574	0,1	II. Reserves :	20.465	1,4	20.465	1,3	20.465	1,4	
IV. Herdiskontopapier :	338.050		345.443		315.431		1. Wettelijke Reserve	7.123		7.123		7.123		
1. Handelswissels en bankaccepten	16.872	1,2	7.745	0,5	14.254	0,9	2. Algemeen Reservefonds	13.342		13.342		13.342		
2. Schatkistpapier	321.178	22,3	337.698	22,1	301.177	19,9	III. Kortl. en dad. opvr. dep. (goud) :	435.480		435.484		439.056		
V. Diverse wissels mobiliseerbaar op aanvraag	65.231	4,5	58.793	3,8	59.733	4,0	1. Circulatiebanken voor eig. rek. :							
VI. Termijngelden en voorschotten :	108.855		163.480		182.777		a) van 3 tot 6 maanden	—		—		—		
1. op ten hoogste 3 maanden	90.923	6,3	163.480	10,7	159.116	10,5	b) op ten hoogste 3 maanden ...	24.121	1,7	24.116	1,6	24.120	1,6	
2. van 3 tot 6 maanden	17.932	1,3	—	—	23.661	1,6	c) dadelijk opvraagbaar	406.165	28,2	406.174	26,6	409.618	27,1	
3. van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	2. Andere depos. : dad. opvraagb.	5.194	0,3	5.194	0,4	5.318	0,3	
4. van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	IV. Kortl. en dad. opvraagb. depos. :	723.687		813.094		791.193		
5. op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	(diverse geldsoorten) :							
VII. Effecten en diverse beleggingen :	209.719		207.134		213.031		1. Circulatiebanken voor eig. rek. :							
1. Schatkistpapier :							a) van 9 tot 12 maanden	35.682	2,5	19.291	1,3	1.426	0,1	
a) op ten hoogste 3 maanden ...	66.765	4,6	52.591	3,4	50.449	3,3	b) van 6 tot 9 maanden	—		49.380	3,2	35.733	2,4	
b) van 3 tot 6 maanden	10.231	0,7	44.033	2,9	60.198	4,0	c) van 3 tot 6 maanden	10.698	0,7	18.883	1,2	42.252	2,8	
c) van 6 tot 9 maanden	33.708	2,3	14.234	0,9	—	—	d) op ten hoogste 3 maanden .	537.185	37,3	581.499	38,0	621.359	41,1	
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	e) dadelijk opvraagbaar	90.122	6,3	84.662	5,5	44.373	2,9	
e) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	2. Circulatiebanken andere dep. :							
2. Ander papier en div. belegg. :							a) op ten hoogste 3 maanden ...	—		—		—		
a) op ten hoogste 3 maanden ...	71.468	5,0	71.718	4,7	83.864	5,6	b) dadelijk opvraagbaar	240	0,0	241	0,0	241	0,0	
b) van 3 tot 6 maanden	18.759	1,3	15.754	1,0	9.691	0,6	3. Andere depositanten :							
c) van 6 tot 9 maanden	—	—	3.325	0,2	4.572	0,3	a) op meer dan één jaar	—		—		—		
d) van 9 tot 12 maanden	4.549	0,3	1.235	0,1	—	—	b) van 9 tot 12 maanden	—		—		—		
e) met meer dan één jaar loopt.	4.239	0,3	4.244	0,3	4.257	0,3	c) van 6 tot 9 maanden	—		—		—		
VIII. Diverse activa	1.786	0,1	2.486	0,2	2.710	0,2	d) van 3 tot 6 maanden	5.711	0,4	—		—		
IX. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. v. Den Haag van 1930 voor belegg. in Duitsland	68.291	4,8	68.291	4,5	68.291	4,5	e) op ten hoogste 3 maanden ...	25.784	1,8	35.675	2,3	24.409	1,6	
<i>Totaal activa...</i>	1.439.412	100,0	1.529.577	100,0	1.511.765	100,0	f) dadelijk opvraagbaar	18.265	1,3	23.463	1,5	21.350	1,4	
							V. Diversen	18.307	1,3	19.061	1,3	19.578	1,3	
							VI. Verlies- en Winstberekening :							
							Overdracht	2.925	0,2	2.925	0,2	2.925	0,2	
							VII. Fonds voor eventuele lasten	113.548	7,9	113.548	7,4	113.548	7,5	
							<i>Totaal passiva...</i>	1.439.412	100,0	1.529.577	100,0	1.511.765	100,0	

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden :						Deposito's op lange termijn :			
1. Vord. op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels v. de Golddiskontbank en v. het best. der Spoorw.; bons van het best. van het Postwezen (vervallen) .	221.019		221.019		221.019	1. Deposito's van de Regeringen schuldeisers op rekening van de Annuïteiten-Trust (zie noot 2) ..	152.606		152.606
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen) ...	76.181		76.181		76.181	2. Deposito van de Duitse Regering	76.303		76.303
<i>Totaal...</i>	297.200		297.200		297.200	Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. (zie Post IX hierb.)	68.291		68.291
						<i>Totaal...</i>	297.200		297.200

Noot 1. — Zijn in deze staat niet begrepen : het « earmarked » goud en de waarden die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard, de gelden aangehouden als Agent van de E.O.E.S. (Europese Betalingsunie) en die voor de dienst der internationale leningen waarvan de Bank de lasthebber-trustee of financiële agent is.

Noot 2. — Op het totaal der deposito's van de Regeringen, die een vordering bezitten in de Rekening van de Annuïteiten-Trust, gelijkwaardig aan 152.606.250,— goudfranken, ontving de Bank van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.380,— goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfer mogen vragen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten zal kunnen verkrijgen.

IV. — EUROPESE BETALINGSUNIE

88¹

Samenvattende tabel van de stand bij het begin der verrichtingen en bij het einde van elke verrekeningsperiode in duizenden rekeneenheden — iedere eenheid is gelijk aan 0,88867088 gram fijn goud

ACTIVA	Begin der verricht. 1-7-1950	Na de verrichtingen voor elke verrekeningsperiode									
		Dec. 1950	Juni 1951	Dec. 1951	Juni 1952	Dec. 1952	Juni 1953	Dec. 1953	Jan. 1954	Febr. 1954	
I. Beschikbare middelen.											
a) Bedrag verschuldigd door de reg. der V.S. (\$)	350,0	307,4	286,1	111,9	123,3	123,3	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5
b) Goud in staven	—	—	—	100,3	149,5	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0
c) Saldo in rekening-courant (dollars)	—	47,8	65,9	4,6	78,4	96,7	17,1	20,1	39,0	46,8	
d) Schatkistpapier V.S. aan kostende prijs	—	48,9	—	—	—	—	142,6	177,9	163,0	164,6	
II. Nog uitstaande aanvangsdebetsaldi toegekend voor het boekjaar eindigende 30 Juni 1951	350,0	404,1	352,0	216,8	351,2	373,0	436,2	474,5	478,5	487,9	
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	44,1	22,2	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zweden	21,2	21,2	21,2	—	—	—	—	—	—	—	
Verenigd-Koninkrijk	150,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	215,3	43,4	21,2	—	—	—	—	—	—	—	
III. Bijz. aan Duitsland verstrekt cred. (19-9-50) ¹	—	24,5	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV. Door Denemarken verschuldigde goudstorting die werd verdaagd kracht. het besluit van 30-6-1952	—	—	—	—	1,9	2,6	—	—	—	—	
V. Bijzonder aan Turkije verstrekt cred. (19-9-50) ¹	—	—	—	—	—	3,4	—	—	—	—	
VI. Aan verdragsl. part. verstrekte len. (19-9-1950)											
Denemarken	—	38,4	61,1	38,5	27,0	29,7	40,4	62,5	61,5	64,2	
Duitsland	—	192,0	182,5	—	—	—	—	—	—	—	
Frankrijk	—	—	—	168,0	270,6	312,0	312,0	312,0	312,0	312,0	
IJsland	—	—	—	—	1,8	1,6	1,8	3,4	3,5	3,9	
Italië	—	30,9	—	—	—	—	12,0	83,9	93,7	105,9	
Nederland	—	75,4	175,6	23,1	—	—	—	—	—	—	
Noorwegen	—	—	20,0	9,7	—	16,5	49,7	79,8	83,5	84,2	
Verenigd-Koninkrijk	—	—	—	539,2	636,0	589,6	530,3	559,4	552,8	551,0	
Zweden	—	—	44,3	—	—	—	—	—	—	—	
Turkije	—	—	28,2	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
	—	336,7	511,7	808,5	965,4	979,4	976,2	1131,0	1137,0	1151,2	
VII. Leningen verstrekt aan de lidstaten als aanvangscreditsaldi, toegekend bij wijze van lening ²											
Noorwegen	—	1,1	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	
Turkije	—	—	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	
	—	1,1	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	
VIII. Diversen	—	0,2	0,4	—	—	—	—	—	—	—	
	565,3	810,0	920,3	1060,3	1353,5	1393,4	1447,4	1640,5	1650,5	1674,1	
PASSIVA											
I. Werkkapitaal	286,3	286,2	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	
II. Nog uitstaande aanvangscreditsaldi toegekend als schenkingen voor het boekj. eindigend 30-6-1951.											
Oostenrijk	80,0	42,6	—	—	—	—	—	—	—	—	
Griekenland	115,0	44,2	—	—	—	—	—	—	—	—	
IJsland	4,0	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nederland	30,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Noorwegen	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	279,0	87,5	—	—	—	—	—	—	—	—	
III. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-1950)											
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	—	147,4	201,3	201,3	201,3	201,3	201,3	201,3	201,3	
Duitsland	—	—	—	43,3	205,5	239,0	300,0	300,0	300,0	300,0	
Oostenrijk	—	—	—	—	—	15,1	19,3	42,0	42,0	42,0	
Frankrijk	—	158,2	149,6	—	—	—	—	—	—	—	
Italië	—	—	12,1	123,0	123,0	94,2	—	—	—	—	
Noorwegen	—	—	—	—	0,6	—	—	—	—	—	
Nederland	—	—	—	—	153,1	183,7	213,0	213,0	205,3	204,9	
Portugal	—	25,4	36,5	42,0	42,0	38,8	38,5	33,5	33,7	34,2	
Zweden	—	—	—	111,7	141,7	133,2	121,3	136,6	135,7	124,5	
Zwitserland	—	—	11,1	96,0	110,3	117,8	150,0	150,0	150,0	150,0	
Turkije	—	5,2	—	—	—	—	—	—	—	—	
Verenigd-Koninkrijk	—	247,5	292,0	—	—	—	—	—	—	—	
	—	436,3	648,7	617,3	977,5	1023,1	1043,4	1076,4	1068,0	1056,9	
IV. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-1950).											
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	—	—	140,0	42,6	47,1	34,7	34,8	33,5	35,3	
Duitsland	—	—	—	—	—	—	38,7	160,6	182,1	208,9	
Oostenrijk	—	—	—	—	—	—	—	13,6	16,3	18,4	
Italië	—	—	—	16,3	1,9	—	—	—	—	—	
Nederland	—	—	—	—	—	—	—	7,6	—	—	
Portugal	—	—	—	14,9	9,0	—	11,5	—	—	—	
Zwitserland	—	—	—	—	—	—	4,1	32,5	35,5	39,2	
	—	—	—	171,2	53,5	47,1	89,0	249,1	267,4	301,8	
V. Bijz. crediet toegest. door B.L.E.U. (19-9-1950).	—	—	—	—	50,0	50,0	40,0	40,0	40,0	40,0	
VI. Diversen	—	—	—	0,2	0,9	1,6	3,4	3,4	3,5	3,8	
	565,3	810,0	920,3	1060,3	1353,5	1393,4	1447,4	1640,5	1650,5	1674,1	

N.B. — De rente der verstrekte of ontvangen leningen komen in bovenstaande staten voor. — ¹ Luidens de beslissingen van de Raad van de E.O.E.S. van 18 December 1950 is een bijzonder crediet tot een maximum-bedrag van 120 miljoen rekeneenheden aan Duitsland verstrekt voor de verrekeningsperioden begrepen tussen 1 November 1950 en 30 September 1951. Voor de verrekeningsperioden liggend tussen 1 Mei en 30 September 1951, werd het plafond van 120 miljoen maandelijks met 20 miljoen rekeneenheden verminderd. — ² De regering van de Verenigde Staten van Amerika heeft aan Noorwegen een aanvangscreditsaldo van 10 miljoen rekeneenheden en aan Turkije een aanvangscreditsaldo van 25 miljoen rekeneenheden toegekend, als lening vanwege de Unie, krachtens artikel 10 van de overeenkomst van 19 September 1950. — ³ Na uitvoering der aanpassingen overeenkomstig de besluiten van de Raad der E.O.E.S. van 30 Juni 1952.

AFREKENING VAN DE POSITIE DER DEELNEMENDE LANDEN MET DE UNIE *

88²

1 Juli 1950 tot 28 Februari 1954 ¹

(miljoenen rekeneenheden)

Deelnemend land en aangesloten monetair gebied	Bruto-stand Totaal der bilaterale overschotten (+) en der bilaterale tekorten (-)		Cumulatieve netto-stand overschot (+) of tekort (-)	Netto- aanwending der « bestaande middelen » door (-) of op (+) de andere leden	Speciale middelen en aanvangscredit- (+) of debetsaldi (-) Aangewend bedrag	Aanpassingen wegens de betaalde (-) of ontvangen (+) rente en de bijzondere overeenkomsten van 1 Juli 1952 ²	Beschikbaar quotum	Aanwending der quota Aangewend bedrag (h + i = g)							
	a							b	c	d	e	f	Totaal Cumulatief verrekeningtekort (-) of overschot (+) g = (b+c+d+e)	waarvan ³	
														Lening ontvangen (-) of verleend (+) door het deel- nemend land h	Goud gestort door (-) of aan (+) het deel- nemend land i
Duitsland	+ 1.985,1	- 1.086,7	+ 898,4	+ 11,9	-	+ 7,6	500	+ 917,9	+ 508,9	+ 408,9					
Oostenrijk	+ 254,2	- 273,2	- 19,0	-	+ 125,0	+ 0,7	70	+ 106,7	+ 60,3	+ 46,3					
België-Luxemburg	+ 1.380,3	- 669,9	+ 710,4	+ 15,8	- 29,4	- 322,9	360 ⁴	+ 401,2	+ 236,6	+ 164,6					
						+ 10,0									
						+ 17,3									
Denemarken	+ 487,6	- 560,8	- 73,1	- 5,0	-	+ 2,9	195	- 81,1	- 64,2	- 16,8					
Frankrijk	+ 804,0	- 1.737,7	- 933,7	+ 12,9	+ 89,0	- 13,2	520	- 844,9	- 312,0	- 532,9					
Griekenland	+ 66,3	- 327,8	- 261,4	+ 1,1	+ 258,1	+ 0,0	45 ⁴	- 2,2	-	- 2,2					
IJsland	+ 4,2	- 23,9	- 19,7	-	+ 15,2	- 0,1	15	- 4,7	- 3,9	- 0,8					
Italië	+ 624,1	- 824,3	- 200,2	+ 42,5	-	+ 3,3	205	- 154,3	- 105,9	- 48,5					
Noorwegen	+ 412,5	- 584,3	- 171,8	+ 0,4	+ 60,0	- 2,3	200	- 113,7	- 84,2	- 29,5					
Nederland	+ 1.217,2	- 913,6	+ 303,7	-	+ 30,0	+ 5,2	355	+ 338,9	+ 204,9	+ 133,9					
Portugal	+ 220,3	- 165,9	+ 54,4	-	-	- 3,0	70	+ 54,4	+ 34,2	+ 20,2					
						+ 2,9									
Verenigd-Koninkrijk	+ 2.287,2	- 2.821,1	- 533,9	- 93,1	- 150,0	- 28,2	1.060	- 805,3	- 551,0	- 254,2					
Zweden	+ 753,6	- 568,2	+ 185,4	+ 15,4	- 9,6	+ 5,8	260	+ 197,0	+ 124,5	+ 72,5					
Zwitserland	+ 698,7	- 377,2	+ 321,6	-	-	+ 6,9	250	+ 328,5	+ 189,2	+ 139,2					
Turkije	+ 247,0	- 507,9	- 260,8	- 1,9	+ 93,9	- 3,9	50	- 172,8	- 30,0	- 142,8					
Totaal...	+ 11.442,3	- 2.473,8	+ 2.473,8	+ 100,0	+ 671,2	+ 59,7		+ 2.344,4	+ 1.358,7	+ 985,7					
					- 189,0	- 376,4		- 2.178,9	- 1.151,2	- 1.027,7					

¹ Met inbegrip van Zwitserland sedert 1 November 1950.

² Rente ontvangen (+) of betaald (-) door het land op de kredieten die het aan de Unie verleend of van haar ontvangen heeft en aanpassingen van de stand van België en Portugal (respectievelijk - 322,9 en - 3,0) gedaan op 1 Juli 1952 overeenkomstig de Besluiten van de Raad op 30 Juni 1952. De eerste storting op 30 Juni 1953 (+ 10,0) als terugbetaling van het speciaal krediet toegestaan door België is afzonderlijk aangeduid.

³ Met inbegrip der hiernavolgende vereffeningen buiten quotum :

Tekorten geheel in goud of dollars vereffend; krachtens artikel 13 (a) :

	Miljoenen rekeneenheden
Frankrijk	824,9
Griekenland	2,2
Turkije	122,8

Overschotten vereffend overeenkomstig de Besluiten van de Raad krachtens artikel 13 (b) :

België-Luxemburg	70,5
Duitsland	417,9
Oostenrijk	86,7
Zwitserland	78,5

⁴ Het quotum van Griekenland is in het geval dit land een debetstand heeft, op nul gebracht; het werkelijk quotum van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie als crediteurland is gelijk aan 331 miljoen rekeneenheden.

* Voor de verklaring der hoofden van de kolommen, zie de noot gepubliceerd in het Novembernummer 1951, blz. 221.

INHOUDSTAFEL

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

	Tab.		Tab.
GELDMARKT.		PRODUCTIE.	
I. — Rentetarief voor disconto en beleningen	2	I. — Steenkolen- en metaalproductie	55 ¹ en 55 ²
II. — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoeden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas	4	II. — Textielnijverheid	56 ¹
III. — Daggeld	8	III. — Diverse producties	56 ²
		IV. — Electricische energie	58
		V. — Gas	59
EDELE METALEN		VERBRUIK.	
Notering der edele metalen	9	I. — Verbruiksindexcijfers	
		a) Maandelijkse verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100	65 ¹
		b) Maandelijkse verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1948 = 100	65 ² en 65 ³
		II. — Tabakverbruik	66
		III. — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
VALUTAMARKT.		VERVOER.	
I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de Nationale Bank van België	10 ¹	I. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen :	
II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verkeningskamer te Brussel vergaderde bankiers	10 ²	a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven	70 ¹
		b) wagens aan de nijverheid geleverd	70 ²
		c) verkeer :	
		1° algemeen spoorverkeer	70 ²
		2° zware goederen	70 ³
		A) gezamenlijk verkeer	
		B) binnenlands verkeer	
		II. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	70 ⁴
		III. — Havenverkeer	
		a) Haven van Antwerpen	71 ¹
		b) Haven van Gent	71 ²
		IV. — Algemene beweging der binnenscheepvaart	72
KAPITAALMARKT.		BUITENLANDSE HANDEL.	
I. — Noteringen van enkele overheidsfondsen	14	Nomenclatuur der afdelingen volgens de type-classificatie van de internationale handel (T.C.I.H.)	75
II. — Maandindexcijfers der aandelennoteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15 ¹		
III. — Omzet ter Beurze van Brussel	15 ²		
IV. — Rendement der voornaamste types vast rentende waarden	16		
V. — Kapitaalemissies in België en Belgisch-Congo :			
Retrospectief overzicht	17 ¹		
Emissies van de Congolese vennootschappen in November 1953	17 ²		
Indeling der emissies			
Groepering naar de grootte van het kapitaal			
Emissies van de Belgische vennootschappen in November 1953 :			
Groepering naar de grootte van het kapitaal	17 ⁴		
VI. — Leningen uitgegeven door de Overheid	18		
VII. — Bankoperaties van het Gemeentekrediet	19		
VIII. — Hypotheekinschrijvingen	20		
RIJKSFINANCIEN.		WERKLOOSHEID.	
I. — Stand van de Staatsschuld	25 ¹	I. — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid	81 ¹
II. — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België	25 ²	II. — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie	81 ²
III. — Overzicht van de uitvoering der begroting	25 ³	III. — Daggemiddelde der gecontroleerde werkgeschikte werklozen	81 ³
IV. — Opbrengst van de belastingen	26	IV. — Indeling der gecontroleerde werklozen naar bedrijfgroep	81 ⁴
INKOMEN EN SPAREN.		BANK- EN GELDSTATISTIEKEN.	
I. — Rendement der Belgische en Congolese vennootschappen op aandelen :		I. — België en Belgisch-Congo :	
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatie-coupons in December 1953	30 ¹	Algemene staten der banken	85 ¹
Retrospectief overzicht	30 ²	Nationale Bank van België :	
II. — Algemene Spaar- en Lijfrentekas	31	Weekstaten	85 ²
a) Inlagen op particuliere spaarboekjes		Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi :	
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas		Maandstaten	85 ³
III. — Kwartaalindexcijfers der lonen	32	Geldvoorraad in Belgische franken	85 ⁴
		Snelheid van de girale geldomloop in België	85 ⁵
		II. — Buitenlandse emissiebanken :	
		Staten :	
		Banque de France	86 ¹
		Bank of England	86 ²
		Federal Reserve Banks	86 ³
		Nederlandsche Bank	86 ⁴
		Sveriges Riksbank	86 ⁵
		Banca d'Italia	86 ⁶
		Bank Deutscher Länder	86 ⁷
		Banque Nationale Suisse	86 ⁸
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken	86 ⁹
		III. — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel ...	87
		IV. — Europese Betalingsunie :	
		Samenvattende tabel van de stand	88 ¹
		Afrekening van de positie der deelnemende landen	88 ²
LOOP DER ZAKEN.			
I. — Bedrijvigheid der Verkeningskamers	35		
Debetverrichtingen			
II. — Postchèque- en giroverkeer	36		
PRIJZEN.			
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België	45 ¹		
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland	45 ²		
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België	46		

Abonnementsprijs per jaargang { fr 250 voor België.
fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wensen te ontvangen : de Nederlandse of de Franse.

Drukkerij der
Nationale Bank van België,

Hoofdingenieur
der Technische Diensten :
Ch. AUSSEMS
